Saue valla arengukava 2026-2040
lk 2-3

Kütise tn 4 maja otsib nime
lk 4

Pere loob Halloweeni ajaks Saue linna elamusmängu
lk 17

NR 10 (187) OKTOOBER 2026

Saue Valdur

Kodu on Saue vallas. Aga kuhu lähevad maksud?

Kodu on palju enamat kui aadress rahvastikuregistris. Kodu on tee, mida mööda sa hommikul tööle sõidad. Tänavavalgustus, mille all laps õhtul trennist koju tuleb. Kool, lasteaed, raamatukogu, mänguväljak, lumest puhastatud tee ja bussipeatus.

PAULA JOHANNA RÕUK
leht@sauevald.ee

Kui su päris kodu on Saue vallas, aga rahvastikuregistri järgi elad endiselt Tallinnas või mõnes teises omavalitsuses, tekib kummaline olukord: kasutad oma koduvalla teenuseid, aga oluline osa sinu maksurahast jõuab mujale.

285 inimest = miljon eurot

Saue valla jaoks on elanike arv päris raha. 285 täiendavat maksumaksjat tähendab vallale ligikaudu miljon eurot täiendavat maksutulu aastas.

2026. aasta Saue valla eelarve kogumaht on 77,4 miljonit eurot ning investeeringuid on kavandatud 14 miljoni euro eest. Vallavalitsus ütleb eelarve seletuskirjas, et tulemusi mõjutab elanikkonna ja sellega seotud maksubaasi kasvu järsk pidurdumine.

Üksikisiku tulumaks on valla jaoks erakordselt tähtis: see moodustab üle 96% kõigist maksutuludest ja umbes kaks kolmandikku põhitegevuse tuludest. Seega tähendab küsimus „Kuhu ma olen sisse kirjutatud?“ lõpuks ka küsimust „Millise omavalitsuse arengusse mina panustan?“.

Teed ei hoolda ennast ise

Võtame ühe asja, mida kasutab peaaegu iga Saue valla elanik – teed. Saue vallas on ligikaudu 825 kilomeetrit vallateid, neist umbes 450 kilomeetrit mustkattega ja 375 kilomeetrit kruusakattega. Kruusateid profileeritakse aasta jooksul neli korda. Lisaks tuleb teha tolmutõrjet, niita teeääri ning hooldada ja remontida mustkattega teid.

Ja siis veel tänavavalgustus, kergliiklusteed, ühistransport ja avalik ruum. Kõik need asjad tunduvad iseenesestmõistetavad seni, kuni nad töötavad. Aga tegelikult maksame elanikena nende eest kõik koos.

Kui vallal jääb maksutulu saamata, jääb midagi lõpuks ka tegemata või lükkub edasi. Milline konkreetne tee või investeering see oleks, seda ei saa ausalt ühe inimese registreeringuga siduda. Küll aga sõltub valla investeerimisvõime otseselt tema tulubaasist. Ka värskes arengukavas öeldakse, et investeeringute täpne ajakava ja rahastus sõltuvad valla eelarvelistest võimalustest.

Kümnendik elanikke

Meie andmetel elab Saue vallas ligikaudu 2600 inimest, kelle ametlik elukoht on registreeritud mujale. See on umbes kümnendik valla praegusest elanike arvust.

See on tohutu võimalus. Me ei pea neid inimesi Saue valda kolima meelitama, sest nad on juba siin.

Nad ärkavad siin üles. Viivad lapsed siin kooli või lasteaeda. Sõidavad valla teedel. Jalutavad siin koeraga. Käivad poes. Teevad sporti. Puudu on ainult üks väike asi. Aadress rahvastikuregistris.

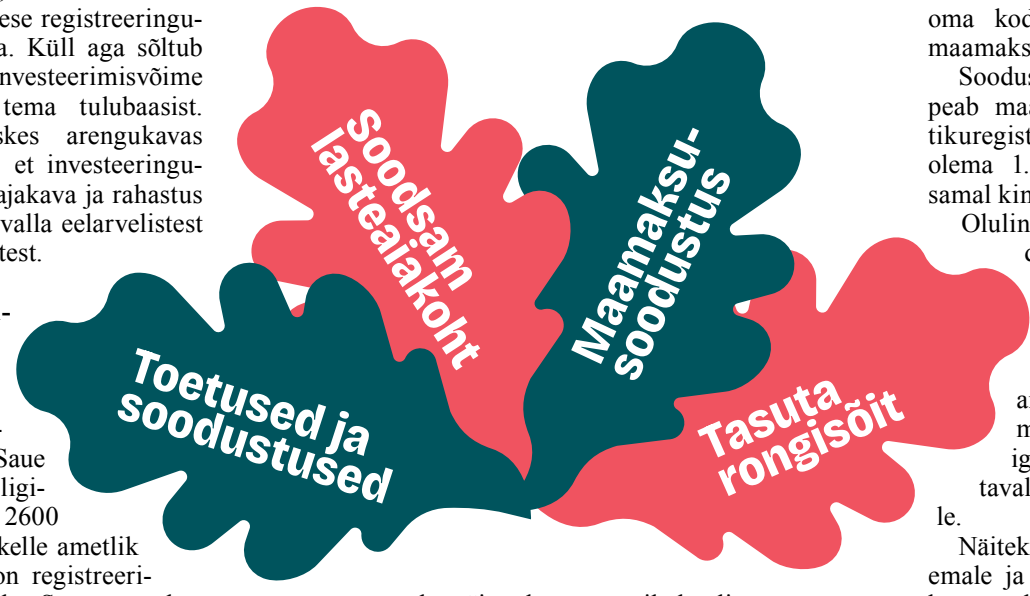
Saue valla elanikuks olemine annab õiguse soodustustele ja toetustele

Saue valla elanikel on võimalus saada mitmesuguseid soodustusi ja toetusi, mis aitavad vähendada pere igapäevaseid kulutusi. Soodsam lasteaiakoht, huvihariduse toetus, tasuta rongisõit ja kodualuse maa maksusoodustus on neist vaid mõned.

Paljude hüvede saamiseks on oluline üks kuupäev – 1. jaanuar. Seetõttu tasub veel enne aasta lõppu kontrollida, kas sinu ja su pereliikmete elukohaandmed on rahvastikuregistris õiged.

Lastega peredele märkimisväärne kokkuhoid

Kõige rohkem sõltub elukoha registreeringust lastega peredele mõeldud toetuste ja soodustuste saamine. Mitmel juhul on oluline, et nii laps kui ka mõlemad vanemad või üksikvanem oleksid rahvastikuregistri järgi Saue valla elanikud 1. jaanuari seisuga.

Näiteks lasteaia kohatasu on Saue vallas 20% kehtivast töötasu alammäärast. 2026. aastal tähendab see 189,20 eurot kuus. Valla elanikele kehtivad aga soodustused, mis vähendavad seda summat märgatavalt.

Alates 2026. aasta septembrist laienesid kohatasu soodustused ka alla 3-aastastele lastele ning valla lasteaedade ja toetust saavate eralasteasutuste kohatasude põhimõtted ühtlustati.

Täpne toetuse suurus sõltub lapse vanusest, laste arvust peres ja registreeritud elukohast. Kolmelapselised pered on kohatasust täielikult vabastatud.

Saue vald toetab peresid ka lapse sünni ja koolitee alguse puhul. Sünnitoetuse täismäär on 320 eurot ning esimest korda kooli mineva lapse toetuse täismäär 160 eurot.

Soodsam huviharidus ja stipendiumid noortele

Alates 1. septembrist 2026 toetab vald nõuetele vastavas erahuvikoolis või spordiklubis õppiva lapse huvitegevust 25 euroga kuus. Toetus vähendab lapsevanema makstavat õppetasu.

Soodsamad õppetasud kehtivad valla elanikele ka Laagri huvialakoolis ja Saue muusikakoolis.

10–22-aastased noorsportlased saavad taotleda sportlase toetust kuni 1600 eurot kalendriaastas.

Samuti on 14–26-aastastel õpilastel ja üliõpilastel võimalik taotleda välismaal õppimiseks stipendiumi kuni 1600 eurot aastas.

Tasuta rongisõit kõigile valla elanikele

Saue valla elanikel on võimalik sõita Elroni rongidega tasuta II–V hinnatsoonis ja nende tsoonide vahel. Läänesuunal tähendab see tasuta sõitu näiteks Laagri ja Turba vahel.

Tallinna I hinnatsoonis tasuta sõidu õigus ei kehti, kuid pealinna sõites tuleb valla elanikul tasuda vaid I tsooni eest ehk Laagri peatusest Tallinnani.

Samuti saavad elanikud kasutada tasuta valla siseliinide bussitransporti.

Talvine teehooldus

Eramajades elavatele inimestele on oluline ka tasuta talvine teehooldus. Saue vald korraldab avalduse alusel lumetõrjet ka erateedel.

Kodualuse maa maksusoodustus võib ulatuda 1000 euroni

Alates 2026. aastast kehtib Saue vallas kodualusele maale kuni 1000 euro suurune maksusoodustus. See tähendab, et enamik elanikest koduomanikke ei pea oma kodualuse maa eest maamaksu tasuma.

Soodustuse saamiseks peab maaomaniku rahvastikuregistrijärgne elukoht olema 1. jaanuari seisuga samal kinnistul.

Oluline on teada, et soodustus on seotud konkreetse maaomanikuga. Kui kinnistul on mitu omanikku, arvutatakse maamaks ja soodustus igaühele eraldi vastavalt tema omandiosale.

Näiteks kui maja kuulub emale ja tema kahele täiskasvanud lapsele, kuid ainult ema on sellele aadressile elama registreeritud, saab maksusoodustuse üksnes ema oma omandiosa ulatuses. Mujal elavad ja registreeritud lapsed maksavad oma omandiosa eest maamaksu tavakorras.

Sama põhimõte kehtib abikaasade, pärijate ja korteri kaasomanike puhul. Samuti ei anna üürniku sissekirjutus maksusoodustust mujal elavale kinnistuomanikule.

Miks on oluline elukoht registreerida enne aastavahetust?

Mitme peretoetuse, lasteaiakoha soodustuse, huvihariduse toetuse kui ka kodualuse maa maksusoodustuse puhul on määrav rahvastikuregistri kanne aasta esimesel päeval.

See tähendab, et **2027. aastal vastavate soodustuste saamiseks peab elukoht olema nõuetekohaselt registreeritud hiljemalt 31. detsembriks 2026.**

Kui elukohaandmed saavad korda alles jaanuaris, ei saa neid tagasiulatuvalt 1. jaanuari seisuga arvesse võtta.

Kontrolli oma elukohaandmeid juba täna. Seda saab teha riigiportaalis rahvastikuregister.ee. Kui elad Saue vallas, kuid oled registreeritud mujale, tasub elukohaandmed korda teha enne aasta lõppu.

Kõigi toetuste, soodustuste ja teenuste täpsed tingimused ning taotlemise juhised leiab Saue valla veebilehelt sauevald.ee. Vajadusel aitab vastava valdkonna spetsialist.

Südamega Sauekas

Saue vallavolikogu kiitis heaks arengukava astateks 2026-2040

24. septembril toimunud istungil kiitis Saue vallavolikogu heaks valla arengukava, eelarvestrateegia ja teehoiukava.

INDREK EENSAAR, PAULA JOHANNA RÕUK

Kohalikel omavalitsustel peab seaduse kohaselt olema vähemalt neli aastat ettevaatav arengukava ja eelarvestrateegia. Möödunud sügisel toimusid kohalike omavalitsuste valimised ning sõlmiti uus koalitsioonileping. Seetõttu oli tänavune arengukava uuendamine tavapärasest põhjalikum. Koostati uus rahvastikuprognoos ning seati pikemaajaline vaade aastani 2040.

Arengukava, eelarvestrateegia ja teehoiukava on ühed olulisemad valla lähitulevikku kujundavad dokumendid. Need on aluseks valla igapäevasele tegevusele, iga-aastaste eelarvete koostamisele ja investeeringute kavandamisele.

Seetõttu on väga oluline, et vallaelanikud mõtleksid kaasa valla arengu kujundamisel ning teeksid ettepanekuid selle kohta, mis nende arvates vajab parandamist. Rõõm on tõdeda, et tänavu esitasid elanikud valla arengudokumentide avalikustamise käigus rekordiliselt palju muudatus- ja täiendusettepanekuid.

Volikogu heakskiidu saanud arengukava keskmes on selgelt haridus. Lähiaastate suurim kavandatav investeering on Saue Kooli olemasoleva koolihoone ja võimla rekonstrueerimine, milleks on ette nähtud 12 miljonit eurot. Ligikaudu pool sellest summast plaanitakse katta toetusmeetmete abil.

Kuidas otsustatakse, mis on oluline ja milliseid tegevusi ellu viiakse?

Saue valla arenguvajadusi kujundavad eelkõige Tallinna lähedus, elamuarendus, elanike muutuvad vajadused ning valla piirkondade väga erinev arengutempo. Viimase kaheksa aastaga on valla elanike arv kasvanud ligi 4700 inimese ehk 22% võrra, kuid viimastel aastatel on kasv märgatavalt aeglustunud. Kui aastatel 2019–2022 lisandus valda keskmiselt 700–900 elanikku aastas, siis 2025. aastal jäi kasv alla saja inimese.

Viimase kaheksa aastaga on valla elanike arv kasvanud ligi 4700 inimese ehk 22% võrra, kuid viimastel aastatel on kasv märgatavalt aeglustunud.

Arengukava koostamise käigus valmis uus rahvastikuprognoos aastani 2040. Selle põhistsenaariumi järgi võib Saue valla elanike arv kasvada praeguselt ligikaudu 26 000 inimeselt 33 500 inimeseni. Kiirema arengu korral võib rahvaarv ulatuda isegi 37 600 inimeseni. Enam kui 80% prognoositavast kasvust koondub Saue linna, Laagri alevikku ja nende ümbrusesse. See suurendab vajadust arendada sealset haridusvõrku, teid, ühistransporti, avalikku ruumi ja muid teenuseid.

Vald kasvab, aga lasteaialaste arv väheneb 5 aastaga üle 20%

Üllatavalt kombel ei tähenda elanike arvu kasv siiski suuremat lasteaiakohtade vajadust. Prognoosi järgi väheneb lasteaiaealiste laste arv aastaks 2030 enam kui 20%. Põhikooliealiste arv püsib suhteliselt stabiilne, samal ajal kui 65-aastaste ja vanemate elanike arv kasvab aastaks 2040 kõigi prognoosistsenaariumide järgi vähemalt kolmandiku võrra. See tähendab, et tulevikus suureneb vajadus eelkõige eakatele mõeldud sotsiaal- ja tervishoiuteenuste järele.

65-aastaste ja vanemate elanike arv kasvab aastaks 2040 kõigi prognoosistsenaariumide järgi vähemalt kolmandiku võrra. See tähendab, et tulevikus suureneb vajadus eelkõige eakatele mõeldud sotsiaal- ja tervishoiuteenuste järele.

Valla jaoks on oluline ka see, et areng ei toimu kõikjal ühtemoodi. Kui Saue ja Laagri piirkonnas tuleb valmistuda elanike lisandumiseks, siis mitmes kaugemas piirkonnas on peamine ülesanne olemasolevate teenuste ja elukeskkonna kvaliteedi säilitamine. Seetõttu tuleb investeeringuid kavandades arvestada nii rahvastiku kasvu, vananemise kui ka piirkondlike erinevustega.

Prognoosi järgi väheneb lasteaiaealiste laste arv aastaks 2030 enam kui 20%

Saue valla visiooni elluviimiseks on strateegias püstitatud neli valdkonnaülest eesmärki (E1-E4), mida toetavad valdkondlikud eesmärgid ja tegevused.

SAUE VALLA STRATEEGIAKAART

Küla elab, maa toidab, linn toetab – meie ühendame.

Visioon 2040

Saue vallas on tugevad maapiirkonnad, kus on tagatud baasteenused ning millel on oma identiteet ja eripära. Saue linna ja Laagri aleviku teljel on kaasaegne linnaline keskkond, kuhu on koondunud spetsialiseeritud teenused. Raudteeäärsetes kasvupiirkondades on kaasaegne taristu, mis toetab elanike arvu suurenemist kestlikul moel.

Valdkonnaülesed eesmärgid (E)

E1 Kaasaegse linnalise keskkonna ja spetsialiseeritud teenuste arendamine Saue linna–Laagri aleviku piirkonnas

E2 Süsteemse ning eripärasid toetava kandipõhise arengu toetamine Saue valla maapiirkondades

E3 Transpordikoridoride äärsete kasvupiirkondade arendamine

E4 Strateegilise ja kogukonda kaasava juhtimise arendamine

Väärtused

Arengukavaga saab tutvuda Saue valla kodulehel:

www.sauevald.ee/asutus-uudised-ja-kontakt/arengukavad-eelarve-uuringud/arengukavad.

VALDKONNAÜLESED EESMÄRGID

Eesmärk 1. Kaasaegse linnalise keskkonna ja spetsialiseeritud teenuste arendamine Saue linna ja Laagri aleviku piirkonnas

Eesmärk on kujundada Saue linnast ja Laagri alevikust ühtne linnaline piirkond, kus on head õppimis-, töötamis- ja vaba aja veetmise võimalused ning kogu valla elanikele vajalikud teenused.

Suurim kavandatav investeering on Saue Kooli rekonstrueerimine mille hinnanguline maksumus on 12 miljonit eurot. Elanike arvu kasvades on Laagrisse kavandatud uue haridusmaja rajamine. Käesoleva aasta lõpuks valmib Kütise 4 hoone, kuhu tulevad raamatukogu ning kultuuri- ja huvikeskuse ruumid. Avaliku ruumi arendamise käigus on plaanis rajada Laagrisse Lumeveski park 2029. aastal.

Kaugemas tulevikus on Laagri-Alliku piirkonnas koostöös Transpordiametiga kavas rajada Laagri ümbersõidule ja Instituudi teele jalgratta- ja jalgtee-tunnelid ning rekonstrueerida Instituudi tee. Need tööd on seotud Transpordiameti investeeringutega ja nende elluviimise aeg sõltub riigi plaanidest.

Eesmärk 2. Süsteemse ja eripärasid toetava kandipõhise arengu toetamine Saue valla maapiirkondadest

Eesmärk on tagada, et ka väiksemates asulates oleksid kättesaadavad head haridus-, kultuuri- ja muud igapäevaeluks vajalikud teenused.

Üks suuremaid investeeringuid on aastatel 2026–2027 koostöös naaberomavalitsustega hariduslike erivajadustega laste kooli rajamine Maidlasse (4,3 miljonit eurot). Aastatel 2028–2030 on ette nähtud uute spordi- ja mänguväljakute rajamine ning olemasolevate uuendamine väiksemates asulates.

Olulisel kohal on ka kohalike teede arendamine. Maapiirkondade suurimad teeinvesteeringud on lähiaastatel Ääsmäe–Hageri kergtee rajamine ning Lehetu ja Turba ühendamine kruuskattega terviserajaga. Lisaks soovitakse parandada bussi- ja rongiliikluse omavahelist sobivust, et ka kaugematest piirkondadest oleks lihtsam liikuda.

Maapiirkondade arendamisel lähtutakse iga kandi eripärast ja vajadustest. Teenuste pakkumisel tehakse koostööd kohalike ettevõtjate ja kogukonnaühendustega. Arengukavas on ette nähtud asumiseltside investeerimisprojektide kaasrahastamine, kohaliku kultuuripärandi hoidmine, külade ühistegevuste ning piirkondliku ettevõtluse ja turismi arendamine.

Eesmärk 3. Transpordikoridorideäärsete kasvupiirkondade arendamine

Eesmärk on luua eelkõige raudteeäärsetes ja suuremate maanteede läheduses asuvates piirkondades tingimused elanike arvu kasvuks.

Üks suuremaid tulevikuinvesteeringuid on Laitse, Kibuna, Kaasiku ja Vansi külade ühisveevärgi ja -kanalisatsiooni arendamine alates 2031. aastast. Selle hinnanguline maksumus on 8 miljonit eurot. Kuna tegemist on suure investeeringuga, loodab vald saada toetust Euroopa Liidu struktuurifondidest. Investeeringu elluviimine sõltub ka sobiva toetusmeetme olemasolust.

Jätkub ka väiksemate asumite vee- ja reoveesüsteemide uuendamine. Lisaks panustatakse ühistranspordiühenduste parandamisse, kergliiklusteede rajamisse ning „Pargi ja reisi“ võimaluste arendamisse, et muuta igapäevane liikumine mugavamaks ja keskkonnasäästlikumaks.

Eesmärk 4. Strateegilise ja kogukonda kaasava juhtimise arendaminet

Eesmärk on juhtida valda pikaajalise vaatega, arvestades eri piirkondade vajadusi ja elanike arvamusi.

Jätkatakse e-teenuste arendamist, et muuta vallaga suhtlemine ja teenuste kasutamine lihtsamaks. Igal aastal panustatakse avaliku ruumi arendamisse, sealhulgas kaasava eelarve kaudu. Samuti jätkatakse asumiseltside ja kohalike algatuste toetamist ning elanike kaasamist valla arengu kujundamisse.

Investeeringute täpne ajakava ja rahastus sõltuvad valla eelarvelistest võimalustest, toetusmeetmetest ning rahvastiku ja teenusvajaduse muutumisest.

Mõned Saue valla elanikele mõeldud toetused ja soodustused

Toetus või soodustus	Soodustuse/toetuse suurus
Lasteaia kohatasu ja lastehoiu soodustus (sõltub laste arvust ja vanusest)*	Alates 50% kohatasu suurusest
Sünnitoetus*	160–320 eurot
Esimest korda kooli mineva lapse toetus*	80–160 eurot
Kodualuse maa maksusoodustus*	Kuni 1000 eurot
Rongisõit valla piires	Tasuta II–V tsoonis
Erateede hooldus*	Elanikele taotluse alusel tasuta
Eaka tugitoetus*	55 eurot aastas
Rahvakultuuriringid munitsipaalkoolides*	Tasuta
Laagri kooli huviringid*	Tasuta
Laagri huvialakool, Saue muusikakool	Soodsam õppetasu
Ääsmäe, Kernu, Ruila ja Nissi põhikooli ning Turba kooli esimene huviring*	Tasuta
Erahuvikoolis või eraspordiklubis osalemise toetus (üldhariduskoolis või põhikoolijärgses kutseõppes õppiv kuni 19-aastane noor)*	25 eurot kuus
Matusetoetus	250 eurot
Vajaduspõhine hoolekandeasutuse teenuse toetus	650 eurot kuus
Viipekeele teenuse toetus	Kuni 500 eurot kuus
Terviseabi toetus	Kuni 440 eurot aastas

* toetuste ja soodustuste saamise üks tingimustest on lapse ja ühe või mõlema vanema rahvastikuregistrijärgne elukoht Saue vallas 1. jaanuari seisuga.

Loetelu ei ole täielik. Toetuste ja soodustuste saamise tingimused sõltuvad konkreetsest toetusest ning muu hulgas elaniku vanusest, perekonna koosseisust ja laste arvust. Täpsemat teavet teenuste, toetuste ja soodustuste kohta leiab Saue valla veebilehelt sauevald.ee või saab küsida vallavalitsuse töötajatelt.

Saue vald toetab noorte välisõpinguid

Saue valla noortel on võimalus taotleda õpilasvahetuse ja üliõpilaste välisõppe stipendiumi, mis aitab katta välismaal õppimisega seotud kulusid.

MARGIT OTS
haridusspetsialist

Lisainfo ja taotlusvorm on leitav Saue valla kodulehelt:
sauevald.ee/haridus-ja-noored/toetused-ja-teenused/h

Stipendium on mõeldud 14–26-aastastele üldhariduskooli, kutsekooli või kõrgkooli statsionaarses õppes õppivatele noortele, kes soovivad osa oma õpingutest läbida välismaal. Taotleja elukoht peab stipendiumi taotlemise aasta 1. jaanuari seisuga olema Eesti rahvastikuregistri andmetel Saue vallas.

Stipendiumi saab taotleda kaks korda aastas, tähtajad on 1. mail ja 1. novembril. Toetust võib anda kuni 800 eurot ühe semestri või kuni 1600 eurot õppeaasta kohta.

Kandideerimisel hinnatakse noore õpitulemusi, ühiskondlikku aktiivsust ja saavutusi. Eelis on neil, kelle keskmine hinne on vähemalt 4,0, kes on osalenud edukalt õpilasvõistlustel või panustanud aktiivselt kogukonna ellu.

Kuni 18-aastaste taotlejate puhul eelistatakse neid, kelle mõlema vanema elukoht on stipendiumi taotlemise aasta 1. jaanuari seisuga Eesti rahvastikuregistri andmetel Saue vallas.

Saue Vallavolikogu 29. oktoobri istungi päevakord

1. Eelnõu – Saue valla aukirjade andmine
2. Eelnõu – Saue Vallavolikogu 22.02.2018 määruse nr 11 „Saue valla põhimäärus“ muutmine I lugemine
3. Eelnõu – Osaühing Saue Spordirajatised kasuks seatud hoonestusõiguse ala ja hoonestusõiguse seadmise lepingu tingimuste muutmine ning hoonestusõiguse seadmine
4. Eelnõu – Nõusoleku andmine kinnistu omandamiseks ja eelarveliste vahendite eraldamiseks
5. Eelnõu – Piiri muutmise algatamisega nõustumine
6. Eelnõu – Saue valla jäätmekava aastateks 2027-2030 kinnitamine II lugemine
7. Eelnõu – Saue valla üldplaneeringu ülevaatamine II lugemine
8. Infopunkt:
- revisjonikomisjoni tööplaani lisanduva kontrollülesande teatavaks tegemine volikogule
- 2027. aasta eelarve üleandmine volikogule
- kohapeal algatatud küsimused ja info
9. Infopunkt: suulised vastused arupärimistele
- Abivallavanem Andres Kaarmann vastab volikogu liikme Jaanika Käärsti arupärimisele seoses tugiisikute lepingutega Saue vallas
- Abivallavanem Andres Kaarmann vastab volikogu liikme Jaanika Käärsti arupärimisele seoses hügieenitarvete kättesaadavusega Saue valla koolides
- Vallavanem Andres Laisk vastab volikogu liikme Jaanika Käärsti arupärimisele seoses huvide deklaratsiooniga
- Vallavanem Andres Laisk vastab volikogu liikme Tiina Marjamaa arupärimisele Saue valla korporatiivse identiteedi edasiarendamise otsustusprotsessi, eesmärkide ja hankemenetluse kohta

Saue Vallavolikogu istung toimub 29. oktoobril kell 14 Saue vallamajas volikogu saalis aadressil Kütise 8, Saue linn.
Volikogu istungi päevakorras olevad eelnõud ja istungi ülekande link on leitavad valla kodulehelt aadressil sauevald.ee/asutus-uudised-ja-kontakt/vallavolikogu/istungid

Saue siseliinide sõiduplaanid alates 5. oktoobrist 2026

Alates 5. oktoobrist 2026 muutuvad Saue siseliinide S9, S10, Ä2, SK1 ja SN5 sõiduplaanid ning sõitjaid hakkab teenindama uus liin SK5.

Muudatused liinil S9 Saue–Kiia–Keila–Tuula–Ääsmäe–Haiba
- Hommikusel väljumisel jäävad ära Rometi ja Linnumetsa peatus.
- Hommikuse väljumise algpeatus on Haiba, kust buss väljub kell 7.40. Teiste peatuste läbimises muudatusi ei ole.

Muudatused liinil S10 Saue kool–Ääsmäe–Maidla–Kiisa–Kurtna kool
- Hommikust väljumist Trelli teelt pikendatakse Sauelt Laagri koolini.
- Sauelt kell 14.20 väljuva bussi marsruudilt jääb ära Ülesoo peatus.

Muudatus liinil Ä2 Ääsmäe–Tagametsa–Jõgisoo–Valingu
- Liini marsruudilt jääb ära Ülesoo peatus.

Muudatused liinil SK1 Ruila–Ääsmäe–Muusika–Koka–Kohatu–Kernu–Kirikla–Haiba–Mõnuste
- Ruilast kell 15.15 väljuvale bussile lisandub Ääsmäe kooli peatus.
- Ruilast kell 15.15 ja 16.10 väljuvad bussid sõidavad Koka, Uuetoa, Kirikla ja Tagavälja peatustesse ainult sõitjate väljumiseks.
- Kernust kell 14.15 ja 15.15 väljuvad bussid sõidavad Kirikla ja Uuetoa peatustesse ainult sõitjate väljumiseks.

Uus liin SK5 Mõnuste–Haiba–Kernu–Ääsmäe
- Uus liin SK5 väljub Rometi peatusest kell 7.50 ning sõidab Haiba ja Kernu kaudu Ääsmäe koolini.

Muudatused liinil SN5 Aruallika–Nissi–Lehetu–Turba
- Liini SN5 väljumine nihkub viis minutit varasemaks. Buss väljub Aruallikalt kell 7.45 ja läbib kõiki peatusi senisest viis minutit varem.

Sõiduplaanidega saab tutvuda reisiplaneerijates www.iil.ee ja www.peatus.ee.

Saue valla ametlikud teated

DETAILPLANEERINGUTE ALGATAMINE
Koidu külas Nõuma, Nõumasauna ja Nõuma terviseraja katastriüksused
Saue Vallavalitsus algatas 30. septembri 2026. aasta korraldusega nr 765 **Koidu külas asuvate Nõuma** (72701:002:1889, pindala 40 023 m², maatulundusmaa 100%), **Nõumasauna** (72701:002:1891, pindala 1821 m², ärimaa 100%) ja **Nõuma terviseraja** (72701:002:1892, pindala 14 550 m², üldkasutatav maa 100%) katastriüksuste kehtivat detailplaneeringut muutva detailplaneeringu.

Detailplaneeringu koostamise põhieesmärk on korrigeerida ja muuta olemasolevaid krundipiire, hoonestusalasid ning ehitisealust pinda. Säilitatakse olemasolev ajalooline tee, mille kaudu pääseb planeeringualale.

Saue valla üldplaneeringu kohaselt asub planeeringuala tiheasustusalas, haljasala ja parkmetsamaa juhtotstarbega alal. Detailplaneeringuga ei kavandata uut hoonestust. Detailplaneeringu algatamise eesmärk on kooskõlas Saue valla üldplaneeringu nõuetega.

Lisateavet leiab detailplaneeringu algatamise korraldusest, millega saab tutvuda valla veebilehel: sauevald.ee/ehitus-transport-ja-keskkond/ehitus-ja-planeerimine/detailplaneeringud#2026.

Lisainfo: planeeringute koordinaator Kaili Tuulik, telefon 5193 0660, e-post kaili.tuulik@sauevald.ee.

Hüüru külas Veski tee 2b
Saue Vallavalitsus algatas 30. septembri 2026. aasta korraldusega nr 764 Hüüru külas **Veski tee 2b** (72601:001:0206, pindala 921 m², tootmismaa 100%) katastriüksuse kehtivat detailplaneeringut muutva detailplaneeringu.

Detailplaneeringu koostamise eesmärk on määrata Veski tee 2b katastriüksusele ärimaa sihtotstarve, suurendada hoonestusala ja ehitisealust pinda ning määrata ehitusõigus ärihoone ja abihoone püstitamiseks. Juurdepääs kinnistule on Veski teelt.

Saue valla üldplaneeringu kohaselt asub planeeringuala tiheasustusalas, pere- ja ridaelamumaa juhtotstarbega alal. Üldplaneeritngu kohaselt tuleb elamualadel lisaks elamutele kavandada ka avalike ja erateenuste osutamiseks vajalik maa. Ärihoonete korral võib krundi täisehituse protsent olla üldjuhul kuni 40% ning ehitiste kavandamisel tuleb võimalikult suures ulatuses säilitada kõrghaljastus.

Detailplaneeringu algatamise eesmärk on kooskõlas Saue valla üldplaneeringu nõuetega.

Lisateavet leiab detailplaneeringu algatamise korraldusest, millega saab tutvuda valla veebilehel: sauevald.ee/ehitus-transport-ja-keskkond/ehitus-ja-planeerimine/detailplaneeringud#2026.

Lisainfo: planeeringute koordinaator Kaili Tuulik, telefon 5193 0660, e-post kaili.tuulik@sauevald.ee.

DETAILPLANEERINGU KEHTESTAMINE
Laagri alevikus Padula ja Metsa-Padula
Saue Vallavalitsus kehtestas 16. septembri 2026. aasta korraldusega nr 709 Laagri alevikus asuvate **Padula** (72703:001:0444, pindala 91 064 m², maatulundusmaa 100%) ja **Metsa-Padula** (72601:001:0996, pindala 86 068 m², maatulundusmaa 100%) katastriüksuste ja lähiala detailplaneeringu.

Planeeringuala suurus on ligikaudu 17,7 hektarit ja maa-ala on hoonestamata. Planeeringuala piirneb põhjas Saue tee L2 ja Saue tee L3 transpordimaaga, idas Topi liiklussõlme vahelise maaala detailplaneeringu alaga ning Vääna jõega. Ülejäänud osas piirneb planeeringuala rohevõrgustikku kuuluva alaga, mille juhtotstarve on Saue valla üldplaneeringu kohaselt haljasala ja parkmetsamaa.

Padula ja Metsa-Padula katastriüksuste vahele jääb hoonestatud Vana-Padula (72703:001:2110) maaüksus, mille maakasutuse juhtotstarve on elamumaa. Planeeringuala läheduses asuvad Keila–Tallinna raudtee ja Tallinna–Pärnu–Ikla põhimaantee.

Detailplaneeringu koostamise eesmärk on rajada korterelamukvartal. Ehitusõigus määratakse kaheksale korterelamukrundile, ühele ärija/või ühiskondlike ehitiste krundile ning ühele ühiskondlike ehitiste krundile. Lisaks kavandatakse üks tootmismaa krunt tehnorajatiste tarbeks.

Kaks üldkasutatava maa katastriüksust reserveeritakse tulevase Tallinna ringraudtee tarbeks ning viis katastriüksust jäävad mänguväljakute, spordiplatsi, kelgumäe ning puhke- ja virgestusala jaoks. Lisaks moodustatakse uued tänavamaad.

Saue valla üldplaneeringu kohaselt asub planeeringuala tiheasustusalas, mille maakasutuse juhtotstarbed on korterelamumaa ning haljasala ja parkmetsamaa. Korterelamukrundid, äri- ja/või ühiskondlike ehitiste krunt ning ühiskondlike ehitiste krunt on kavandatud korterelamumaa juhtotstarbega alale.

SAUE VALLA KODULEHEL SAAB TUTVUDA:

Kõigi algatatud detailplaneeringutega
https://sauevald.ee/ehitus-transport-ja-keskkond/ehitus-ja-planeerimine/detailplaneeringud#2026

Kõigi kehtestatud detailplaneeringutega
https://sauevald.ee/ehitus-transport-ja-keskkond/ehitus-ja-planeerimine/detailplaneeringud#kehtestatud-detailpl

Detailplaneeringute avalike väljapanekutega
https://sauevald.ee/ehitus-transport-ja-keskkond/ehitus-ja-planeerimine/detailplaneeringud#detailplaneeringute-

Projekteerimistingimuste avatud menetlustega
https://sauevald.ee/ehitus-transport-ja-keskkond/ehitus-ja-planeerimine/projekteerimistingimuste-avatud-menetlused

Detailplaneeringu eesmärk on kooskõlas Saue valla üldplaneeringu nõuetega.

Lisainfo: sauevald.ee/detailplaneeringud/kehtestatud või planeeringute spetsialist Karel Tummeltau, telefon 5307 1229, e-post karel.tummeltau@sauevald.ee.

DETAILPLANEERINGU VASTUVÕTMINE JA AVALIK VÄLJAPANEK
Vatsla külas Hanso
Saue Vallavalitsus võttis 14. oktoobri 2026. aasta korraldusega nr 820 vastu ja suunas avalikule väljapanekule Vatsla külas asuva **Hanso** (72501:001:0508) katastriüksuse detailplaneeringu.

Planeeringuala piirneb põhjas hoonestatud maatulundusmaaga, läänes elamumaaga ja lõunas üldkasutatava maaga. Idas piirneb planeeringuala Harku–Rannamõisa kõrvalmaanteega nr 11191. Hanso katastriüksusest ligikaudu 250 meetri kaugusel asub Harku lubjakivikarjäär.

Detailplaneeringu koostamise eesmärk on määrata Hanso katastriüksusele tootmis- ja/või ärimaa sihtotstarve ning ehitusõigus kuni nelja kahekorruselise tootmishoone rajamiseks. Juurdepääs on kavandatud Harku–Rannamõisa teelt.

Planeeringuga on lahendatud juurdepääs, parkimine ja krundi tehnovarustus, välja toodud servituutide vajadus ning määratud haljastuse ja heakorra nõuded. Planeeringuala suurus on ligikaudu 1,54 hektarit.

Saue valla üldplaneeringu kohaselt asub Hanso katastriüksus tiheasustusalas, tootmismaa juhtotstarbega alal. Üldplaneeringu kaardile kantud tiheasustusalade piirid on ühtlasi reoveekogumisalade ning tulevikus ühiskanalisatsiooniga kaetavate alade piirid.

Kui reoveekogumisalal ei ole ühisveevärki ja -kanalisatsiooni veel välja ehitatud, võib ajutiselt lubada veevarustuseks kasutada kohalikke puurkaeve ning reovee kogumiseks lekkekindlaid kogumismahuteid.

Detailplaneeringu eesmärk on kooskõlas Saue valla üldplaneeringuga.

Detailplaneeringu avalik väljapanek toimub 12.–25. novembrini 2026.

A**valiku väljapaneku ajal saab detailplaneeringu materjalidega tutvuda Saue valla veebilehel: sauevald.ee/detailplaneeringud/valjapanekud ning tööajal Saue vallamajas aadressil Kütise tn 8, Saue linn.**

Lisainfo: planeeringute spetsialist Monika Kõiv, telefon 5301 8124, e-post monika.koiv@sauevald.ee.

PROJEKTEERIMISTINGIMUSTE AVATUD MENETLUS
Kaasiku külas Metsapere AÜ 13
Saue Vallavalitsus teatab avatud menetluse algatamisest projekteerimistingimuste andmiseks Kaasiku külas Metsapere AÜ 13 (29703:039:0230) kinnistul olemasoleva aiamaja lammutamiseks ning uue elamu, aiamaja või suvila püstitamiseks.

Vallavalitsus teeb ettepaneku arutada projekteerimistingimuste andmist ilma avalikku istungit korraldamata.

Ettepanekuid ja vastuväiteid avaliku istungi korraldamata jätmise kohta oodatakse kuni 7. novembrini 2026.

Projekteerimistingimuste eelnõuga saab tutvuda Saue vallavalitsuses ja veebilehel sauevald.ee/ehitus-transport-ja-keskkond/ehitus-ja-planeerimine/projekteerimistingimuste-avatud-menetlused.

Arvamused eelnõu kohta palume esitada hiljemalt 7. novembril 2026 e-posti aadressil info@sauevald.ee või postiaadressil Kütise tn 8, 76505 Saue linn.

Küsimuste korral saab ühendust võtta vallaarhitekt Kaie Tobrelutsuga telefonil 5381 7058 või e-posti aadressil kaie.tobreluts@sauevald.ee.

Riigivara põllumajanduslikuks kasutamiseks andmine

Maa- ja Ruumiamet on välja kuulutanud avaliku elektroonilise enampakkumise piirkonnas asuvate kinnisasjade kasutamiseks andmiseks.

Avalik enampakkumine toimub elektrooniliselt riigimaa oksjonikeskkonnas veebiaadressil riigimaaoksjon.ee. Pakkumiste esitamise tähtaeg on 4. november 2026. Lisateavet saab Maa- ja Ruumiameti kodulehelt või riigimaa oksjonikeskkonnast.

Kuidas hoolitseda selle eest, et lumesahk jõuaks ka sinu majani

Esimesed külmad on juba kohal. Selleks, et sahad jõuaksid õigel ajal kohale, saavad elanikud palju ära teha. Palume kõigil vaadata, et nende kodutee oleks lume tulekul takistustest vaba, et lumesahk pääseks ohutult liikuma.

INDREK BRANDMEISTER
teedespetsialist

Lumesaju korral alustatakse teede puhastamist peateedest, seejärel liigutakse kõrvalteedele ning lõpuks väiksematele, ühe-kahe majapidamise juurde viivatele teedele. Eelisjärjekorras puhastatakse ka tunnelid ning koolide ja lasteaedade ümbrused. Bussipeatusi puhastatakse käsitsi. Märg ja raske lumi ning tuisk võivad hooldustöid pikendada.

Ära pargi autot tee äärde! Tänavale või kitsale teele pargitud sõiduk võib takistada saha läbipääsu ning tee jääbki puhastamata. Eriti keeruline on olukord aiandusühistute kitsastel teedel, näiteks Laitses, Kaasikul, Kibunas, Vatslas ja Maidlas. Ka suurema tee äärde jäetud auto takistab lumetõrjet ja võib saada kahjustada.

Erateede lumehooldus elanikele:
Saue vallas saavad tasuta lumetõrjet taotleda hajaasustusalal asuvate erateede ääres elavad inimesed, kelle aastaringne elukoht on sinna rahvastikuregistris registreeritud. Taotlus tuleb esitada vallavalitsusele hiljemalt 1. septembriks.

Rohke lume korral ei ole alati võimalik vältida lumevalli tekkimist kinnistu sissesõidutee ette.

Hoia teeääred ja tee kohal olevad oksad korras! Talutee teenuse saajatel tuleb tagada, et tee servad oleksid takistustest vabad vähemalt 1,5 meetri ulatuses ning oksad eemaldatud vähemalt nelja meetri kõrguseni. Arvesta, et märg lumi võib oksi rohkem kui meetri võrra allapoole vajutada.

Lumesahk on sõiduautost märksa kõrgem ja laiem. Kui oksad või muud takistused võivad masinat kahjustada, võib teelõik jääda hooldamata.

I PIIRKOND: Laagri alevik (v.a Saue tee ja Gate Tallinn), Vatsla, Hüüru, Püha, Kiia, Koidu, Alliku ja Vanamõisa.	Piirkonda hooldab OÜ Kalsep (valvetelefon 513 5136, e-post lumi@kalsep.ee)
II PIIRKOND: Saue linn (sh Saue tee ja Gate Tallinn), Aila, Valingu ja Jõgisoo (Keila jõest põhja pool).	Piirkonda hooldab Šeiker Teed OÜ.Valvetelefon: 5192 2110E-post: info@seikerteed.ee
III PIIRKOND: Jõgisoo (Keila jõest lõuna pool), Koppelmaa, Ääsmäe, Maidla, Pällu, Tuula, Pärinurme, Tagametsa, Muusika, Metsanurga, Allika, Kabila, Ruila, Laitse, Vansi, Kohatu, Kirikla, Kernu, Haiba, Mõnuste ja Pohla.	Piirkonda hooldab tSolid Ground OÜ. Valvetelefon: 5366 4510E-post: lumi@solidground.ee
IV PIIRKOND: Kaasiku, Hingu, Kibuna, Munalaskme, Jaanika, Aude, Odulemma, Ürjaste, Mustu, Nurme, Vilumäe, Riisipere, Madila, Lehetu, Ellamaa, Turba, Lepaste, Viruküla, Tabara ja Siimika.	Piirkonda hooldab Vaistar Grupp OÜ. Valvetelefon: 5800 7237. E-post: soosalu@soosalu.ee

Alliku ja Uus-Klaokse vahel valmib valgustatud jalgratta- ja jalgtee

Koostöös Transpordiametiga rekonstrueeriti Hüüru–Alliku–Saue maantee lõike ning rajati Allika tee 2 kortermaja juurest kuni Uus-Klaokse teeni uus valgustatud jalgratta- ja jalgtee.

INDREK BRANDMEISTER
teedespetsialist

Saue vald panustas selle valmimisse ligikaudu 250 000 eurot.

Liiklusohutuse parandamiseks rajati Uus-Klaokse piirkonda neli liiklust rahustavat teekünnist ja ohutumad bussipeatused. Hüürus uuendati sõiduteed ja tänavavalgustust ning Piibelehe tee juurde rajati uus bussipeatus.

Järgmise etapina on 2029. aastal kavas rajada ka Uus-Klaokse ja Hüüru vahele seni puuduv 2,5 kilomeetri pikkune jalgratta- ja jalgtee.

PAKU NIME KÜTISE 4 HOONELE
Otsime üldist koondnimetust majale, kus asub Saue linna raamatukogu, Saue kultuuri- ja huvikeskus ning avalikkusele suunatud äripinnad.
sauevald.ee/nimekonkurss >>>

Laagris valmis Seljaku tänava sademeveesüsteem

Oktoobris valmis Laagri alevikus Seljaku tänava kombineeritud sademeveesüsteem, mis aitab vähendada üleujutuste ohtu ja parandada piirkonna toimetulekut tugevate vihmasadudega.

Tööde käigus rajati sademevee ärajuhtimiseks torustik, tänavarennid ja immutuslahendused. Uus süsteem võimaldab osal sademeveest pinnasesse imbuda ning ülejäänud vee kontrollitult ära juhtida. Nii ühtlustatakse sademevee vooluhulka ja vähendatakse olemasoleva sademeveesüsteemi koormust.

Tööde maksumus oli 180 032 eurot koos käibemaksuga, millest Euroopa Liidu kaasrahastus moodustas 65 812 eurot.

Projekti koostas Skepast&Puhkim OÜ, ehitustööd tegi RIAB Teedeehitus OÜ ning omanikujärelevalvet tegi P.P Ehitusjärelevalve OÜ.

MAARJA-EEVA LANG
arendusprojektide juht

Kaasrahastanud Euroopa Liit
Eesti tuleviku heaks

Foto: Maarja-Eeva Lang

Valmis Ruila–Laitse kergliiklustee teine etapp

Septembris valmis Ruila ja Laitse külasid ühendava kergliiklustee teine etapp. Uus 1,66 kilomeetri pikkune teelõik pikendab olemasolevat kergliiklusteed Ruila koolini ning võimaldab jalakäijatel, jalgratturitel ja liikumisabivahendite kasutajatel kahe küla vahel turvalisemalt liikuda.

Kergliiklustee parandab ligipääsu Ruila koolile, lasteaiale, raamatukogule, spordihoonele ja staadionile, samuti piirkonna töökohtadele ja ühistranspordipeatustele. Uus ühendus muudab igapäevased käigud mugavamaks ning loob paremad võimalused liikuda jalgsi ja jalgrattaga.

Ruila–Laitse kergliiklustee esimeses etapis valmis 2024. aasta novembris 911 meetri pikkune jalgratta- ja jalgtee Laitsest Haapsalu maanteeni. Teise etapi valmimisega ulatub ühendus nüüd Ruila koolini.

Projekti elluviimise kulud olid kokku 450 550 eurot koos käibemaksuga, millest Euroopa Liidu kaasrahastus moodustas 242 032 eurot.

Tee projekteerisid Palmpro OÜ ja Teede Kavand OÜ, ehitustööd tegi RIAB Teedeehitus OÜ ning omanikujärelevalvet tegi SKP Ehitus- ja Õigusbüroo.

MAARJA-EEVA LANG
arendusprojektide juht

Kaasrahastanud Euroopa Liit
Eesti tuleviku heaks

Foto: Maarja-Eeva Lang

Saue vald müüb enampakkumisel kinnisvara

Saue vald müüb Osta.ee keskkonnas enampakkumisel kahte tootmis- ja ärimaa sihtotstarbega kinnistut Alliku külas.

1. Sõeru tee 10 – katastritunnus 72501:001:1722, pindala 6914 m², sihtotstarve 80% tootmismaa ja 20% ärimaa. Alghind 221 248 eurot, millele lisandub käibemaks.
2. Sõeru tee 12 – katastritunnus 72501:001:1721, pindala 5001 m², sihtotstarve 80% tootmismaa ja 20% ärimaa. Alghind 160 032 eurot, millele lisandub käibemaks.

Kinnistud asuvad Liivatee katastriüksuse ja selle lähiala detailplaneeringu alal, mis on kehtestatud vallavalitsuse 26. veebruari 2025. aasta korraldusega nr 176.

Planeeringuala paikneb Harju maakonnas Saue vallas Alliku küla edelaosas Tähevälja tee, Kurvi tee ja Allika tee vahel, eemal suurematest magistraalidest. Tegemist on valla äri- ja tootmispiirkonnaga, mis asub Tallinna kesklinnast ligikaudu 20 km ja Laagri aleviku piirist 6 km kaugusel.

Lähiümbruses on äri- ja tootmishooneid, vanemaid nõukogudeaegseid põllumajandushooneid, elamuid ja endisi talukohti. Piirkonnas leidub ka hoonestamata maatükke, sealhulgas põllumaid.

Katastriüksustele on lubatud püstitada kuni kolmekorruselisi tootmis- ja ärihooneid kõrgusega 3–12 meetrit maapinnast. Hooneid võib rajada ainult detailplaneeringus määratud hoonestusalale. Krundi lubatud täisehitusprotsent on 40%.

TEHNOVÕRGUD
Veevarustus, kanalisatsioon, sademeveekanalisatsioon, teed ja valgustus rajatakse 2027. aasta suveks. Ehitustööde riigihanke on korraldanud vallale kuuluv AS Kovek ning leping on sõlmitud. Kütte saab lahendada lokaalse küttesüsteemiga.

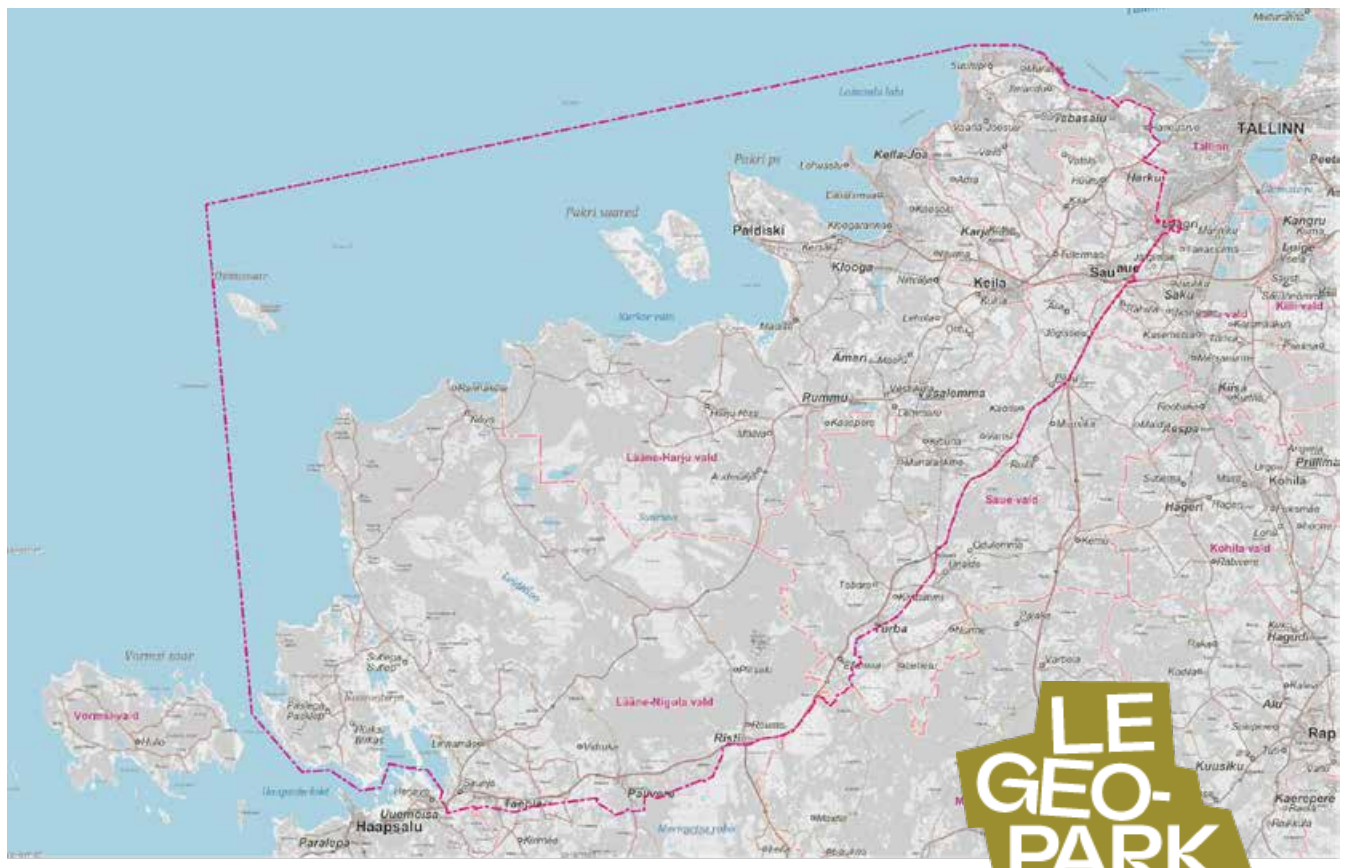
Elektrivarustus. Valla tellimusel rajatakse kummalegi katastriüksusele 16 A elektriliitumine. Tulevane omanik saab vajaduse korral liitumisvõimsust suurendada, tasudes sellega seotud kulud.

Gaasivarustus. Vajaduse korral on võimalik pikendada gaasitorustikku Sõeru tee ja Peetri tee ristmikult või Peetri tee 5 kinnistu põhjaservast mööda vallale kuuluvat teemaad Sõeru tee 16 kinnistuni ning vajaduse korral ka Sõeru tee 14 ja 18 kinnistuteni. Gaasivarustuse rajamine on ostja võimalus ja toimub tema kulul.

ENAMPAKKUMISEL OSALEMINE
Pakkumisi saab teha ainult Osta.ee keskkonnas vastavalt käesolevas teates ja oksjonikeskkonnas esitatud tingimustele.
Kõik vara omandiõiguse üleminekuga seotud kulud kannab ostja.
Pakkumisi saab teha ainult https://www.osta.ee keskkonnas vastavalt käesolevas teates ning oksjonikeskkonnas toodud tingimustele.
Kõik vara omandiõiguse üleminekuga seotud kulud kannab ostja.
Enampakkumiste lõpptähtajad on 12. novembril 2026:
- Sõeru tee 10 – kell 9.00. Vaata enampakkumist.
- Sõeru tee 12 – kell 9.30. Vaata enampakkumist.

Lisateavet annab tööpäeviti Saue vallavalitsuse kinnisvara projektijuht Siisike Lehtsi-Kallandi, tel 5298 141, e-post siisike.lehtsi-kallandi@sauevald.ee.

SIISIKE LEHTSI-KALLANDI
kinnisvara projektijuht

Saue vald liitus Loode-Eesti geopargi arendamisega

30. septembril allkirjastasid viis omavalitsust ja piirkonna arendusorganisatsioonid Haapsalus Loode-Eesti geopargi koostöökokkuleppe. Saue valla osalemine aitab tuua rohkem tähelepanu meie loodus- ja pärandipaikadele ning loob võimalusi nende kasutamiseks hariduses ja kohaliku elu edendamisel.

MAARJA EEVA LANG
arendusprojektide juht

Geopark on piirkond, kus geoloogilist ja looduspärandit hoitakse ning tutvustatakse hariduse, turismi ja kohaliku elu edendamise kaudu. Haapsalust Harkuni ulatuv Loode-Eesti geopark ühendab viie omavalitsuse loodus- ja pärandipaiku.

Saue vallast hõlmab geopark ligikaudu 338 ruutkilomeetri suurust ala valla läänеosas. Piir on siiski tinglik: ühistes haridus-, turismi- ja päranditegevustes saavad kaasa lüüa ka sellest väljapoole jäävad kogukonnad, asutused ja ettevõtted.

„Loode-Eesti on geoloogiliselt põnev piirkond. Siin on lähestikku jälgi väga erinevatest Maa ajaloo etappidest – aluspõhja kujunemisest ja meteoriidiplahvatusest kuni mandrijää ning Läänemere arenguni," selgitas Eesti Geoloogiateenistuse teadusnõunik, professor Alvar Soesoo.

Loode-Eesti kujunemislugu aitavad avada näiteks Põhja-Eesti klint, Neugrundi meteoriidikraater, joad, rändrahnud ja rannamaastikud. Saue valla loodus- ja pärandipaikadest võib esile tuua näiteks Laitse mõisa, Ellamaa endise elektrijaama ning Nissi kandi loodusmaastikud. Need ja paljud teised paigad võimaldavad tutvustada kohalikku loodust, paekivi kasutamist ehituspärandis ja piirkonna tööstusajalugu ning avada seoseid looduskeskkonna ja inimeste tegevuse vahel. Koostöös koolide ja kogukondadega saab leida võimalusi nende paikade kasutamiseks õppekäikudel ja kohaliku pärandi tutvustamisel.

Loode-Eesti geoparki tutvustavad videoklipid:
www.youtube.com/
@laane-harjukoostookogu4395

„Loode-Eesti geopark annab meile võimaluse vaadata piirkonda üle omavalitsuste piiride ja jutustada ühist lugu. Lisaks geoloogiliste vaatamisväärsuste tutvustamisele loob geopark uusi võimalusi ka loodusgiididele ja matkakorraldajatele, majutus- ja toitlustusettevõtjatele, samuti kohalikele tootjatele, haridusasutustele ja kogukondadele," selgitas Marje Suharov Lääne-Harju Koostöökogust.

Geopargi visuaalne identiteet ja hariduslikud animatsioonid on juba valminud. 2027. aastal on kavas alustada geoloogilist pärandit tutvustavate infotahvlite paigaldamist Lääne-Harju ja Saue vallas. Ühise arendamise sihid on seatud aastani 2031.

Koostöökokkuleppe allkirjastasid Saue, Harku, Lääne-Harju ja Lääne-Nigula vald, Keila linn, Harju Ettevõtlus- ja Arenduskeskus, SA Läänemaa, Loode-Eesti Ettevõtjate Klubi ning geopargi idee eestvedajad Lääne-Harju Koostöökogu ja Eesti Geoloogiateenistus.

Piltuudis: välistudengid Saue vallas

18. septembril külastasid Saue vallamaja rahvusvahelised tudengid, kes tutvusid valla turismiorganisatsioonide, kohalike turismivõimaluste ja -ettevõtmistega ning kuulsid lähemalt ka turismivaldkonna igapäevastest väljakutsetest.

Vallamajas toimunud töötubades pakkusid noored ideid ja lahendusi, kuidas muuta kohalikku turismi kestlikumaks ja kogukonnaga tihedamalt seotuks.

Töötuba toimus Erasmus+ projekti „Agents of Change – Unhurried Horizons" raames, mille eesmärk on uurida ja edendada aeglast turismi. Saue vald on projekti konsortsiumi kuuluva TalTechi partner.

Fotod: Tarmo Tuisk, René Arvola, Anneli Vilisoo

Kuhu käivad bio-lagunevad jäätmed?

Õunte valmimine ja lehtede langemine toovad koduaeda suurema koguse aiajäätmeid. Tekkinud jäätmed on mõistlik kompostida kohapeal või anda üle selleks ettenähtud kohta.

MARLEEN LEHT
keskkonnaspetsialist

Metsa alla või võsa vahele aiajäätmeid viia ei tohi. See ei ole ainult prügistamine – nii võivad levida näiteks Eesti loodust ohustavad võõrliigid. Jäätmeseadus näeb jäätmete loodusesse viimise eest ette trahvi, mis võib ulatuda kuni 2400 euroni. Trahvimine ei ole eesmärk omaette, kuid tuleb arvestada, et jäätmete loodusesse viimisel on soovimatud tagajärjed.

Kergesti kättesaadav kõhutäis võib meelitada sobimatusse kohta metsloomi, suurendades haiguste leviku riski. Peenardelt koristatud lillepealsete ja kokkuriisutud lehtedega võivad kaasa kanduda ka seemned, teomunad ning taimehaigused. Aiajäätmete hulgas leidub sageli invasiivseid võõrliike, mis loodusesse sattudes võivad kiiresti vohama hakata ning ohustada looduslikku tasakaalu ja liigirikkust. Lõpuks võivad need jõuda kellegi koduaeda tagasi.

Metsa alla viidud aiajäätmetest on juba laiali levinud näiteks kanada kuldvits, verev lemmmalts, pargitatrad ja hispaania teetigu.

Mida siis nende jäätmetega teha?
Aias tekkinud puulehed ja muud taimed sobivad kõige paremini kohapeal kompostimiseks. Nii jõuavad toitained kõige lihtsamini jälle mulda tagasi ja ressursid jäätmete transportimiseks jäävad kulutamata.

Toidu- ja köögijäätmeid komposti kinnises kompostris, et vältida metsloomade ja kahjurite ligimeelitamist. Aia- ja haljastujäätmeid võib kompostida ka lahtises aunas.

Seaduse järgi peavad kõik jäätmevaldajad sorteerima biojäätmeid. **Kui kinnistul biojäätmeid kompostitakse, ei pea neid jäätmevedajale üle andma.** Kompostimisest tuleb teavitada vallavalitsust aadressil info@sauevald.ee. Seejärel teeb vallaametnik vastava märke jäätmevaldajate registrisse.

Biojäätmete üleandmine jäätmevedajale
Kes ei soovi kompostimisega tegeleda, saab toidujäätmed mugavalt üle anda korraldatud jäätmeveo raames. Ühe konteineri tühjendamise hind algab 0,48 eurost. Kasutada võib oma konteinerit või rentida selle jäätmevedajalt hinnaga alates 2,44 eurost kuus.

Ka aiajäätmeid saab jäätmevedajale üle anda. Teenust osutatakse 1. aprillist 30. novembrini üks kord kuus. Ühe 150-liitrise jäätmekoti äravedu maksab 2 eurot. Kotti võib panna oksi, õunu, püsilillede varsi, muru, riisutud puulehti ja okkaid. **Oluline on, et ühe koti kaal ei ületaks 10 kilogrammi.**

Teenust saab tellida Ragn-Sellsi iseteenindusest aadressil www.ragnsells.ee/iseteenindus, e-posti aadressil tellimus@ragnsells.ee või telefonil 60 60 439.

Biojäätmete üleandmine jäätmejaamades

Lisaks saavad Saue valla elanikud soodustingimustel biolagunevaid jäätmeid üle anda Keila ja Pääsküla jäätmejaamas.

Keila jäätmejaam
- Köögi- ja sööklajäätmeid võetakse vastu tasuta.
- Aiajäätmeid saab tasuta üle anda kuni 0,6 kuupmeetrit päevas.
- Suurema koguse puhul maksab üleandmine 0,08 eurot kilogrammi kohta.

Aadress: Uus-Paldiski tee 6, Keila
Avatud: K–R kell 10–18, L–P kell 10–16.

Pääsküla jäätmejaam
- Aiajäätmete üleandmine maksab 6,20 eurot kuupmeetri kohta.

Aadress: Raba tn 40, Tallinn
Avatud: E–R kell 12–20, L–P kell 10–18.

Ära vii aiajäätmeid loodusesse!

Kui märkad looduses prügistajat või ebaseaduslikku jäätmehunnikut, teata sellest ööpäev läbi töötaval riigiinfo telefonil **1247**. Teada võib anda ka vallavalitsusele.

Prügistaja tuvastamisel on suureks abiks võimalikult täpne teave: foto, sõiduki registreerimisnumber või võimalik kodune aadress.

Regionaal- ja Põllumajandus-ministeerium uurib elanike rahulolu oma koduomavalitsusega

Turu-uuringute AS korraldab Regionaal- ja Põllumajandusministeeriumi tellimusel küsitluse, millega uuritakse Eesti elanike rahulolu oma kohaliku omavalitsuse teenuste ja elukeskkonnaga.

Tulemused annavad ülevaate sellest, kuidas inimesed oma kodukohta hindavad ja milles nähakse vajadust olukorda parandada.

Uuringus osalemise kutse saab üle 147 000 inimese. Küsitlus korraldatakse vähemalt 16-aastaste Eesti elanike seas. Valimisse sattunud inimesed saavad e-posti teel kutse osaleda veebiküsitluses.

Kui mõnes elanikerühmas jääb veebiküsitlusele vastajaid liiga väheks, kogutakse vastuseid juurde telefoni teel. Küsitlus kestab seni, kuni vastajate arv jõuab 14 772-ni.

Kutseid hakati välja saatma 23. septembril. Uuringu valim on moodustatud juhuvaliku teel rahvastikuregistri andmete põhjal. Uuringu kirjelduse ja lisateabe leiab Turu-uuringute AS-i kodulehelt.

Küsitluse tulemused avaldatakse omavalitsuste kaupa 2027. aasta esimeses pooles portaalis minuomavalitsus.ee.

Samalaadne küsitlus toimub iga kahe aasta tagant. Varasemad uuringud korraldati 2020., 2022. ja 2024. aastal.

REGIONAAL- JA PÕLLUMAJANDUSMINISTEERIUM

Maa- ja Ruumiamet avaldab oktoobri lõpus uued maa maksustamishinnad

2027. aastal arvutatakse Saue vallas maamaksu samadel põhimõtetel nagu 2026. aastal.

Saue valla elanikele kehtib alates 2026. aastast kodualuse maa maksusoodustus kuni 1000 eurot, kui maaomaniku rahvastikuregistrijärgne elukoht on 1. jaanuari seisuga samal kinnistul. Kokku saab Saue vallas kodualuse maa maksusoodustust veidi üle 11500 inimese.

Maa- ja Ruumiamet avalikustab 31. oktoobriks 2026. aasta maa korralise hindamise tulemused. Uued maksustamishinnad võetakse maamaksu arvutamisel kasutusele 2028. aastal ning nende mõju Saue valla maaomanike maamaksule ei ole veel teada.

Maa hindamine toimub iga nelja aasta järel. Maksustamishinna muutus ei tähenda samaväärset maamaksu muutust, sest maksu suurust mõjutavad ka maksumäärad, maamaksu tõusu piirmäär ja soodustused.

Saue Vallavolikogu otsustab 2028. aasta maamaksumäärad ja kodualuse maa maksusoodustused 2027. aasta sügiseks. Tänavune hindamine ei mõjuta 2026. ega 2027. aasta maamaksu.

AIME RENSER
maakorraldusspetsialist

Maidlas peeti haridusliku erivajadusega laste koolihoone sarikapidu

Kui sarikad on püsti, on ehitus jõudnud olulise verstapostini.

SAUE VALDUR
leht@sauevald.ee

Nelja omavalitsuse – Saue, Saku ja Harku valla ning Keila linna – koostöös loodud sihtasutus Maidla Haridusmaja rajab Saue valla Maidla külla 30 õppekohaga koolkodu raske ja sügava puudega lastele. Uue hoone eesmärk on pakkuda lastele tänapäevast ja toetavat õpikeskkonda koos õpilaskodu teenusega.

Uus hoone ehitatakse Maidla külla praeguse Salu kooli kõrvale. Sellega suureneb kohapealsete õppekohtade arv seitsme võrra – praegu õpib koolis 23 last.

Rajatav koolkodu parandab erivajadusega laste ja noorte õppimis- ning elutingimusi ning pakub samal ajal olulist tuge ja lapsehoiuvõimalust nende peredele. Hoonesse on kavandatud spetsiaalsed õppe-, teraapia- ja eluruumid, mis loovad turvalise ja toetava keskkonna.

Koolihoone projekteeris Arhitektuuribüroo TAVA OÜ ja seda ehitab Tesron Ehitus OÜ. Ehitustööd algasid tänavu aprillis ja kestavad järgmise aasta maini. Projekti kogumaksumus ületab 4 miljonit eurot, millest 800 935 eurot kaetakse riigieelarvelisest regionaalarengu programmist. Ülejäänud kulud jagavad partneromavalitsused.

Suur tänu kõigile partneritele, projekteerijatele, ehitajatele ja asjaosalistele, kelle koostöö aitab koolkodu valmis ehitada.

REGIONAAL- JA PÕLLUMAJANDUSMINISTEERIUM
REGIONAALARENGU TOETUSEKS

← Maidla Haridusmaja valmib nelja omavalitsuse – Saue, Saku ja Harku valla ning Keila linna koostöös.

Suur tänu kõigile Saue valla õpetajatele!

Õpetaja töö mõju ulatub kaugemale klassiruumist ning võib kujundada laste ja noorte tulevikku veel aastaid hiljem. Iga julgustav sõna, õigel hetkel pakutud tugi ja oskus märgata võivad muuta kellegi eluteed.

KATRE TAMMJÕE
Saue kultuuri- ja huvikeskus

Oktoobris tänas Saue vald õpetajate päeva galal kõiki neid, kes iga päev meie valla laste ja noorte arengusse panustavad. Kuigi tunnustust väärib iga lasteaia- ja koolipere liige, tõsteti eraldi esile haridustöötajaid, kes on viimase aasta jooksul oma pühendumuse ja tööga eriliselt silma paistnud.

Täname Sind, Ruila põhikooli kehalise kasvatuse õpetaja KRISTJAN ÕUEKALLAS, kooli spordikultuuri edendamise eest!
Kristjani järjepidev töö on andnud olulise panuse kooli spordikultuuri ja õpilaste liikumisharjumuste kujundamisse. Tema õpilased on võitnud arvukalt Harjumaa meistritiitleid teatejooksudes, kergejõustiku üksikaladel ja mitmevõistluses ning saavutanud häid individuaalseid tulemusi üleriigilisel tasemel.

Täname Sind, Saue riigigümnaasiumi bioloogiaõpetaja JANA AID, õpilaste mitmekülgse arendamise eest!
Jana tunnid on õpilaste sõnul kaasahaaravad, mitmekesised ja hästi üles ehitatud ning ta oskab ka keerulised teemad arusaadavaks teha. Tema tundides ei õpita lihtsalt pähe, vaid mõtlema, seoseid looma ning infot leidma ja hindama.

Täname Sind, Turba kooli muusikaõpetaja MATTIAS METSALU, lastes muusikaarmastuse arendamise eest!
Mattias on mitmekülgne ja pühendunud muusikaõpetaja, kes õpetab nii lasteaia- kui ka koolilapsi ning rikastab koolielu kontsertide, aktuste ja muude sündmuste korraldamisega. Ta julgustab iga last musitseerima ja esinema.

Fotod Diana Unt ja erakogud

Täname Sind, Veskitammi lasteaia õpetaja REELIKA KOORITS, laste igakülgse toetamise eest!
Reelika oskab oma sõbraliku ja sooja olemusega imeliselt tasakaalustada hoolivust, selgeid reegleid ja korda, julgustades samal ajal lapsi põnevusega uut avastama. Nublu rühma lapsed teavad, et Reelika süles kuivab kiiresti ka kõige suurem pisar.

Täname Sind, Kernu põhikooli lasteaia õpetaja URVE RÕÕM, lastele eeskujuks olemise eest!
Urve on pikaajalise kogemusega, pühendunud ja hooliv lasteaiaõpetaja. Tema rahulik meel, heatahtlikkus ja pühendumus on väärtuslikud nii lastele, lapsevanematele kui ka kolleegidele.

Täname Sind, Saue kooli eesti keele ja kirjanduse õpetaja KÄRRI SÕELSEPP, mitmekülgse koolielu edendamise eest!
Kärri rikastab õppetööd oma erialaste teadmiste ja laia silmaringiga, tuues tundidesse teadmisi ajaloost, kirjakultuurist ja tõlkemaailmast. Lisaks on ta rikastanud kooli kultuurielu. Tema eestvedamisel on ilmunud õpilaste omaloominguline luuleraamat „Helge/Sünge“. Samuti on ta edukalt korraldanud nii koolisiseseid kui ka maakondlikke etlusvõistlusi.

Täname Sind, Nõlvaku lasteaia rühmaõpetaja KAIA MÖLDER, turvalise lasteaiakeskkonna loomise eest!
Kaia on inspireerija ja teejuht, kes oskab luua igale lapsele turvalise, hoitud ja maailma avastama kutsuva keskkonna. Märkimisväärne on tema suur pühendumus keskkonnahoiu edendamisele. Lasteaia rohetiimi arengugrupi ühe eestvedajana näitab ta teed rohelisema ja hoolivama tuleviku poole.

Täname Sind, Saue lasteaia Midrimaa abiõpetaja ANNE NIINEPUU, laste mitmekülgse arendamise eest!
Anne suudab töötada nii, et higitilk nina otsas, aga oskab tegutseda ka nii, et tema rühma lapsed tahavad ise palju ära teha. Anne armastab mängida ja seepärast oskavad ka tema rühma lapsed ja õpetajad hästi mängida.

Täname Sind, Möldre kooli klassiõpetaja KAIE OLLUK, positiivse õpikeskkonna loomise eest!
Kaie loob turvalise, toetava ja töise õpikeskkonna ning oskab alati leida lahendusi olukordades, kus õpilane ei tule enesejuhtimisega toime. Üks tema suurepäraseid omadusi on hea huumorimeel, mis aitab ka rasketes olukordades leida positiivset vaatenurka. Tema lugusid on alati põnev kuulata ning temaga koos saab palju naerda.

Täname Sind, Riisipere lasteaia logopeed REGIINA PLASER, lapsi toetava keskkonna loomise eest!
Regiina on inimene, kelle töö ulatub palju kaugemale sõnadest „logopeed“ ja „tugiteenuste koordineerija“. Ta oskab märgata seda, mida laps sõnadega väljendada ei suuda – väikest muret, ebakindlust, rõõmu või vajadust olla lihtsalt ära kuulatud.

Täname Sind, Kernu põhikooli õpetaja GERLI KOROL, mitmekülgse kooliellu panustamise eest!
Gerli on Kernu koolis inimene, keda jagub kõikjale. Ühel hetkel on ta tunnis abiõpetaja, järgmisel juba asendusõpetaja ning koolipäeva lõppedes ootavad teda pikapäevarühma lapsed. Ta teab, kus keegi olema peab, mis parasjagu toimub ja mida järgmiseks vaja teha on.

Täname Sind, Ääsmäe põhikooli matemaatikaõpetaja HELENE KALA, iga õpilase individuaalse toetamise eest!
Helene on pühendunud matemaatikaõpetaja ja klassijuhataja, kes märkab iga õpilase vajadusi ja tugevusi. Lisaks matemaatikale innustab ta õpilasi avastama tehnoloogiamaailma, õpetades robootikat ja juhendades Unicorn Squadi tüdrukute tehnoloogiaringi.

Saue vald tähistas õpetajate päeva kõigile valla õpetajatele pühendatud tänuüritusega 4. oktoobril Kruiisierminaalis.

Täname Sind, Salu kooli klassiõpetaja MARIS VAHER, lahenduste leidmise eest!
Maris on õpetaja, kelle jaoks on iga laps oluline ja iga väike samm suur võit. Tema järjekindlus teeb talle au. Ta ei anna alla, vaid proovib uuesti, otsib uusi lahendusi ja usub endasse ka siis, kui teistel võib usk hetkeks kaduda.

Täname Sind, Veskitammi lasteaia õpetaja MARET JÕGI, lastele inspireeriva keskkonna loomise eest!
Kui maailma südamlikkust jagati, oli õpetaja Maret küll järjekorras esimene. Tal jagub soojust ja hoolivust igale Muumi rühma lapsele. Mareti nutikates õpetamismeetodites ja loovtegevustes peegelduvad tema professionaalsus, loovus ja tulevikku vaatav mõtteviis.

Täname Sind, Laagri lasteaia rühmaõpetaja GRETE AAVAMÄGI, lastega usalduslike suhete loomise eest!
Grete on õpetaja, kellel on haruldane oskus märgata. Tema rahulik kohalolu loob turvatunde ning lapsed kuulavad teda mitte sellepärast, et peab, vaid sellepärast, et nad usaldavad ja austavad teda. Temaga koos on laste jaoks õppimine rõõmus, avastusterohke ja tähenduslik teekond.

Täname Sind, Saue kooli klassiõpetaja MARET BROBERG, toetava koolikeskkonna loomise eest!
Maret on loonud oma klassis tugeva ühtekuuluvustunde ja toetava õhkkonna. Ta innustab õpilasi oma mõtteid julgelt väljendama ning nägema seoseid õpitava ja päriseluliste olukordade vahel. Lisaks on tema eestvedamisel loodud lugemisnurki, millest saab rõõmu kogu koolipere.

Täname Sind, Turba kooli lasteaia abiõpetaja JAANA KRUUSEMAA, sooja ja südamliku õpikeskkonna loomise eest!
Jaana märkab, toetab ja aitab ning tema peale saab alati kindel olla – olgu tegemist igapäevase rühmatöö või mõne ühise ettevõtmisega. Jaana tuleb uute mõtete ja tegemistega rõõmuga kaasa ning tema positiivne meel loob enda ümber mõnusa ja toetava õhkkonna.

Täname Sind, Saue riigigümnaasiumi füüsikaõpetaja BERIT VÄLI, õpilastes õpihimu tekitamise eest!
Beriti vaimustus füüsikast on nakkav. Ta aitab õpilastel maailma avastada, katsetada ja selle toimimist mõista. Õpilased on öelnud, et tema tundides muutub ka keeruline füüsika arusaadavaks ning õpetaja entusiasm tekitab soovi rohkem teada saada.

Täname Sind, Tuleviku lasteaia õpetaja RAILI UUEKÜLA, lahenduste leidmise eest!
Raili on soe ja pühendunud õpetaja, kes märkab iga last ning oskab pakkuda tuge just seal, kus seda vaja on. Ta märkab ka seda, mida saaks lasteaias paremini teha, pakub julgeid lahendusi ja innustab kolleege neid proovima.

Täname Sind, Nissi põhikooli õpetaja ULVI LEPPLAAN, lastes loodusarmastuse sütitamise eest!
Aineteadmiste kõrval jagab Ulvi õpilastele alati ka praktilisi õpinippe. Tema armastus looduse vastu ulatub klassiruumist õppekäikude ja kohaliku loodusseltsi tegevuseni ning tema oskus loodust märgata ja sellest haaravalt rääkida nakatab nii õpilasi kui ka kolleege.

Täname Sind, Saue lasteaia Midrimaa logopeed KADI KASE, laste arengu nimel töötamise eest!
Kadi teab täpselt, kellega, miks ja mil viisil ta oma tööd teeb. Tema süsteemne töö on aidanud ilusaks ja õigeks seada laste huvitavalt kõlavad häälikud ja veidi konarlikud laused.

Täname Sind, Laagri kooli õpetaja KAIRI LÄÄNE, kogu koolipere toetamise eest!
Kairi aitab keerulistes olukordades näha uusi võimalusi ning pakub nutikaid, praktilisi ja lapse vajadustest lähtuvaid lahendusi. Ta oskab suurepäraselt töötada erivajadustega õpilastega ning on tähelepanelik ja kiire reageerima.

Täname Sind, Kotka lasteaia õpetaja MOONIKA ALTEBERG, lasteaiaelu põnevaks muutmise eest!
Moonika on õpetaja, kes teeb kõike pühendunult. Ta on kahel aastal eest vedanud Kotka lasteaia kohvikuid, mille tulemusena on meil kanala ja uuel aastal ka kasvuhoone. Moonika on kaasa löönud lugemispesa loomisel ja kasutamisel ning raamatuvahetuskapi avamisel.

Täname Sind, huvialakooli Nissi Trollid flöödiõpetaja HELGE OSEROV, lastes muusikahuvi sütitamise eest!
Aastate jooksul on Helge andnud paljudele lastele kaasa nii head muusikalised oskused kui ka enesekindluse ja rõõmu musitseerimisest. Üks tema õpilastest on öelnud: „Õpetaja Helge oskab ise väga hästi pilli mängida ja seda oskust ka oma õpilastele edasi anda.“

Täname Sind, Ruila kooli lasteaia õpetaja ANNELI VÕÕRAS, kogu lasteaiaperele toeks olemise eest!
Anneli on võtnud oma südameasjaks laste sotsiaal-emotsionaalsete oskuste toetamise, olles IVA metoodika üks koolitajaid ja õpiringide läbiviijaid. Ta on panustanud ka abiõpetajate professionaalsesse arengusse, korraldades lasteaias majasiseseid õpiringe.

Täname Sind, Saue muusikakooli õpetaja JUTA ROSS, viiuliõppe arendamise eest!
Juta Ross on viiuliõpetaja ja Harjumaa keelpilliorkestri alustala. Tema juhendatud õpilased on saavutanud esikohti Eesti Muusikakoolide Liidu maakondlikel ja üleriigilistel keelpillimängijate konkurssidel. Koos õpilastega osales ta Harjumaa keelpilliorkestri koosseisus 12. rahvusvahelisel orkestrite konkursil Viinis, Austrias, kus orkester pälvis kõrgeima tunnustuse – kuldse diplomi.

Täname Sind, Laagri lasteaia eripedagoog HELEN TAMM, turvatunde loomise eest!
Helen paneb südame igasse päeva. Oma hoiakutega „Kõik on võimalik“, „Igaüks on oluline“ ja „Igale probleemile leidub lahendus“ loob ta kõigile lastele, kogu meeskonnale ja igale perele kindlustunde, et lahendused on käeulatuses. Ta on õppekava arendaja, süsteemide looja, järjepidevuse kandja ja turvatunde looja.

Täname Sind, Mõldre kooli liikumisõpetaja ja spordikoordinaator LIIS VAIKLA, kogu koolipere aktiivsena hoidmise eest!
Liisi positiivsus ja energia on nakkavad ning innustavad õpilasi võistlustest osa võtma. Lisaks suudab ta panna liikuma kogu koolipere ning hoiab Mõldre kooli spordielu tipptasemel.

Täname Sind, Ääsmäe lasteaia õpetaja JAANIKA SANDER, lastele igakülgse toe pakkumise eest!
Jaanika on õpetaja, kelle kannatlikkus ja järjekindlus aitavad igal lapsel õppida ja aru saada. Tema jaoks ei ole probleem selgitada ja korrata nii kaua, kuni ka kõige püsimatumal põngerjal on kõik selge. Hoolivuse, suure südame ja pühendumusega jõuab ta ka nende lasteni, kes vajavad rohkem aega ja tähelepanu.

Täname Sind, Laagri kooli õpetaja Mari Jõudvald, lastes õpihimu hoidmise eest!
Mari muudab tunnid huvitavaks mitmesuguste mängude ja võtetega ning pöörab tähelepanu ka õpilaste muredele ja rõõmudele. Ta on õpetaja, kes mitte ainult ei õpeta oma ainet, vaid oskab noori ka päriselt kaasa tõmmata ning neis õppimise vastu huvi tekitada.

Suur tänu ja aplaus kõigile Saue valla õpetajatele, kes teevad oma tööd pühendumusega ning aitavad iga päev kaasa sellele, et meie valla laste lapsepõlv oleks täis rõõmu, avastamislusti ja arendavaid tegevusi.

Saue riigigümnaasium sai peresõbraliku tööandja märgise

Saue riigigümnaasium alustas peresõbraliku tööandja programmis osalemist 2023. aastal. 2026. aasta suvel toimunud lõpphindamisel pälvis kool peresõbraliku tööandja hõbetaseme märgise.

LIIS KROONMÄE
Saue riigigümnaasiumi turunduse- ja sotsiaalmeedia spetsialist

Saue riigigümnaasium pälvis peresõbraliku tööandja märgise hõbetaseme 29. septembril Sotsiaalministeeriumi korraldatud tunnustusüritusel

Meie jaoks on see tunnustus senisele tööle, aga ka meeldetuletus, et hea töökultuur kujuneb iga päev inimestevahelises suhtluses, juhtimisotsustes ja selles, kuidas töö on korraldatud.

Saue riigigümnaasium on noor kool. Alustasime sisulist tööd 2022. aastal ning pidime lühikese ajaga looma toimiva koolikeskkonna, tööprotsessid ja ühised traditsioonid. Seetõttu ei tähendanud programmis osalemine meie jaoks üksnes olemasolevate tegevuste hindamist. See andis võimaluse mõelda, millist töökeskkonda tahame kujundada ja kuidas toetada inimesi, kes kooli igapäevase toimimise eest vastutavad.

Usaldus ja paindlikkus loovad hea töökeskkonna

Hõbetaseme kirjelduses kõnetavad meid eelkõige kaasav juhtimine, töötajate iseseisvus ja võimalus organisatsiooni arengus kaasa rääkida. Peame oluliseks, et töötaja saaks oma tööd teha professionaalselt ja iseseisvalt ning et juhtimisel arvestataks inimese ja tema töö tegelike vajadustega.

Töökorraldus ei pea olema kõigile ühesugune. Näiteks alustava õpetaja koormuse ja tunniplaani kujundamisel püüame arvestada ka tema õppimise ja sisseelamisega. Usaldame inimesi ning püüame hoida töökorralduse selge ja bürokraatia mõistlikuna.

Peresõbralikkus ei tähenda meie jaoks üht kindlat hüve, vaid seda, et tööelu ja isikliku elu vajadustega arvestatakse võimaluste piires. Paindlik tunniplaan, koolivaheaegade mõistlik kasutamine ja vajaduspõhised kokkulepped aitavad tööd paremini korraldada.

Töötajate heaolu toetavad ka kolm tasustatud virgestuspäeva aastas, Stebby kasutamise võimalus ja lisarollide tasustamine. Samavõrd tähtsad on aga head kolleegid, innustunud õpilased ja tunne, et ollakse osa ühisest koolist.

Hea koolikultuur sünnib koostöös

Oleme kujundanud õpetajate värbamise ja sisseelamise protsesse ning teeme koostööd ülikoolidega, võttes vastu praktikante ja toetades alustavaid õpetajaid.

Töötajatelt, õpilastelt ja lapsevanematelt saadud tagasiside aitab meil kooli arendada. Regulaarsed infokoosolekud ja ühised arutelud annavad võimaluse küsimusi tõstatada ning kooli arengus kaasa rääkida.

Lõpphindamine tõi esile nii meie tugevused kui ka järgmised arengusammud. Soovime jätkata töökoormuse tasakaalustamist, kujundada kasvavale koolile sobivaid tiime ja juhtimisrolle ning siduda tagasisidet veel süsteemsemalt otsustega.

Hõbetase kinnitab, et liigume soovitud suunas. Kõige olulisem on aga see, et peresõbralik ja töötajaid hoidev kultuur ei jääks märgisega seotud eesmärgiks, vaid oleks loomulik osa sellest, kuidas Saue riigigümnaasiumis iga päev koos töötame.

Peresõbralik tööandja

PERESÕBRALIK TÖÖANDJA

Varem on peresõbraliku tööandja hõbetaseme märgise pälvinud ka Saue vallas tegutsevad toidutööstusettevõtted Santa Maria / Paulig Estonia AS ja Saue Production OÜ (Solina).

Loe lähemalt>>>

Nublu rühma õppepäev Ääsmäe jahimajas

Eesti Jahimeeste Seltsi teemaaasta „Lastega loodusesse“ raames osalesid Ääsmäe Lasteaia Nublu rühma lapsed õppeprogrammis „Mets on kodu“.

GETLIN BULAVKO
Ääsmäe lasteaia Nublu rühma õpetaja

Jahimees Madis tutvustas Nublu rühma lastele metskitsede söödakohta ja jagas teadmisi metsloomade elust.

Lapsed matkasid Ääsmäe jahiseltsi Hubertus jahimajja, kus neid võtsid vastu jahimees Madis Liivaär ja tema taksikoer Aki.

Madis tutvustas lastele uut ja vana jahimaja ning rääkis kohalikes metsades elavatest loomadest. Lapsed tutvusid metskitsede söödakohaga ja said teada, miks mõned loomad elavad ühes paigas sagedamini kui teises. Madis selgitas, et Ääsmäe ümbruse rohked põllumaad pakuvad metskitsedele sobivaid elutingimusi ning seetõttu kohtab neid siinkandis üsna palju. Nii said lapsed teada, kuidas maastik mõjutab metsloomade elutingimusi.

Lisaks metsloomade elu ja toitumise tutvustamisele õpetas Madis lastele ka seda, kuidas metsas õigesti käituda. Ta tuletas meelde olulist põhimõtet: mets on metsloomade kodu. Looduses tuleb käituda rahulikult, austada loomade elupaiku ja hoida ümbritsevat keskkonda. Metsas oleme meie külalised.

Järgmisel hommikul meenutasid lapsed ühiselt matka. Kõige eredamalt olid meelde jäänud jahikoer Aki, jahimaja, loomakujud ja bussisõit. Vestluses tuletati meelde ka metsloomade toitumist ja elupaiku.

Õppepäev pakkus lastele avastamisrõõmu ning võimaluse õppida vahetult looduses – märgata, kuulata metsa hääli, uurida ümbrust ja esitada küsimusi. Nii kasvab juba varakult arusaam, et mets on paljude loomade kodu ning looduse hoidmine algab meie enda käitumisest.

Suur tänu jahimees Madisele ja Ääsmäe jahiseltsile Hubertus hariva ja meeldejääva õppepäeva eest!

Saue vallas sündis septembris 13 last, kellest 7 poissi ja 6 tüdrukut

Alliku küla	1
Kaasiku küla	1
Laagri alevik	3
Maidla küla	1
Saue linn	3
Turba alevik	1
Vanamõisa küla	2
Vatsla küla	1

Palju õnne!

poiss
tüdruk

Vabandame septembrikuu lehte sattunud vigade pärast

Lk 13 ilmunud loos Ironwoman Liisa Kull-Lahest oli kaks viga. Liisa osales poolpikal, mitte täispikal distantsil ning tema võistlusaeg oli 4 tundi ja 39 minutit, mitte 39 minutit.

Lk 19 avaldatud sünnistatistikas oli septembris sündinud poiste arvuks märgitud 8. Õige arv on 7.

Vabandame eksimuste pärast!

Saue invaühing külastas imelist Setomaad

Saue invaühing korraldas 17.–19. augustil reisi Setomaale.

GALY KÕDAR
Saue invaühingu liige

Setomaal on kõik pisut teistmoodi – usk ja kombed, toit ja arhitektuur, hinnatud käsitöö ning setode traditsiooniline laulmisviis leelo, mis kuulub UNESCO vaimse kultuuripärandi nimekirja.

Reisiprogramm oli väga sisukas ja silmaringi avardav. Värskas asuvasse Seto Mani majutuspaika jõudes ootas meid ees lahke pererahvas. Kohe esimesel päeval tegime tunnise laevareisi Värska sadamast Pihkva järvele, Värska sanatooriumi kai äärde ja tagasi. Reisi ajal tutvustas kapten järve ja selle kaldal asuvaid kauneid hooneid. Õhtul toimus majutuskohas tore ühislaulmine bussijuht Arvo Tarja kitarrimängu ja laulu saatel.

Järgmisel päeval kohtusime giid Heleniga, kes tutvustas meile Setomaa ajalugu. Külastasime Värska Püha Jüri õigeusu kirikut, kus kohtusime isa Andreasega. Ta rääkis huvitavalt kirikust ja kohalikest kommetest. Pärast kohtumist siirdusime Silmalättele ehk pühale allikale, kus igaüks võis end allikaveega noorendada ja püha vett ka kaasa võtta.

Järgmiseks sihtkohaks oli Värska talumuuseum, kus saime nautida ansambli Kuldatsäuk leelokontserti ja koos seto naistega seto tantse tantsida. Seejärel külastasime Piusa raudteejaama juures asuvat savikoda.

Kaunis metsatee viis meid Vana Jüri seebikotta. Seal oli võimalik osta kaasa käsitööseepe ning kuulda Setomaa sootska Silver Hüdsi lugu ühe seto mehe elust ja saatusest. Külastasime ka Seto galeriid, kus meiega kohtus loominguline paar Kauksi Ülle ja Evar Riitsaar. Nad tutvustasid oma loomingut ning üheskoos sai pillimängu saatel laulda.

Kõige põnevam osa ootas meid aga ees kolmandal päeval – külaskäik Obinitsa muuseumi, kus toimus rõivilepanek. Nägime, kuidas üks meie rühmaliige riietati seto abielunaise rõivastesse. See oli ülimalt põnev, hariv ja meeleolukas ettevõtmine ning tulemus oli hämmastav! Nii kaunid rõivad ja ehted ning perenaise sisukas tutvustus seto kommetest. Üllatuse osaliseks sai ka bussijuht Arvo, kellele pandi rahva soovil selga seto rahvarõivad.

Eriti huvitav kohtumine leidis aset Obinitsa Issandamuutmise kiriku juures. Saime osa Obinitsa kogukonna aasta suurima püha – paasapäeva – tähistamisest, kuhu oli kogunenud ligi kaks tuhat inimest.

Reisi jooksul pakuti meile mitmel korral seto sööke ja jooke nii Seto Mani majutuskohas, Seto Tsaimajas kui ka pidulikul reisi lõpetamisel ühes ehtsas Setomaa kodutalus. Ühine rühmapilt sai tehtud Ilmaveere keskuse lähedal Seto lauluema kuju juures.

Koju jõudes olime küll väsinud, kuid muljed olid võrratud ning mälestused kaunist ja sõbralikust Setomaast jäävad kauaks meelde.

Suur aitäh reisi korraldajatele, bussijuht Arvole ja muidugi giid Helenile!

Picapaci pilootprojekt laieneb Laagrisse

Laagri eramute ja ridaelamute elanikud saavad liituda Omniva Picapaci pilootprojektiga ning proovida kodu juures asuvat erapakiautomaati kolm kuud tasuta.

AGNE TEDER
Omniva Eesti
kommunikatsioonijuht

Tasuta on ka automaadi transport ja paigaldamine. Prooviperioodi lõppedes saab automaadist loobuda või jätkata selle kasutamist kuutasu eest.

Picapac võimaldab pakke vastu võtta, saata ja tagastada kodust lahkumata. Automaati saavad saadetisi tuua nii Omniva kui ka teised kullerfirmad ja toidukullerid. Omnivaga pakke saates või tellides kehtib erapakiautomaadis tavapärane pakiautomaaditeenuse hind.

„Laagri on suur ja tihedalt asustatud elamupiirkond, kus inimeste igapäevased liikumised on tihedalt seotud nii Tallinna kui ka ülejäänud Saue vallaga. Just sellises piirkonnas tahame näha, kui palju väärtust annab inimestele võimalus saada ja saata pakke ning kasutada teisi teenuseid otse oma kodu juurest. Nõmmel oleme näinud, et sellise lahenduse vastu on huvi olemas, ning nüüd liigume Picapaci piloodiga edasi lõuna poole," ütles Omniva Picapaci tootejuht Aleksei Kolesnikov.

Picapac toob koduuksele veel teisigi igapäevaseid teenuseid. Selle vahendusel saab pesu saata pesumajja või keemilisse puhastusse ning kasutuseta jäänud esemed Uuskasutuskeskusse korduskasutuseks. Lisaks pakkidele jõuavad erapakiautomaati ka kirjad ja perioodika, mis on seal ilmastiku eest kaitstud ning mille saabumisest saab klient teavituse.

Pilootprojektis on oodatud osalema ka Laagri väikeettevõtted, kellele teeb Omniva eraldi pakkumise vastavalt nende vajadustele.

Omniva soovib pilootprojektide kaudu paremini mõista, millistes elamupiirkondades on erapakiautomaatide vastu kõige suurem huvi ja kuidas inimesed Picapaci igapäevaselt kasutavad.

Laagri elanikud saavad pilootprojektiga liitumiseks täita kandideerimisavalduse. Omniva võtab avalduse esitajatega ühendust.

Picapaci projektipiirkond laieneb järk-järgult. Väljaspool projektipiirkonda elavad huvilised saavad liituda ootenimekirjaga. Uute piirkondade valikul arvestab Omniva muu hulgas sellega, kui palju on konkreetsest piirkonnast huvilisi.

Rohkem teavet Picapaci kohta: www.picapac.com.
Lisateave pilootprojekti kohta: picapac@omniva.ee.

SAUE VALD PILDIS

Lisame iga kuu vallalehte ühe Saue vallas tehtud foto ning kutsume lugejaid ära arvama, kus see on pildistatud.

Kui tead, kus pilt on tehtud, saada vastus e-posti aadressile vastused@sauevald.ee hiljemalt 15. novembriks.

Kõigi vastanute vahel loosime välja Saue valla päikesepatareiga kõrvaklapid.

MÄLUMÄNG

Saue Valdurist leiab Saue valla kohta käiva mälumänguküsimuse, mille on koostanud Julius Liiv Riisiperest. Küsimused on mitmekesised ja suunatud laiale ringile – nii neile, kes mälumängudega juba sina peal, kui ka neile, kes tahavad lihtsalt uudishimust kaasa mõelda.

Saue vallal on mitmeid sõprussuhteid üle terve Euroopa. Ühes meie sõprusomavalitsuses otsustati kahe piirkonna tihedate sidemete tähistamiseks nimetada Saue järgi üks tänav. Millist nime kannab see tänav?

A) Saue road
B) Sauewood
C) Sauegränd
D) Sauebahn

Kui tead vastust, saada see palun e-kirjaga vastused@sauevald.ee hiljemalt 15. novembriks. Kõigi vastanute vahel läheb loosi Saue valla võtmeleidja.

*Eelmise küsimuse vastus oli a) Kernu põhikool b) Ääsmäe põhikool c) Nissi põhikool ning loosi tahtel võitis Saue valla rinnamärgi **Mairi Enok**. Võitjaga võtame ühendust e-posti teel.*

***RISTSÕNA VÕITJA** . Eelmises lehes avaldatud ristsõna vastus oli "Saue vald on lahe" ning loosi tahtel võitis Saue valla rinnamärgi **Kuno Tormer**. Võitjaga võtame e-posti teel ühendust.*

SchoolChanger tõi Saue valda rahvusvahelised külalised ja uued koostööidee

6.–7. oktoobril võõrustas Saue vald rahvusvahelise Interregi Läänemere piirkonna projekti SchoolChanger partnereid Soomest, Rootsist ja Poolast.

KAIRE LUUK
projektijuht

Kahepäevase vaheseminari eesmärk oli jagada kogemusi ja arendada lahendusi, mis aitavad õpilastel oma koolikeskkonna kujundamisel kaasa rääkida.

Lisaks ühistele töötubadele pakkusid külalistele rohkelt inspiratsiooni Nissi põhikool, Riisipere lasteaed, raamatukogu ja kohalik väärinduskeskus.

Kooliruumid, mille kujundamisel saavad kaasa rääkida õpilased

SchoolChangeri projekti keskmes on mõte on, et just õpilased oskavad kõige paremini öelda, millises koolikeskkonnas on hea õppida, puhata ja sõpradega aega veeta.

Projekti eesmärk on kaasata õpilased koos õpetajate, koolijuhtide, ekspertide ja kogukonnaga koolikeskkonna kujundamisse, et luua õppimist, vaimset heaolu ja sotsiaalset arengut toetavaid ruume.

Saue vald osaleb projektis koos Nissi põhikooliga, kus toimus disainisprint. Selle käigus jagasid õpilased oma ideid ja ettepanekuid koolikeskkonna parandamiseks. Neist lähtudes hakatakse olemasolevaid kooliruume ümber kujundama heaoluruumideks, kus oleks mõnus õppida, puhata ja koos tegutseda.

Projekti käigus arendatakse ja katsetatakse ka mängulisi kaasamismeetodeid, sealhulgas lauamänge, mis aitavad õpilastel ja õpetajatel ühiselt lahendusi leida.

Nissi põhikool ja Riisipere kogukonnaruumid avaldasid külalistele muljet

Seminari esimene päev algas Nissi põhikooli külastusega, kus direktor Annely Ajaots tutvustas kooli ruume ning varasema Interregi Läänemere piirkonna projekti KidsLikeUs raames rajatud tajuaeda.

Külalistele avaldas muljet kooli puhas ja kodune keskkond, kogukonnale avatud territoorium ning sõbralikud ja viisakad õpilased. Mitmed partnerid tõdesid, et selline avatud ja kogukonnaga tihedalt seotud koolikeskkond ei ole nende koduriikides enam iseenesestmõistetav.

Päev jätkus Riisipere kultuurimajas, kus partnerid tutvustasid ja katsetasid projekti raames arendatavaid lauamänge. Seejärel tutvustas Riisipere lasteaia direktor Katrin Õisma külalistele multifunktsionaalset maja ning rääkis sealsete asutuste igapäevasest koostööst.

Nii lasteaia kui ka raamatukogu hubased, läbimõeldud ja praktilised ruumilahendused pälvisid külalistelt rohkelt kiidusõnu. Partnerid leidsid mitu ideed, mida sooviksid rakendada ka oma koduriigi koolides ja lasteaedades.

Riisipere väärinduskeskusest sündis põnev koostööidee

Erilist elevust tekitas külalistes Riisipere väärinduskeskus, kus ühendatakse tekstiilmaterjalide taaskasutus, käsitööoskused ja kogukonna kaasamine. Keskuse eestvedaja Auli Uiboupin tutvustas, kuidas kasutatud tekstiilidest saab valmistada uusi ja praktilisi esemeid.

Külastuse käigus tekkis põnev koostööidee projekti juhtpartneri, Poola Poznani Maaülikooli mööblidisaini osakonna esindaja dr hab. Beata Fabisiakiga. Arutati võimalust, et Nissi põhikooli õpilased võiksid väärinduskeskuse toel valmistada taaskasutusmaterjalidest kott-toole nii oma kooli kui ka Poola pilootkooli heaoluruumidesse. Poola õpilased saaksid omakorda valmistada Nissi põhikoolile puidust mööbliesemeid.

Täpsemat infot projekti kohta leiab SchoolChangeri kodulehelt.

Koostööpartner NeuroLandscape tutvustab Nissi Põhikooli tajuaeda 360° fotode abil

Riisipere kultuurimajas lauamängude arendamine

Riisipere väärinduskeskuse külastus

Kui aku läheb põlema, võib tegutsemiseks aega olla vähem kui minut

Liitiumioonakud on saanud meie igapäevaelu lahutamatuks osaks. Need annavad energiat telefonidele, sülearvutitele, akupankadele, tööriistadele, elektriratastele, tõukeratastele ja paljudele teistele seadmetele.

SIIM PALU
Ohuteavituse ja kommunikatsiooni osakond

Enamasti on need ohutud ja töökindlad, kuid kahjustumise, vale kasutamise või tehnilise rikke korral võivad need süttida väga kiiresti ning põhjustada ulatusliku tulekahju.

Eesti päästesündmuste statistika näitab, et 2022. aasta algusest kuni 2026. aasta juuli lõpuni on toimunud vähemalt 167 akudega seotud hoonetulekahju või tuleohu juhtumit. Neist üle kolmandiku sai alguse laadimise ajal.

Miks on akupõlengud eriti ohtlikud?

Liitiumioonaku põleng erineb tavapärasest tulekahjust. Aku sees võib käivituda nn termiline ahelreaktsioon ehk olukord, kus ülekuumenenud akuelement hakkab kuumutama järgmisi akuelemente. Selle tagajärjel võib aku mõne hetkega paisuda, suitsema hakata, süttida või isegi plahvatada.

tPõlenguga kaasnevad väga kõrge temperatuur, mürgised põlemisgaasid ja suur kogus suitsu. Seetõttu võivad tagajärjed olla rasked isegi siis, kui põleng saab alguse väikesest seadmest, näiteks telefonist või akupangast.

Mida teha, kui aku läheb põlema?

Liitiumioonaku põleng võib areneda väga kiiresti ning aku võib ootamatult paisata välja kuumi gaase, leeke või akuosi. Seetõttu on kõige olulisem inimese enda ohutus.

Põlengut tasub proovida kustutada üksnes algfaasis, kasutades pingestatud elektriseadmete kustutamiseks sobivat tulekustutit. Seda ainult juhul, kui tegemist on väikese kaasaskantava akuseadmega ja leegid piirduvad veel seadme endaga. Väljapääs peab olema vaba, ruum ei tohi olla suitsuga täitunud ning olukord peab olema inimese jaoks ohutult kontrollitav.

Kui akuseade reageerib ägedalt – paiskab välja leeke, sädemeid, kuumi gaase või akuosi –, põleng levib ümbritsevatele esemetele või ruum täitub suitsuga, ei ole iseseisev kustutamine enam ohutu. Vigastuste ja mürgiste, eluohtlike põlemisgaaside sissehingamise oht on liiga suur. Sellisel juhul tuleb viivitamata väljuda hoonest, sulgeda enda järel uksed ning helistada hädaabinumbril 112.

Oluline on mõista, et tulekustuti võib nähtavad leegid küll mõneks ajaks summutada ja aidata piirata tule levikut, kuid tavalised tulekustutid ei suuda enamasti peatada aku sees toimuvat termilist ahelreaktsiooni. Seetõttu võib liitiumioonaku ka pärast leekide esmast kustutamist uuesti süttida.

Pärast leekide kustutamist tuleb akut jätkuvalt jahutada ja selle seisundit jälgida. Kui see on ohutult võimalik, võib väikese aku või seadme paigutada veega täidetud nõusse ning hoida seda seal pikemat aega, et vähendada uuestisüttimise ohtu. Kindlam on siiski kutsuda appi päästjad ka siis, kui tundub, et tulekustutiga on õnnestunud leegid summutada.

Millised märgid viitavad, et akuga pole kõik korras?

Sageli annab aku enne süttimist märku, et kõik ei pruugi olla korras. Ohumärkide tundmine aitab tulekahju ära hoida.

- Lõpeta aku kasutamine kohe, kui see kuumeneb tavapärasest rohkem, paisub või muudab kuju, eraldab ebatavalist lõhna, suitseb või sisiseb, lekib või on saanud tugeva löögi.
- Erilist tähelepanu vajavad elektritõukerataste, elektrijalgrataste ja tööriistade akud, mis võivad kasutamisel saada põrutusi ja mehaanilisi vigastusi. Mõnikord ei pruugi kahjustatud aku süttida kohe, vaid alles päevade või nädalate pärast, näiteks laadimise ajal.

Kui haridusspetsialistid teevad koostööd, võidab sellest laps

Iga lapsevanem soovib, et tema laps saaks vajaduse korral õigel ajal tuge ning et üleminek lasteaiast kooli oleks sujuv. Selle nimel tegutsevad Saue vallas haridusvaldkonna tugivõrgustikud, kus tugispetsialistid ja õppejuhid jagavad kogemusi, õpivad üksteiselt ning kujundavad ühist arusaama sellest, kuidas toetada lapse heaolu, arengut ja õppimist.

MARIANA LIIV, MARINA LOKK

Kui lapsel tekib õpiraskus, suhtlemismure või mõni muu arenguga seotud väljakutse, ootavad lapsevanemad õigusega, et abi oleks olemas ja jõuaks lapseni õigel ajal. Haridusasutustes töötavad spetsialistid teavad aga hästi, et kõik olukorrad ei mahu juhenditesse ega õpikutesse. Iga laps, pere ja juhtum on erinev ning sageli sünnivad parimad lahendused koostöös.

Saue vallas tegutseb mitu haridusvaldkonna võrgustikku, kuhu kuuluvad koolide ja lasteaedade õppejuhid, koolide haridusliku erivajadusega õpilaste õppe koordineerijad (HEVKOd), lasteaedade tugiteenuste koordinaatorid (TUKOd), eripedagoogid, psühholoogid, sotsiaalpedagoogid ja logopeedid. Iga eriala ja ametikoht pakub lapse arengule veidi erinevat vaatenurka ning just nende ühendamine aitab leida lapsele sobivamaid lahendusi.

Koolide ja lasteaedade juhid kohtuvad kord kuus

Lisaks tugispetsialistide ja õppejuhtide võrgustikele toimuvad Saue vallas regulaarsed kohtumised ka laiemas haridus- ja noorsootöövaldkonnas. Kord kuus saavad kokku koolide ja lasteaedade juhid, et arutada ühiseid probleeme ja jagada kogemusi ning hoida haridusasutusi ühises inforuumis.

Omaette võrgustikuna tegutsevad noortega töötavad inimesed. Sinna kuuluvad Saue muusikakooli, Saue noortekeskuse ja Laagri huvikooli juhid ning koolide huvijuhid. Samuti tegutseb regulaarselt Saue valla noorte heaolu tuumikgrupp, kuhu on kaasatud valla, noorte, Sotsiaalkindlustusameti, Harjumaa Omavalitsuste Liidu, Töötukassa, kohalike ettevõtjate ja politsei esindajad.

Erinevate valdkondade spetsialistid vajavad regulaarseid ühiseid arutelusid. Kohtumistel saab käsitleda keerulisi juhtumeid, küsida kolleegidelt nõu ning leida lahendusi olukordadele, kus ühest juhendist või harjumuspärasest töövõttest ei piisa. Nii sünnivad läbimõeldumad otsused ja lapseni jõudev tugi on tervik-likum.

Võrgustik sai alguse lasteaedade ja koolide koostöövajadusest

Õppejuhtide tugivõrgustiku loomine sai tõuke 2021. aastal alanud URBACT Eesti projektist „Koostöine ja innovaatiline haridus“. Saue vald keskendus projektis ennastjuhtiva õppija kujunemisele ning sujuvale üleminekule lasteaiast kooli.

Lapsevanemate, õpetajate ja haridusasutuste juhtide seas tehtud küsitlusest selgus, et koostöö kodudega toimis hästi, kuid lasteaedade ja koolide omavaheline koostöö vajas arendamist. Sellest kasvas välja vajadus püsiva koostöövormi järele.

Tugivõrgustike kohtumiste sisu on mitmekesine. Olulisel kohal on päevakajaliste teemade arutamine, töövõtete ja õppematerjalide jagamine ning keeruliste tööalaste küsimuste ühine läbimõtlemine. Osaletakse koolitustel, kutsutakse esinema valdkonna asjatundjaid, külastatakse erialaga seotud asutusi ning käiakse lähemate ja kaugemate kolleegide tööd varjutamas. Vahetu kogemus aitab paremini mõista teise spetsialisti rolli ning pakub uusi vaatenurki oma töö arendamiseks.

Igal võrgustikul on lisaks ühistele eesmärkidele ka oma erialane fookus. Haridusliku erivajadusega õpilaste õppe koordineerijate ja lasteaedade tugiteenuste koordinaatorite kohtumistel arutatakse näiteks haridusliku erivajadusega laste toetamise korraldust, seadusemuudatusi ning tugimeetmete rakendamist.

Eripedagoogid jagavad kogemusi õppimise toetamise meetodite ja hindamispraktikate kohta. Psühholoogid keskenduvad laste vaimse tervise ja heaolu küsimustele ning sotsiaalpedagoogid otsivad lahendusi keerukamatele sotsiaalsetele ja käitumisega seotud olukordadele. Ühiselt leitakse vastuseid küsimustele, mis ühes või teises haridusasutuses parasjagu esile kerkivad.

Koolivalmiduskaart aitab lapse toetamist koolis jätkata

Praktilise koostöö osana vaadatakse üle ja vajaduse korral ühtlustatakse dokumente. Õppejuhtide võrgustiku üks konkreetne ühine töö on olnud koolivalmiduskaardi vormi ühtlustamine.

Lasteaedade ja koolide õppejuhid arutasid, milline teave aitab lapse arengut sisuliselt kirjeldada ja tema toetamist koolis jätkata. Keskne küsimus oli, mida ja milleks kirjeldatakse ning kuidas saab koolivalmiduskaardist kasu last vastu võttev õpetaja.

Võrgustike eriline väärtus peitub ka lasteaia ja kooli vaatenurkade ühendamises. Lapse jaoks on kooliminek suur muutus, kuid tema õppimine ja areng moodustavad ühe terviku. Selle toetamiseks on oluline, et lasteaed mõistaks kooli ootusi ning kool tunneks lasteaias tehtavat tööd.

Ühised arutelud tugivõrgustikes aitavad täpsustada, mida mõistame koolivalmiduse all, kuidas märgata lapse tugevusi ja toetusvajadust ning millist teavet vajab kool lasteaialt lapse edasise toetamise kavandamiseks.

Usalduslikud suhted aitavad kolleegidelt kiiremini abi saada

Väga olulisel kohal on inimeste omavaheline usalduslik suhe. Kui sama valdkonna inimesed tunnevad üksteist ning teavad, kelle poole küsimuse või keerulise olukorra korral pöörduda, on abi küsimine ja pakkumine kiirem ning loomulikum. Nii ei jää võrgustik üksnes kohtumiste sarjaks, vaid kujuneb toimivaks tugisüsteemiks ka spetsialistidele endile.

Tugivõrgustike mõju ei piirdu ajaga, mil inimesed ühise laua taha kogunevad. Aruteludest sündinud mõtted, jagatud materjalid, saadud nõuanded ja uued teadmised liiguvad edasi lasteaedadesse ja koolidesse. Kohtumistel käsitletud teemad jätkuvad hilisemates vestlustes ning ühe asutuse kogemus võib aidata teisel leida toimiva lahenduse.

Kuigi võrgustikud kohtuvad sageli oma valdkonna kaupa eraldi, jõuavad arutelude tulemused kogu haridusvõrgustikku. Kui haridusliku erivajadusega õpilaste õppe koordineerija, tugiteenuste koordinaator, õppejuht, psühholoog, sotsiaalpedagoog, eripedagoog või logopeed saab kolleegidelt uusi teadmisi ja praktilisi töövõtteid, muutub ka lapse ja pere toetamine läbimõeldumaks.

Nii kujuneb ühtsem arusaam sellest, kuidas märgata lapse vajadusi, pakkuda sobivat tuge ning teha koostööd eri spetsialistidega.

Turba uus kooliõde Margit tahab pakkuda enamat kui esmaabi

Kooliõe tööst on endiselt üsna kitsas ettekujutus. Mõnikord arvatakse, et kooliõde on peamiselt inimene, kes mõõdab palavikku, annab külmakoti või saadab haige lapse koju.

MARGIT LEIVAT
Turba kooli kooliõde

Tegelikult on meie roll palju suurem. Kooliõed on väljaõppinud tervishoiutöötajad, kelle teadmised ja oskused ei sõltu sellest, kas nad töötavad perearstikeskuses või koolis.

Kooliõde ei asenda perearsti ega tegele haiguste raviga, kuid on koolis kättesaadav spetsialist, kes oskab lapse tervisemuret hinnata, nõu anda ja vajadusel aidata leida järgmise õige sammu. Samuti on kooliõde oluline ühenduslüli õpilase, pere, õpetajate ja teiste spetsialistide vahel.

Usun, et vahel võib üks vestlus, õigel ajal märgatud muutus või antud nõuanne olla lapse jaoks palju olulisem kui kõige suurem esmaabikarp. Soovin olla koolis eelkõige inimene, kelle poole on lihtne ja julge pöörduda, olgu mure suur või väike.

Kuidas minust sai kooliõde?

Olen lõpetanud Tallinna Tervishoiu Kõrgkooli õe erialal. Oma tööteed alustasin neuroloogiaosakonnas hooldajana, hiljem töötasin abiõena ning seejärel üheksa aastat pereõena.

Kooliõe ametisse jõudmine oli minu jaoks üsna ootamatu pööre. Ma ei otsinud aktiivselt uut töökohta, kuid tundsin, et pereõe vastutusrikas ja pingeline töö võtab suure osa minu ajast ja energiast. Soovisin leida paremat tasakaalu töö- ja pereelu vahel ning jätta rohkem aega ka kõigele sellele, mis mulle rõõmu pakub.

Töö võimaldas kunagisse kodukohta tagasi tulla

Kandideerisin algul hoopis Saku valda kooliõeks. Töövestlusel selgus aga, et otsitakse kooliõde ka Turbasse. Kuna olen selle kandi inimene, pakuti mulle võimalust töötada mõlemas koolis.

Olen veetnud kogu lapsepõlve endises Nissi vallas, praegusel Saue valla territooriumil. Minu ema elab siiani minu lapsepõlvekodus. Võimalus olla nüüd ka tööalaselt seotud oma kodukandiga tundus eriti tore. Lisaks saavad mu lapsed rohkem vanaema juures käia. Nii saingi endale lõpuks kaks kooli!

Töövälisel ajal olen kahe lapse ema ja õpin massööriks. Meie perre kuuluvad ka kaks koera, kes on minu suur hobi ja igapäevased energiapallid. Lisaks tegelen lapsehoidmisega, armastan kokata ja käsitööd teha ning võimalusel käime perega looduses matkamas.

Olen üsna mitmekülgsete huvidega ja ilmselt ka parajalt pöörane inimene. Mulle meeldib õppida, katsetada ja uusi väljakutseid vastu võtta. Võib-olla just sellepärast sobibki õe amet mulle nii hästi – ükski päev pole täpselt samasugune ja alati on midagi uut avastada.

Julgus hoida kokku – Nutiseiklus ühendas Laagri kogukonda

17. septembril trotsis Laagris ligi 250 inimest vihmast ilma, et osaleda traditsioonilisel kogupere Nutiseiklusel.

RAILI OLLO
Tuleviku lasteaia õpetaja

Tuleviku lasteaia eestvedamisel 2018. aastal alguse saanud ettevõtmine ühendab piirkonna lasteaedu ja peresid. Tänavune seiklus kandis pealkirja „Julgus hoida kokku“ ning keskendus hoolivusele, erinevuste märkamisele ja koostööle.

Seiklus oli inspireeritud Mondo 2026/2027. õppeaasta maailmapäevade juhtmõttest „Julgus hoida kokku“. Selle eesmärk oli näidata lastele mängulisel viisil, et inimesed on erinevad, kuid kõigil on õigus olla märgatud, kuulatud ja kaasatud. Osalejatele elas kaasa ka Mondo Maailmakooli tegelaskuju Amanda.

Kuus lasteaeda, kuus väljakutset

Laagri piirkonna kuus lasteaias Rõõmupallid tervitasid Kotka lasteaia Särava Sule rühma lapsi. Mai lõpus sõitsid Rõõmupallid Kotka lasteaeda külla, kus neid ootasid vahva loodusretk, ühised mängud ja piknik. Lastele pakkusid erilist elevust kopra näritud puud ja jõgi, mida Ääsmäel ei leidu. Suurt huvi äratasid ka lasteaia kanala ja mänguväljak.

Ääsmäele naastes hakati kohe kavandama vastukülaskäiku. Kui avanes võimalus korraldada lastele praktiline esmaabikoolitus, otsustati sellest osa saama kutsuda ka Särava Sule rühma lapsed. Oktoobris toimunud koolituse viisid läbi Naiskodukaitse Harju ringkonna esmaabiinstruktorid Ruth Pääsuke, Kairit Lille ja Kersti Puusepp.

Koolitusel harjutati abivajaja külili keeramist, õpiti hädaolukorras abi kutsuma ning tutvuti esmaabivahenditega.

Päeva lõpus toimunud tagasisideringis jagasid lapsed rõõmsalt ja õhinal oma muljeid. Küsimusele „Mis teile kõige rohkem meeldis?“ vastasid nad justkui ühest suust: „See saalis toimunud tegevus! Ja saiakesed olid ka nii head!“

Kui õpetaja palus lastel meenutada, mis neile esmaabikoolitusest kõige enam meelde jäi, arvas üks tüdruk, et kõige toredam oli küliliasendisse panemise harjutamine. Eriti vahva oli olnud õpetajat külili pöörata. Poiste jaoks osutusid eriti põnevaks haavaplaastrid, mis nägid välja nagu päris haavad.

Ühine ettevõtmine pakkus lastele rohkelt rõõmu, uusi kogemusi ja väärtuslikke teadmisi. Koos avastati uusi paiku, mängiti, õpiti üksteist paremini tundma ning harjutati esmaabivõtteid. Ühised tegevused avardasid laste silmaringi, õpetasid teistega arvestama ja tugevdasid sõprussuhteid. Üheskoos veedetud aeg jättis kõigile toredad mälestused ning andis indu uuteks kohtumisteks.

Veskitammi lasteaias tuli leida erinevate vajadustega inimestele sobivad abivahendid ja läbida ühine liikumisrada. **Laagri lasteaed** kutsus peresid hoolivuse aardejahile, kus otsiti peidetud südameid ja lahendati nendega seotud ülesandeid.

Nõlvaku lasteaia punktis said pered mõelda, kuidas maailma paremaks muuta, ning jäädvustada oma ideed ühisele veebitahvlile. **Tuleviku lasteaed** pani proovile tähelepanelikkuse ja kõnekäändude tundmise, näidates, et sama asja võib mõista mitmel viisil.

Kotka lasteaia ülesandes tuli sõnu huultelt lugeda, harjutades keskendumist ja kaaslase märkamist. **Rocca al Mare Veskimöldre lasteaias** meisterdasid pered looduslikest materjalidest pereliikmete kujutised, millest sündis ühine suur „MEIE“ – sümbol erinevatest inimestest koosnevast kogukonnast.

Ühine lõpp Jõekääru pargis

Pärast seikluspunktide läbimist kogunesid pered Jõekääru parki. Vihma tõttu jäi küll ära batuudil lustimine, kuid liikumisrõõmu pakkusid Tuleviku lasteaia mänguvahendid. Meeleolu lõid noortebänd KõrvalMõju ja Ääsmäe külaplatsi kohviku pirukad.

Elevust pakkus auhinnaloos, kus jagus mänguasju, raamatuid, perepileteid, kinkekaarte ja isegi kaks kasti Premia jäätist. Tänu Softreflektorile sai iga osaleja kingituseks helkuri.

Suur tänu kõigile osalenud peredele, kuuele lasteaiale, Saue vallale ning ettevõtetele ja organisatsioonidele, kes aitasid sündmuse õnnestumisele kaasa: ELIIS, Eesti Meremuuseum, Energia Avastuskeskus, Funrent, Kaare Lelula, Karupoeg Puhh, Kid Press, Krutski Batuudid, Lendliis, Lottemaa, Premia, restoran Romb, Softreflektor OÜ, Taibutera ja Täheke.

Kahe lasteaia lapsed õppisid üheskoos esmaabi andma

Ääsmäe lasteaia Rõõmupallide ja Kotka lasteaia Särava Sule rühma sõprus sai alguse 2025. aasta Saue valla õpetajate päeva vastuvõtul, kus sündis mõte luua kahe rühma vahel sõprussuhe ja korraldada ühiseid ettevõtmisi.

ENE VETEMA JA LIIS EESMAA

Esimene kontakt loodi tutvustusvideoga, milles Ääsmäe lasteaia Rõõmupallid tervitasid Kotka lasteaia Särava Sule rühma lapsi. Mai lõpus sõitsid Rõõmupallid Kotka lasteaeda külla, kus neid ootasid vahva loodusretk, ühised mängud ja piknik. Lastele pakkusid erilist elevust kopra näritud puud ja jõgi, mida Ääsmäel ei leidu. Suurt huvi äratasid ka lasteaia kanala ja mänguväljak.

Ääsmäele naastes hakati kohe kavandama vastukülaskäiku. Kui avanes võimalus korraldada lastele praktiline esmaabikoolitus, otsustati sellest osa saama kutsuda ka Särava Sule rühma lapsed. Oktoobris toimunud koolituse viisid läbi Naiskodukaitse Harju ringkonna esmaabiinstruktorid Ruth Pääsuke, Kairit Lille ja Kersti Puusepp.

Koolitusel harjutati abivajaja külili keeramist, õpiti hädaolukorras abi kutsuma ning tutvuti esmaabivahenditega.

Päeva lõpus toimunud tagasisideringis jagasid lapsed rõõmsalt ja õhinal oma muljeid. Küsimusele „Mis teile kõige rohkem meeldis?“ vastasid nad justkui ühest suust: „See saalis toimunud tegevus! Ja saiakesed olid ka nii head!“

Kui õpetaja palus lastel meenutada, mis neile esmaabikoolitusest kõige enam meelde jäi, arvas üks tüdruk, et kõige toredam oli küliliasendisse panemise harjutamine. Eriti vahva oli olnud õpetajat külili pöörata. Poiste jaoks osutusid eriti põnevaks haavaplaastrid, mis nägid välja nagu päris haavad.

Ühine ettevõtmine pakkus lastele rohkelt rõõmu, uusi kogemusi ja väärtuslikke teadmisi. Koos avastati uusi paiku, mängiti, õpiti üksteist paremini tundma ning harjutati esmaabivõtteid. Ühised tegevused avardasid laste silmaringi, õpetasid teistega arvestama ja tugevdasid sõprussuhteid. Üheskoos veedetud aeg jättis kõigile toredad mälestused ning andis indu uuteks kohtumisteks.

Saue valla 4. klasside ettelugemisvõistlus

9. oktoobril sai Laagri kultuurikeskuses kokku terve hulk Saue valla 4. klasside õpilasi, et mõõtu võtta üleriigilise ettelugemise võistluse vallavoorus.

TAIMI VÄRVA
Laagri raamatukogu laste- ja noortetöö spetsialist

Eesti Lastekirjanduse Keskus on ettelugemisvõistlust ja ettelugemispäeva korraldanud juba 1994. aastast. Tänavune võistlusteema „Õppijal juhtub mõndagi“ pakkus avastamisrõõmu nii lugejatele kui ka kuulajatele.

Osalejaid oli rekordarv – 28 last kuuest koolist, keda juhendas kokku 14 õpetajat. Meie noored lugejad olid tõeliselt tublid! Teiste ees esinemine ja oma loo kuulajateni viimine nõuab julgust, pealehakkamist ja kõvasti harjutamist. Iga ettelugeja sai väärtusliku esinemiskogemuse, kuulajad aga hulga põnevaid lugusid. Loodetavasti võttis igaüks kaasa ka killukese lugemisrõõmu!

Õnnesoovid seekordsetele võitjatele – **Lili Kilgile Laagri koolist ja Ruudu Turile Nissi põhikoolist!** Just nemad pääsesid edasi 15. oktoobril Keilas toimunud maakondlikku vooru, kus Ruudu pälvis ka eripreemia professionaalse ja tervikliku esituse eest.

Kasesalu ärihoone kontoris valmib imedemaa

Saue linnas Kasesalu 12 ärihoones valmib *halloween*'i ajaks elamustuba, kus külastajad saavad korraks astuda Alice'i imedemaale.

PAULA JOHANNA RÕUK
leht@sauevald.ee

Ettevõtmise eestvedaja on lätlanna Mara Viirsaar, kes on kõik dekoratsioonid oma kätega valmistanud ning ühendab mängus kunsti, filmimaailma ja natuke maagiat.

Koos abikaasa Krister Viirsaarega loodab ta, et ettevõtmisest kasvab välja midagi enamat. Nende suurem soov on muuta Saue linn kohaks, kus põnevaid elamusi ei pea kaugelt otsima.

Mara ja Krister Viirsaare mõte luua lastele oma mängutuba sai alguse umbes aasta tagasi. Esimene katsetus toimus möödunud aastal nende kodumaja, Kuuseheki 50 korterelamu keldris. Mara kujundas kogu keldri *halloween*'i-teemaliseks mängumaailmaks, lisas dekoratsioonid ja mängud ning kutsus lapsi avastama.

„Alguses tegime seda lihtsalt oma maja inimestele ja täiesti tasuta, niisama lõbu pärast," meenutab Krister. „Aga siis hakkas jutt levima ja inimesi tuli üle terve Saue. Kokku käis läbi isegi 50–80 inimest." Üllatuslikult ei huvitanud ettevõtmine ainult lapsi. „Vanemad tulid alguses väiksemaid saatma, aga siis olid ise ka huvitatud, et mis seal toimub," räägib Krister.

Tänavu otsustasid nad teha asja suuremalt ja põhjalikumalt. Sobiv ruum oli olemas Kasesalu 12 ärihoones, kus asub nende ettevõtte kontor.

Alice'i imedemaa kohtub UV-valgusega

„Olen suur režissöör Tim Burtoni fänn. Mõtlesin, et võiks teha midagi Alice'i imedemaa moodi, aga meie omal viisil. Näiteks kasutame UV-valgust, mille käes dekoratsioonid helendavad. Nii muutub kogu ruum veel huvitavamaks," selgitab ta.

Kuigi *halloween* seostub õuduse ja hirmutamisega, ei taha Mara inimesi ehmatada. „Hirmutoa asemel tahtsin teha maagilise ruumi, kus inimesed saavad avastada ja kus on tunne, et oled sattunud kuhugi mujale."

Kõik dekoratsioonid on Mara ise valmistanud. Tööd algasid septembrist ning nõuavad nii käsitööd, kujundamist kui ka nuputamist. Intervjuu ajal oli ruumis juba hulk põnevaid elemente, kuid palju oli veel tulemas: lilled, seinakaunistused, valguslahendused ja mängud.

„Ma olen alati olnud inimene, kellele meeldib oma kätega igasuguseid asju teha," ütleb Mara. „Olen õppinud kunstikoolis ning lõpetanud filmi- ja telerežii eriala. Minu meelistegevus on just võtteplatside ja filmimaailmade kujundamine."

Ta on loonud filmide jaoks kujundusi ning olnud ka näitleja. Paljud praktilised oskused on tulnud katsetamise käigus. „Olen vaadanud õpetusvideoid ja lihtsalt proovinud."

Kuigi Kasesalu ärihoones asuv ruum pole kuigi suur ning peab muul ajal täitma ka kontori ülesannet, ei näe tegijad selles takistust. „Kui kõik asjad õigesti paigutada, siis muutub see hoopis suuremaks. Ühes kohas on labürint, teises pusle, kolmandas midagi muud avastada," ütles Krister.

Mängujuht on ise osa imedemaast

Mara sõnul ei ole tegemist päris tavapärase põgenemistoaga, kus seltskond suletakse ruumi ning peab iseseisvalt mõistatuste abil väljapääsu leidma. Pigem on see elamusmäng, mille keskmes on avastamine, nuputamine ja erilise keskkonna kogemine.

„Ma olen ise ka kostüümis ja mängu ajal kohal. Ma olen nagu näitleja ja mängujuht, kes aitab vajadusel mõistatustega," kirjeldab Mara. Lapsed ei pea kartma, et jäävad ülesannetega hätta. Mängujuht aitab neid läbi kogu kogemuse.

Elamustuba on mõeldud eelkõige lastele, kuid oodatud on igas vanuses huvilised. Mara usub, et ka täiskasvanutel on seal põnev.

Üks mäng kestab ligikaudu 20 minutit ning korraga saab osaleda kuni kuus inimest. Nii võib tulla perega või panna kokku väikese sõpruskonna. Piletid on müügil Fientas, kus saab valida endale sobiva külastusaja.

***Halloween*'i nädalavahetus**

Esialgse plaani järgi toimub üritus *halloween*'i nädalavahetusel, 30. ja 31. oktoobril ning 1. novembril. Vestluse ajal olid piletid müügil veel vaid 30. oktoobriks, kuid korraldajad plaanisid lisada ka järgmiste päevade ajad.

Esimesel päeval on külastused kavandatud kella 17–21. Ülejäänud päevade ajakava sõltub huvist ja piletimüügist.

Erinevalt mullusest tasuta ettevõtmisest on tänavu elamustuba tasuline. Seekordsed ettevalmistused on palju mahukamad ning ehitamiseks ja kujundamiseks kulub nii aega kui ka materjale.

Plaane on rohkemgi

Mara ja Krister loodavad, et *halloween*'i elamustuba on alles suuremate ettevõtmiste algus. Tulevikus sooviks Mara kujundada ka teiste inimeste üritusi, korraldada temaatilisi sünnipäevi ning võib-olla avada Saue linnas päris oma mängutuba või kohvik.

Lätist pärit Mara on elanud Sauel viis aastat ning soovib, et kodulinnas oleks rohkem põnevaid tegevusi ja kokkusaamiskohti. „Ei ole vaja kogu aeg Tallinna minna," leiab ta.

Kogukonnaelu on Viirsaartele oluline: nad on oma kodumajas korraldanud kohvikutepäeva, laste filmiõhtuid ja ühiseid meisterdamisi.

„Kui ma juba kusagil elan, siis tahaksin tunda, et inimesed minu ümber on mulle tuttavad," ütleb Krister.

Paar loodab, et nende ettevõtmine innustab teisigi kohalikke midagi põnevat korraldama ning aitab kaasa sellele, et Sauel oleks rohkem elu ja tegemist.

Kõik tunded on lubatud: vaimse tervise kuu Riisipere lasteaias

Riisipere lasteaias keskendume oktoobris tavapärasest enam vaimsele heaolule, suhetele ja üksteise märkamisele.

MARIS RETU
Riisipere lasteaia õpetaja ning vaimse tervise kuu algataja ja eestvedaja

Pihlakate rühma algatus Meie rühma heateod

Oktoober on vaimse tervise kuu, mille keskmes on ülemaailmne vaimse tervise päev 10. oktoobril. Eestis on ühest päevast kujunenud terve teemakuu, mis tänavu kutsub investeerima vaimsesse tervisesse aega, tähelepanu ja oskusi ning looma paremat keskkonda.

Lasteaias algab heaolu väikestest asjadest: oskusest märgata, mis enda sees toimub, ja sellega toime tulla, sõprusest ning turvatundest. Lapse päeva mahub palju suuri tundeid – rõõm ühisest mängust, pettumus ebaõnnestumisel või igatsus kalli inimese järele. Täiskasvanu saab aidata lapsel tundeid mõista ja nimetada ning pakkuda talle tuge. Nii kujunevad sotsiaal-emotsionaalsed oskused ja eneseregulatsioonivõime.

Iga nädal uus fookus

Kuu on jagatud viieks teemanädalaks: investeering iseendasse, üksteise mõistmisesse, kogukonda, turvalisse keskkonda ning sellesse, mis jääb kestma ka pärast oktoobrit. Laste jaoks tähendab see eelkõige iseenda tundmaõppimist, kaaslastega arvestamist ja kuuluvustunnet.

Rühmad on teemasid käsitlenud eri moel. Pähklite rühmas maalisid lapsed vabalt oma tundeid väljendades, Tõrude rühmas mängiti õppemängu „Tunnete ilmateade". Kastanite rühmas valmis „Sõpruse puu", mille lehtedeks on laste käejäljed ja mis sümboliseerib rühma, kus igaüks on oluline. Pihlakate rühmas sai alguse „Meie heategude purk", kuhu kogutakse märgatud häid tegusid.

Vaimne heaolu sünnib koostöös

Teemakuu on ka õpetajatele võimalus korraks peatuda. Koosolekutel jagame kogemusi ja räägime vaimsest tervisest eri vaatenurkadest: enda sisemistest ressurssidest, suhetest meeskonnas ning sellest, kuidas oma piire tunnetada ja hoida. Õpetaja, kes hoiab iseennast, suudab paremini toetada ka lapsi.

Rühmade garderoobides ja koridoris välja pandud infomaterjalidega kutsume kaasa mõtlema ka lapsevanemaid. Loodame, et sel kuul alustatu jätkub nii lasteaias kui ka kodus.

Tõrude rühm, õppemäng Tunneteilm

Kooliõde kutsub üles märkama lapse tervisemuresid

Kooliõde on õpilasele tervisemurede korral koolis esmane abistaja, olgu tegemist haigestumise, trauma või vaimse tervise murega. Kooliõde Meril Saarkoppel räägib laste sagedasematest terviseprobleemidest, vaktsineerimisest ja lapsevanemate rollist.

KRISTA KIIN
Tervisekassa

Tervisekontroll aitab muresid varakult märgata

Kooliõe peamised ülesanded on tervisekontrollid ja vaktsineerimine. Tervisekontrolle tehakse 1., 3., 7. ja 10. klassis ning neist teavitatakse vanemaid ette.

Tervisekontrollis saab varakult avastada nägemis-, rühi-, kaalu- ja vererõhuprobleeme. „Eelmisel õppeaastal avastasime meie kooli 1. klassi tervisekontrollides kaheksal õpilasel nägemisteravuse languse, millest vanemad seni ei teadnud," toob Saarkoppel näite.

Lisaks füüsilisele tervisele pöörab kooliõde tähelepanu lapse vaimsele heaolule. Vestlustes võivad selguda kiusamine, ärevus või muud mured. Räägitakse ka unest, toitumisest, liikumisest ja ekraaniajast. Vajadusel aitab kooliõde perel leida sobiva spetsialisti.

Vaktsineerimisel on oluline koostöö vanematega

Koolis vaktsineeritakse riikliku immuniseerimiskava alusel. Alates 12. eluaastast saab teha HPV-vaktsiini, mis on tasuta kuni täisealiseks saamiseni. Leetrite, mumpsi ja punetiste vastane kordusvaktsiin tehakse tavaliselt 7. klassis ning difteeria, teetanuse ja läkaköha vastane vaktsiin 9. klassis.

Enne vaktsineerimist küsib kooliõde alati vanema kirjalikku nõusolekut. Saarkoppel julgustab vanemaid küsimusi esitama ja lapse terviseseisundist teada andma.

„Minu ülesanne on anda vanemale aus, tõenduspõhine ja õige info, mis reaalselt juhtuda võib ja miks see vaktsiin vajalik on," selgitab ta. Lõplik otsus jääb lapsevanemale.

Oluline on nõusolekuvormidele õigel ajal vastata. Vastasel juhul võib vaktsineerimine pikalt viibida või sootuks tegemata jääda. Kooliõde tuleks teavitada ka sellest, kui laps on hiljuti haige olnud.

Ülekaalust vaimse tervise muredeni

Saarkoppeli sõnul on laste füüsilise tervise sagedasemad probleemid ülekaal ja nägemisteravuse langus. Kooliõe poole pöördutakse sageli ka peavalu, kõhuvalu ja väsimusega.

Üha enam esineb vaimse tervise muresid. „Kooliõena näen väga palju ärevust, paanikahooge ja depressiooni sümptomeid," ütleb Saarkoppel. Diagnoose kooliõde ei pane, kuid saab last toetada ja vajadusel edasi suunata.

Tähelepanu vajab ka laste suutervis. Kooliõde märkab palju hambaauke ning lapsi, kes käivad hambaarsti juures harva. Alla 19-aastaste ravikindlustatud laste hambaravi eest tasub Eestis Tervisekassa. Saarkoppel soovitab käia hambaarsti juures kontrollis vähemalt kord aastas.

Lapse tervis algab kodust

Kooliõe sõnul on vanemate tähelepanu ja koostöö väga oluline. Lapsega tuleks regulaarselt rääkida nii koolis toimuvast, sõprussuhetest kui ka võimalikust kiusamisest. Muresid ei tohiks pisendada ega nende lahendamist edasi lükata.

Tervisekontrolli tulemusi näevad vanemad Terviseportaalis. Kui ilmneb kiiremat tähelepanu vajav probleem, võtab kooliõde perega ise ühendust. Samuti peaksid vanemad kooliõde teavitama lapse kroonilistest haigustest ja igapäevastest ravimitest. Lapsele vajalikud isiklikud ravimid peaksid tal koolis kaasas olema.

Kooliõde Meril Saarkoppel

Kooliõe kolm soovitust lapsevanematelet

1. **Kuula last ja toeta tema vaimset tervist.** Ära pisenda lapse muresid, isegi kui need tunduvad täiskasvanule väikesed. Lapse jaoks võivad need olla väga olulised.
2. **Tuleta meelde hügieenireeglid**. Viiruste hooajal on eriti tähtis regulaarne ja põhjalik kätepesu.
3. **Hoia päevakava tasakaalus.** Piisav uni, mitmekesine toit, mõõdukas ekraaniaeg ja igapäevane liikumine värskes õhus aitavad hoida lapse tervist.

Vanamõisas ootavad ees jõulumaagia, päkapikkude matk ja kohtumised jõuluvanaga!

Esimese advendi saabudes muutub Vanamõisa vabaõhukeskus taas jõulumaaks, kus ootavad ees toredad kohtumised, vahvad tegevused ja meeldejäävad elamused nii väikestele kui ka suurtele.

EVE VAIGLA

Esimese advendi saabudes muutub Vanamõisa vabaõhukeskus taas jõulumaaks, kus ootavad ees toredad kohtumised, vahvad tegevused ja meeldejäävad elamused nii väikestele kui ka suurtele.

Päkapikkude advendimatk 29. novembril

Esimesel advendil, 29. novembril kell 18 ootame suuri ja väikeseid matkasõpru Vanamõisa matkarajale erilisele päkapikkude advendimatkale. Laternate valguses kulgev umbes nelja kilomeetri pikkune matk viib osalejad läbi hämarusse mattunud looduse. Teekonnal räägime vanadest jõulukommetest, ehime ühiselt kuuske ning naudime jõuluootuse salapärast meeleolu. Matkajaid ootab ka üks vahva jõuluüllatus! Eriti oodatud on väikesed matkalised päkapikumütsides ja -kostüümides.

Matk lõpeb Vanamõisa vabaõhukeskuses, kus süütame ühiselt advendiküünla ja kuulutame jõulumaa avatuks. Pärast matka saab end soojendada ja keha kinnitada kohvikus.

Vanamõisa Jõulumaa gruppidele 3.–15. detsembril

3.–15. detsembrini on Vanamõisa jõulumaa avatud lasteaia- ja kooligruppidele ning ettevõtete töötajate lastele. Umbes kahetunnise jõuluprogrammi jooksul külastatakse erinevaid tegevuskodasid, kohtutakse jõuluvana Juliusega, sepistatakse õnnenael, meisterdatakse koos päkapikkudega, kuulatakse muinasjutte ja põnevaid muusikainstrumente, tutvutakse koduloomadega ning vaadatakse jõluetendust „Väike lumemm".

Lisainfo: jõulumaa.ee

Grupikülastused toimuvad eelbroneeringu alusel. Täpsem info ja broneerimine: jõulumaa.ee

Vanamõisas saab pidada ka ettevõtte jõulupidu!

Vanamõisa vabaõhukeskus ootab ettevõtteid korraldama meeleolukaid jõulupidusid ka väljaspool jõulumaa ametlikku toimumisaega. Hubane palksaal ja looduskaunis ümbrus pakuvad mõnusat keskkonda nii väiksemateks koosviibimisteks kui ka suuremateks pidudeks. Soovi korral aitame leida sobivaid lahendusi peo sisustamiseks.

Lisainfo ja päringud: info@kodukyla.ee.

Vanamõisa kogupere jõulumaa ja jõululaat 12. detsembril

Laupäeval, 12. detsembril kell 11–16 on kõik oodatud Vanamõisa vabaõhukeskusesse kogupere jõulumaale! Külastajaid ootavad kohtumised jõuluvanaga, põnevad tegevuskotjad, vahvad koduloomad ja jõluetendus.

Jõulumeeleolu loovad päeva jooksul mitmesugused muusika- ja tantsuetteasted. Teiste seas saab kuulda ka Elvise esituses armastatud jõululaule.

Samal päeval toimub jõululaat, kust leiab käsitööd, jõulukaunistusi, erilisi kingitusi ja maitsvaid jõluhõrgutisi.

Võta pere ja sõbrad kaasa ning tule osa saama Vanamõisa jõulumaagiast!

Jõulutunne Vatslas: tule ja süütame üheskoos küla jõulupuu!

On saabumas aasta oodatuim ja maagilisim aeg. Vatsla külas on saanud traditsiooniks luua pimedasse aega üheskoos soojust, valgust ja ootusärevust.

DIANA JANTSUS
Vatsla külaselts

Kutsume kõiki külaelanikke, nii suuri kui ka väikeseid, tähistama esimese advendi saabumist!

Jõulupuu tuled süütame pühapäeval, 29. novembril kell 17–19 Kodasema ja Vatsla tee ristil. Aitame üheskoos jõulupuul tuled süüdata ja toome külla tõelise pühademeeleolu. Kohale tuleb ka eriline ja kauaoodatud külaline – jõuluvana, kellega saab koos pilti teha ja kes poetab igale lapsele põske ühe magusa kommi. Kõigile osalejatele pakutakse kosutavat sooja teed.

Kuna üritus toimub õues, pane endale ja lastele kindlasti selga soojad, ilmastikule vastavad riided, et külm rõõmu ei rikuks.

Loo pühademeeleolu ka kodus!

Teeme koos Vatsla küla sel aastal eriti säravaks! Säti tuled ja kaunistused valmis ka oma koduaias või akendel, et pühadeootus paistaks kaugele.

Lisainfo ja kontakt

Kirjuta meile: info@vatsla.ee
Jälgi värsket infot Facebooki lehtedel **„Vatsla Külaselts MTÜ"** ja „Vatsla küla elanikud". Ootame rohket osavõttu ja meeleolukat advendiaja algust!

Red Bull Soapbox Race'i võit tuli sauekatele

Isetehtud mootorita sõidukid, mäest alla kulgev takistusrada ja ülim leidlikkus – selline on Red Bull Soapbox Race, mida on alates 2000. aastal Belgias toimunud esimesest võistlusest korraldatud eri riikides enam kui 150 korda.

PAULA JOHANNA RÕUK
leht@sauevald.ee

Marko Bogoljubov, Kristian Kalm, Morten Meresma ja Silver Kuusk võitsd RedBull Soapbox race´i oma eestlasliku Leiliraketiga, mis ajas tossu välja ja lagunes planeeritult sõidu lõpuks

Tallinna lauluväljakule kogunes korraldajate andmetel 24 000 pealtvaatajat ja mõõtu võttis 44 võistkonda.

Leilirakett sõidu alguses

Võistlus ühendab ehitamisoskuse, loovuse ja huumori: tiimid peavad valmis saama masina, mis pakub publikule vaatamisrõõmu ja peab rajal vastu.

Eestisse jõudis võistlus esimest korda tänavu 13. septembril, kui Tallinna lauluväljakule kogunes korraldajate andmetel 24 000 pealtvaatajat ja mõõtu võttis 44 võistkonda. Esimese võidu tõi koju Saue meeste võistkond „Yksi kaksi kolme – sauna" Sauel ehitatud saunateemalise Leiliraketiga. Marko Bogoljubov, Kristian Kalm, Morten Meresma ja Silver Kuusk teenisid võiduga reisi Austriasse Red Bull Ringi ringrajale, kus neid ootab sõit F4-vormelautoga.

Kuidas te neljakesi – Marko Bogoljubov, Kristian Kalm, Morten Merestma ja Silver Kuusk – tuttavaks saite ning kust tuli mõte Red Bull Soapbox Race'il osaleda?
Üksteist tunneme juba julgelt üle 25 aasta. Mõte Red Bull Soapbox Race'il osaleda tekkis üsna spontaanselt, kui Kristian nägi võistluse reklaami ja idee välja käis. Mõeldud-tehtud – registreerisime end ära ja alles seejärel hakkasime tasapisi mõistma, millesse olime end mässinud.

Ühest esialgu süütust mõttest kujunes terveks suveks suur ühine eesmärk, mis nõudis omajagu aega ja kannatust, kuid andis vastu hulga ühiseid mälestusi. Kõigele sellele paneb nüüd ilusa punkti eesootav auhinnareis Austriasse.

Millest sündis Leiliraketi idee?
Leilirakett ei olnud sugugi meie esimene idee. Teadsime, et disain on võistlusel üks olulisemaid hindamiskriteeriume, kuid samal ajal pidi idee olema ka teostatav ja sobima auto alusraamiga.

Hakkasime mõtlema, mis võiks Eestit kõige paremini iseloomustada. Esimesed ideed keerlesid tuntud Eesti ettevõtete toodangu ümber – kaalumisel olid näiteks Starshipi pakirobot ja Bolti tõukeratas.

Disainikavandi esitamise tähtaeg lähenes aga hirmuäratava kiirusega ning ideed olid endiselt lahtised. Ühel hetkel jäi raadiost kõrvu tuntud eurolugu „Yksi kaksi kolme – sauna!" ja sealt hakkas mõte kerima. Saunast sai üsna kiiresti suitsusaun – piisavalt eestlaslik, äratuntav ja mis kõige tähtsam, ka teostatav. Nii sündiski Leilirakett.

Masin valmis Sauel. Kus te seda ehitasite, kui kaua ehitamine aega võttis ja kuidas ülesanded omavahel jagasite?
Leilirakett valmis Sauel ühe paarismaja garaažiesisel unikiviplatsil. Ehk teisisõnu – uhket töökoda meil ei olnud, vaid ehitasime autot sõna otseses mõttes põlve otsas.

Hinnanguliselt kulus meil nelja peale kokku umbes 120 töötundi. Ehitus jagunes laias laastus kaheks: kõigepealt tuli valmis saada toimiv alusraam ning seejärel sellele ümber ehitada suitsusaun.

Kogu protsess kulges pidevate arutelude, uute ideede ja konstruktiivse kriitika saatel. Nelja mehe puhul ei ole just lihtne jõuda üksmeelele, milline üks ideaalne ratastel suitsusaun välja peaks nägema.

Millistest materjalidest ja osadest masina kokku panite? Mis osutus ehitamisel kõige keerulisemaks?
Ehitamise juures oli meie suurim peavalu 80-kilogrammine kaalupiirang. Kaalusime pidevalt erinevaid detaile ja käisime korduvalt ka võistluse suursponsori Bauhofi kaupluses ehitusmaterjale kaalumas. Kaalueelarve jagasime üsna konkreetselt: 50 kilogrammi alusraamile ja 30 kilogrammi saunale endale.

Vahetult enne võistlust selgus aga, et suitsumasina lisamisega olime umbes neli kilogrammi ülekaalus. Kuna suits oli meie show lahutamatu osa, tuli need kilogrammid mujalt kokku hoida.

Auto alusraam sai keevitatud ning sauna väliskuju ehitasime peamiselt vahtplastist. Üheks ajamahukamaks tööks kujunes sauna välisfassaadi värvimine, millele kulus ligi 20 purki eri tooni spreivärvi. Eesmärk oli võimalikult tõetruult jäljendada vana suitsusauna palkseina.

Kuidas masinat enne võistlust katsetasite?
Sisuliselt piirdus meie katsetamine ühe Saue tupiktänava lamava politseinikuga, mille abil saime proovile panna auto amortisatsiooni ja alusraami vastupidavuse. Päris võistlusraja tingimusi meil järele proovida ei õnnestunud, mistõttu lootsime suuresti oma insenerioskustele ja tehtud arvutustele. Õnneks pidasid need vähemalt seekord paika!

Kes istus võistlusel rooli ja mida ta rajal koges?
Rajale läksid Kristian ja Marko, kellest Kristian oli roolis.

Päev enne võistlust, kui nägime Gustav Ernesaksa kuju juurest alla kulgevat rada, tuli piltlikult öeldes surmahirm peale. Õnneks kadus suurem hirm pärast esimese võistleja laskumist, kui selgus, et rada oli oluliselt aeglasem, kui olime kartnud.

Vahetult enne starti oli adrenaliin sellest hoolimata laes. Lisaks mäest alla jõudmisele tuli õigel hetkel purustada sauna katus ja seinad ning samal ajal korralik vihtlemissõu maha pidada.

Kristian sai juhtimisega suurepäraselt hakkama, sest eksimisruumi sisuliselt ei olnud. Ausalt öeldes ei mäletagi enam täpselt, mis selle umbes minuti jooksul rajal toimus – kõik käis meeletult kiiresti. Finišisse jõudes olid emotsioonid muidugi kirjeldamatud.

Mis teie arvates võidu tõi? Kui ootamatu esikoht teile endile oli?
Usume, et võidu tõi mitme asjaolu õnnestunud kombinatsioon. Tegime enne ehitamist põhjaliku kodutöö, vaadates ja analüüsides varasemaid Red Bull Soapbox Race'i võistlusi üle maailma. Tahtsime mõista, mida kohtunikud hindavad, millised masinad on kiired ja töökindlad ning millised šõu-elemendid publikule kõige rohkem meeldivad.

Kuna raja profiil polnud ette teada, pidime arvestama nii järskude kurvide, suurte kiiruste kui ka võimalike õhulendudega. Samuti saime aru, et lihtsalt kiiresti mäest alla veeremine ei pruugi kohtunikele erilist muljet avaldada. Seetõttu lisasime sõidule sauna katuse ja seinte teadliku purunemise ning loomulikult korraliku vihtlemise.

Väga suurt rõhku panime disainile. Püüdsime võimalikult tõetruult jäljendada klassikalist suitsusauna. Ehitasime kerise, mille jaoks voolisime ükshaaval vahtplastist kerisekivid, ning ahju sisse paigaldasime punase valgustuse. Ka sisemus sai kaetud põletatud vineeriga ning roolile lisasime spidomeetri asemele saunatermomeetri.

Esikoht tuli kindlasti üllatusena, kuid oleks vale öelda, et me võidust üldse ei unistanud. Kui oled projekti nii palju aega ja energiat panustanud, tekib paratamatult lootus kõrgele kohale.

Võistluspäeval konkurente nähes muutusime isegi veidi enesekindlamaks, kuigi tugevaid vastaseid oli palju. Eriti jäid silma Lilleküla IV vahetuse GAZ-i päästeauto, Bellatores, CRÜ jõuluvanasaan, Kolleegiheitja auruvedur ning loomulikult meie otsene konkurent – teine saun.

Auhinnaks saite Austria reisi koos vormel F4 sõiduga. Millised on ootused või muljed?
Võimalus sõita vormeliga, mille sarjas on Ralf Aron tulnud Itaalia meistriks ja Jüri Vips Saksamaa meistriks, on meie jaoks tõeline *once-in-a-lifetime* kogemus.

Auhinnareisi täpsemad detailid on veel selgumisel, kuid ootame seda elamust juba väga.

Naljaga pooleks võib öelda, et praeguse seisuga vastab meist neljast erinevatele vormelisõiduks kehtestatud tingimustele ainult üks mees. Seega võib juhtuda, et kõige keerulisem osa auhinnareisist ei olegi vormeliga sõitmine, vaid sinna üldse rooli pääsemine!

Kas võit tekitas tahtmise veel mõni masin ehitada ja uuesti võistelda? Mida soovitaksite neile, kes tahaksid samuti osaleda?
Võit andis kindlasti indu kunagi uuesti osaleda, kui Eestis peaks midagi sarnast korraldatama. Samas nõudis see ettevõtmine päris palju aega ja energiat, nii et homme me ilmselt uut masinat ehitama ei hakka.

Teistele soovitaksime kindlasti osaleda! Leidke hea seltskond, äge idee ja varuge piisavalt aega. Kõige tähtsam on nautida kogu protsessi, sest selliseid ühiseid mälestusi ei saa raha eest osta.

Saue kooli vilistlane Kadri Ööpik jõudis Estronaudi konkursi finaali ja koges kaaluta olekut

Veel enne eelmise kooliaasta lõppu oli Kadri Ööpikul neli suurt unistust. Ta tahtis pääseda Tallinna Reaalkooli, saada estronaudiks, osaleda saates „Rakett 69“ ja õppida tulevikus arstiks. Praeguseks on neist kaks täitunud.

PAULA JOHANNA RÕUK
leht@sauevald.ee

Tänavu Saue kooli lõpetanud Kadri pääses 239 kandidaadi seast kümne noore hulka, kes said Portugalis kogeda kaaluta olekut. Ja kuigi see kõlab nagu erakordne saavutus, algas kõik ühest väiksest asjast – ema kuulis raadiost konkursist ja soovitas tütrel proovida.

Estronaudi konkursile kandideeris tänavu 239 noort, kellest vaid kümme pääses Portugali kaaluta olekut kogema. Selleks tuli läbida mitu vooru.

Kadri oli Estronaudi konkursil osalenud ka varem. Esimene etapp oli veebimäng, kus kandidaadid pidid saavutama võimalikult hea tulemuse. Järgnes motivatsiooniküsimustik ning seejärel kolmepäevane laager, kuhu pääses 60 noort. Suurem osa laagrist möödus sisekaitseakadeemias, kuid külastati ka Ämari lennubaasi. Viimasesse ehk vestlusvooru valiti 20 noort. Seal tuli vastata küsimustele nii iseenda, kosmose kui ka tehnoloogia kohta. Lõpuks valis žürii kümme osalejat ja kaks varuliiget.

Kadri jaoks oli võistlusel kõige keerulisem meeles pidada, et ta siiski võistleb. Nimelt oli kogu kandideerimisprotsess tema jaoks sedavõrd põnev. „Alates veebimängust, mida mängisin lausa 320 korda, seejärel muidugi laager, kust sai uusi teadmisi ja kogemusi, ning lõpuks vestlusvoor, mille käigus õppisin ka paremini arutlema.“

Kui teade kümne väljavalitu hulka pääsemisest saabus, istus Kadri parasjagu emaga kohvikus. „Ma olin loomulikult väga õnnelik, aga see ei jõudnud mulle vist päriselt kohale kuni reisi alguseni. Isegi päev enne lendu oli see kõik veel uskumatu.“

„Põrkeautod ilma autodeta“

Portugalis ootas Kadrit ja tema kaaslasi paraboollend – eriline lend, mille käigus lennuk teeb kindla kujuga tõuse ja laskumisi, võimaldades pardal viibijatel lühikest aega kogeda kaaluta olekut.

Lennu jooksul tehti 16 parabooli. Esimene võimaldas kogeda Marsi gravitatsiooni, järgmised kaks Kuu gravitatsiooni ning ülejäänud 13 ajal said noored tunda kaaluta olekut.

„Seda on väga raske sõnadesse panna, aga eks ma proovin. Mu esimene mõte oli, et see on ülim rahulikkuse tunne,“ kirjeldab Kadri.

„Ma arvan, et kõige parem väljend on tegelikult põrkeautod ilma autodeta, sest paraboolid olid küllaltki kaootilised. Päris tihti juhtus, et põrkasime kas portugallaste või eestlastega kokku.“

Esimese kahe kaaluta oleku parabooli ajal said noored vabalt katsetada ja uut tunnet avastada. Seejärel tuli niinimetatud zen-parabool, mille eesmärk oli lihtsalt hõljumist nautida. Mõnikord oli hõljumise ahvatlus koguni nii suur, et ülesande täitmine läks keeruliseks.

Enne lendu oli ta mõelnud, et tahaks kaaluta olekus ka saltosid proovida. Lennu ajal läks see mõte sootuks meelest. Hiljem videot vaadates selgus aga, et saltosid oli ta teinud päris mitu.

Kaaluta olekust sündis uus unistus

Portugali reis ei piirdunud ainult lennuga. Noored tutvusid ka satelliitide kasutamisega laamtektooniliste protsesside jälgimisel, käisid Santa Maria saare kõrgeimas tipus, ujusid ning suhtlesid Portugali noortega.

„Kirsiks tordil oli Hispaania reservastronaut Sara Garcia, kes rääkis oma teekonnast,“ meenutab Kadri. Mitme Portugalis kohatud noorega suhtleb ta sotsiaalmeedia kaudu siiani.

Just kohtumine astronaudiga pani teda ka oma tulevikule uue pilguga vaatama.

Kadrit on juba mõnda aega huvitanud meditsiin. „Mind köidab meditsiini juures see, et töö on vaheldusrikas ja väljakutsuv, samuti inimeste aitamine.“

Kosmoseprogrammis sai ta aga teada, et need kaks huvi ei pruugigi teineteist välistada.

„Meile räägiti üpris detailselt astronaudiks saamise protsessist ning see muutis mu vaatevinklit. Saime teada, et ainuüksi kandideerimiseks peab olema teaduskraad ning kolm aastat kogemust samal alal. Seega on võimalik õppida arstiks, inseneriks või kellekski muuks, ilma et see välistaks astronaudiks saamise.“

Inimringis oli väga tore keset lennukit keerelda, pildil tiim Jupiteri liikmed. Mina olen alumine sinises lennuülikonnas (pats hõljub).

Laine tegemise ajal lennati üles-alla nagu merelained. Pildil tiim Jupiteri liikmed, reservastronaut Sara (punaste juustega), Kadri teine vasakul Sarast ja AirzeroG asutaja Jean-François Clevroy (laes).

Veekerasid jälgimas. Kadri pildil sinimustvalges ülikonnas

Sara Garcia tegeleb näiteks vähi uurimisega, ühendades oma teadustöö kosmosevaldkonnaga.

„Pärast paraboollendu tekkis mul mõte, et kui võimalus avaneb, võiks isegi proovida astronaudiks saada,“ ütleb Kadri.

Samas sai ta reisilt kaasa teadmise, et kosmose avastamiseks ei pea tingimata ise kosmosesse lendama. Astronautide töö taga on väga palju inimesi, sealhulgas arste, insenere ja teadlasi.

Saue koolist sai kaasa uudishimu ja julguse küsida

Tänavu kevadel Saue kooli lõpetanud Kadri õpib nüüd Tallinna Reaalkoolis. Endise kooli ajast meenutab ta eelkõige uudishimu, aktiivset osalemist ja võimalust ennast mitmel alal proovile panna.

„Ma olin üpris töökas, aktiivne ja uudishimulik õpilane. Mulle meeldib väga õppida, nii et minu lemmikõppeained on kõik, mida vaid õppida saan,“ ütleb ta. Kõige põnevamateks peab Kadri siiski keemiat, bioloogiat ja matemaatikat.

Üheksandas klassis osales ta koguni viiel olümpiaadil, lisaks etluskonkurssidel. Kolmel aastal on ta kandideerinud ka teadussaatesse „Rakett 69“.

Teadushuvi sai alguse juba väljaspool kooli. Näiteks vaatas Kadri lapsena saadet „Operatsioon Ai!“, millest võis alguse saada tema huvi meditsiini vastu.

Saue kool aitas aga huvidel kasvada ja andis julgust uusi asju proovida. „Väga paljud Saue kooli õpetajad julgustasid olümpiaadidel osalema ning aitasid nendeks valmistuda.“

Koolist kaasa saadud oskused osutusid kasulikuks ka Estronaudi konkursil.

„Ma võtsin Sauelt kaasa peamiselt uudishimu ja julguse uurida ning küsimusi küsida. Kuna Saue kool on suur, siis ma usun, et suutsin tänu sellele paremini uute inimestega suhelda.“

See viimane oskus oli samuti oluline. Kadri sõnul olid nii Estronaudi laagrid kui ka Portugali reis väga väärtuslikud just uute tutvuste ja sõprade tõttu.

Veel enne eelmise kooliaasta lõppu oli tal neli suurt unistust: pääseda Tallinna Reaalkooli, saada estronaudiks, osaleda saates „Rakett69“ ja õppida arstiks.

„Nüüdseks olen pooled neist täitnud ja lisandunud on soov astronaudiks kandideerida,“ ütleb Kadri. Enne ülikooli tahaks ta veel „Rakett 69“ saatesse jõuda. Arstiks ja astronaudiks saamine jäävad pikema aja eesmärkideks.

„Kaotada ei ole midagi“

Kui Kadri käest küsida, mida ütleks ta noorele, kellel on suur unistus, aga kes ei julge konkursile kandideerida, siis tema arvates on kõige olulisem proovimine ise.

„Iga kogemus tuleb mingil moel kasuks. Nii võid enda kohta midagi uut avastada, leida mõne huvitava valdkonna või ameti, millest varem unistada ei osanud, ning tutvuda huvitavate inimestega. Konkursid annavadki selleks suurepärase võimaluse.“

Saue noortekeskus avas skeitpargis avaliku grafitiseina

Saue noortekeskuse skeitpargis on nüüdsest avatud grafitisein, kuhu noored on oodatud oma loomingut jäädvustama!

Grafitiseina kasutamisel palume järgida mõnda lihtsat reeglit.

- Arvesta teistega ja ole valmis selleks, et keegi võib sinu kunstitöö üle joonistada!
- Jää oma loominguga punase raami piiridesse!
- Täida sein positiivsete sõnumitega ja ole viisakas!

Sein on kergesti leitav ja sellele pääseb ligi igal ajal. Oma loomingust tehtud fotosid võib saata Saue noortekeskuse Instagrami kontole.

SAUE NOORTEKESKUS

Saue kooli muusikanädal ühendas erinevaid õppeaineid

Saue koolis toimus 28. septembrist 1. oktoobrini rahvusvahelisele muusikapäevale pühendatud muusikanädal, mille eesmärk oli siduda muusikaõpetus teaduse, liikumise, keelte ja kunstiga

Nädal algas teemapäevaga „Muusika ja teadus“, mille käigus mõõtsid õpilased kooli koridorides müratasemet ning tutvusid müra mõjuga inimese organismile. Vaadata sai ka 4. klasside õpilaste loominguliste teadustööde näitust „Päikesesüsteemist“. Noorematele õpilastele andsid kontserdi Merit ja Märten Männiste, esitades tuntud multifilmilaule.

Teemapäeval „Muusika ja liikumine“ kasutati liikumistundides muusikateraapilisi ja meditatiivseid võtteid ning kogu koolipere sai osaleda diskovahetunnis.

„Muusika ja keelte“ päeval kuulati muusikatundides Dolly Partoni, Freddie Mercury ja Taylor Swifti loomingut ning tõlgiti inglise keele tundides laulutekste. Vahetunniviktoriinis „See lugu kõlab tuttavalt“ tuli eestikeelsete tõlgete järgi laule ära arvata. Neljandatele klassidele korraldati muusikaviktoriin ning vanematele õpilastele kontserdid „Torupillist techno'ni, regilaulust rütmimasinateni“, mis tutvustasid pärimusmuusika ja tänapäevase tehnoloogia seoseid.

Muusikanädal lõppes rahvusvahelisel muusikapäeval teemapäevaga „Kunst ja muusika“. Näituse avamisel esines õpetajate ja õpilaste ühine bänd. Koostöös Saue muusikakooliga toimus ka kaks kontserti, kus astusid üles muusikakooli õpilased ja õpetajad.

Muusikanädal näitas, kui mitmekülgselt saab muusikat teiste õppeainetega siduda. Saue kooli muusikaõpetajad ja huvijuhid tänavad kõiki osalenud õpilasi, õpetajaid, Saue muusikakooli esinejaid ja juhendajaid ning helimees Priit Minkat. Ühine ettevõtmine pakkus õpilastele uusi teadmisi, vaheldust ja koolirõõmu.

KADI KAJA
Saue kooli õpetaja

Valla noortekeskuste tegevused novembris

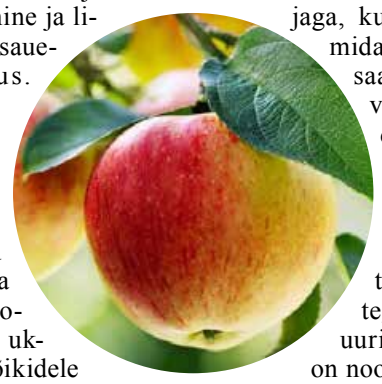
November on saabumas ning koos uue kuuga ootavad noori ees uued vahvad tegevused. 5. ja 6. novembril on kõik noortekeskused ja -toad koolituse tõttu suletud.

KERSTIN KINGO
Saue Noortekeskuse projektijuht

Enne novembri tegemiste juurde asumist kutsume aga noori registreeruma detsembris toimuvale advendilaadale.

Advendilaat toimub 6. detsembril kell 12–16 Saue noortekeskuses. Ootame noori laadale müüjateks! Registreerumine ja lisainfo: www.sauenoortekeskus.ee.

Laagri noortetuba ootab noori küünlaid kaunistama (2.11). 9. novembril on uksed avatud kõikidele isadele, keda oodatakse meeleolukale isadepäeva tähistamisele noortekasse. Kuu lõpu poole toimub vahva poisteõhtu (19.11), sündmusele tuleb registreerida noorsootöötaja juures. 23. novembril toimub suur kokkamine meie vabatahtlik Lillyga!

Turba noortetuba kutsub noori osalema puutöötoas Heimariga, kus valmivad vahvad isadepäeva kingitused. 9. novembril on isad oodatud noortekasse ühistegevustest osa saama. 11. novembril tähistame ülemaailmset origami päeva – pane oma nobedad näpud tööle! 16. novembril tuleb noortekasse Üllar, kellega koos saab samuti puutööd edasi teha (kel varem väheks jääb). 26. novembril on noortetuba suletud, töötaja on koolitusel.

Saue noortekeskuses on jätkuvalt õunauputus! Sellest inspireerituna jätkame 2. novembril tegevussarjaga, kus uurime, mida kõike saab õuntest valmistada. 9. novembril alustame noorsootöönädala tegevustega ning uurime, mis on noorsootöö ja kes on noorsootöötaja. 10. novembril tutvume mardipäeva traditsioonidega. 12. novembril astuvad noored ise noorsootöötajate kingadesse ja saavad nädala alguses omandatud teadmisi kohe rakendada. 23. novembril asume joonistama, aga sedapuhku väikese vimkaga! 26. novembril ootab meie vabatahtlik Lilly noori küünlaid valmistama.

Riisipere noortetuba alustab Kreeka teemakuuga. Noortejuht Ave-Marleen käis oktoobris Kreekas õppekäigul ning nüüd saame meiegi osa tema uutest teadmistest ja kogemustest.

4. novembril toimub Kreeka kultuuriõhtu ning 17. novembril tutvume lähemalt Kreeka mütoloogiaga. Milline võiks olla üks Kreeka jumal? Sellele küsimusele otsime vastust 18. novembril. 20. novembril toimub noortekas vahva tüdrukuteõhtu ning nädal hiljem, 27. novembril, poisteõhtu.

Ääsmäe noortekeskuses saavad noored osa meeleolukast filmiõhtust (4.11). Noorsootöönädala raames tutvustavad noortejuhid 9. novembril oma ametit ning 10. novembril Saue valla noortekeskusi ja nende töötajaid. 20. novembril toimub taas noorteõhtu. 23. novembril saavad noored harjutada puutööd koos Üllariga. 26. novembril saavad huvilised kokata. 30. novembril asume looma jõulumeeleolu.

Laitse noortetuba kutsub noori osa saama hingedepäeva mõtisklustest (2.11). 3.–6. novembril on noortetuba suletud, sest noortejuht osaleb koolitustel. 11. novembril tähistame mardipäeva ning 16. novembril ootame kõiki laululinde ja muusikasõpru meeleolukale karaokeõhtule. 24. ja 25. novembril on noortetuba taas koolituse tõttu suletud. 26. novembril toimub suur lauamänguõhtu.

Haiba noortetuba kutsub 2. novembril noori hingedepäeva tee- ja jutuõhtule. Teisipäeviti mängime noortetoas saalimänge. 13. november ei ole seekord lihtsalt tavaline reede – see on pannkoogireede! 25. novembril tähistame kadripäeva ning 30. novembril hakkame looma jõulumeeleolu.

Noortekeskused ja -toad jätavad omale õiguse teha kuukava muudatusi. Kõige ajakohasema info leiad meie sotsiaalmeediast!

Advendilaat toimub 6. detsembril kell 12–16 Saue noortekeskuses.
Registreerumine ja lisainfo: www.sauenoortekeskus.ee.

Tulevik algab sinust – kandideeri Saue valla noortevolikokku!

Noortevolikogu on vallavolikogu juures tegutsev noortest koosnev nõuandev osaluskogu. Selle eesmärk on arutada noori puudutavaid vallaelu küsimusi ning teha vallavolikogule ja vallavalitsusele ettepanekuid, lähtudes noorte vajadustest ja huvidest.

ALIISE LITVINOV

Noortevolikogu liikmetel on võimalus esindada noori kohalikel, maakondlikel, riiklikel ja rahvusvahelistel üritustel ning osaleda mitmesugustel koolitustel ja õppesõitudel. Samuti saavad nad osaleda vallavolikogu komisjonide istungitel ning tutvustada ja edendada noorte seas demokraatia põhimõtteid.

Noortevolikokku saavad kandideerida kõik 13–24-aastased noored, kes elavad või õpivad Saue vallas.

Kandidaate saab esitada 23. oktoobrist 9. novembrini 2026.

Avaldusi võetakse vastu e-posti aadressil info@sauevald.ee ning paberkandjal Saue vallamajas ja halduskeskustes.

Noortevolikogusse on sel aastal võimalik kandideerida kaheks aastaks viiele kohale viieteistkümnest.

Valimiskomisjon (Margit Ots, Aare Vest ja Marlys Tasa) avalikustab kandidaatide nimekirja hiljemalt 16. novembril. Kui kandidaate esitatakse üle viie, toimuvad valimised.

Valimispäev on 30. novembril. Lisainfo: sauevald.ee/noortevolikogu

Küsimuste korral pöördu: margit.ots@sauevald.ee

Seenioride klubi Nõmme näitetrupp – isetegemise võimalused, valud ja võlud

Eelmise aasta novembris käis Valdur Kibusvälja mõtte tuua lavale Kiili harrastusteatrile kirjutatud lühinäidend „Kanada kuus“, mis räägib õpetajate toa juhtumustest. Seekord aga õhinapõhise seenioride näitetrupi esituses.

VALDUR KIBUS
Seenioride Klubi Nõmme näitetrupp

Õpetajate päeval oli igati paslik astuda üllatusesinejana üles Saue kooli pedagoogilise kollektiivi ees. Etendus võeti vastu heatahtlike naeruturtsatuste ja soliidse aplausiga.

Saue Kooliga seob mind õpetajast tütar, kes meid esinema kutsus.

Näidendi esmaettekanne toimus Kiilis harrastusteatrite festivalil, kus selle tõi lavale Kiili näitetrupp. Seenioride näitetrupi esimene läbimäng toimus Haabersti päevakeskuses ning n-ö suure lava esietendus emadepäeval Nõmme kultuurikeskuses.

Lisaks neljale raamatule, mis on ilmunud autorinime V. L. Konn all, on Valdur Kibus kirjutanud neli lühinäidendit. Neist kahte, „Kanada kuus“ ja „Vahetund“, seovad samad tegelased ning ühine tegevuspaik – õpetajate tuba. Kolmas, „Milvi ja Veera“, on lõbus ja tempokas lugu kahe vanaproua tormakast hommikupoolikust. Mononäidend „Torumees“ viib aga vaataja sinikraede värvikasse maailma.

Oktoobris ja novembris on näitetrupil kavas paar etendust päeva- ja tegevuskeskustes. Detsembris oleme oodatud Nõmme põhikooli lavale, kuid teretulnud on ka kõik teised esinemiskutsed. Miks mitte ka Sauele!

Palju õnne, Alice Juurik!

Saue Vabatahtliku Tuletõrjeühingu komandopealik ja vabatahtlik päästja Alice Juurik pälvis päästeteenistuse medali, mis anti talle üle 16. septembril Estonia kontserdisaalis.

SAUE VALDUR
leht@sauevald.ee

Foto: Rene Lutterus

Päästeteenistuse aumärgid andsid üle president Alar Karis, siseminister Igor Taro ja Päästeameti peadirektor Margo Klaos.

Kord aastas tunnustab Päästeamet aumärkidega inimesi, kes on üles näidanud vaprust elude päästmisel või panustanud päästeala arengusse.

Aitäh, Alice, et teed oma tööd suure südamega! Palju õnne meie kõigi poolt!

Vanade asjade näitus Ääsmäel

Ääsmäe eakate ühenduse Sügis memmed korraldasid septembris oma ruumides aadressil Kasesalu 6 kogukonnale vanade asjade näituse.

IMBI SUURKÜTT
Ääsmäe lasteaia Sipsikute rühma õpetaja

Väljapanekul sai uudistada möödunud aegadest pärit esemeid ning heita pilgu minevikku, meenutades kunagisi tegemisi ja eluolu.

Näitusele kutsuti ka Ääsmäe lasteaia lapsed. Silva Kiilberg jutustas neile lugusid sellest, kuidas vanasti elati, töötati ja vaba aega veedeti. Lastele tutvustati vanu tööriistu, kodutarbeid ja muid esemeid, mida tänapäeval enam igapäevaselt ei kasutata või mis on aja jooksul tundmatuseni muutunud. Välja olid pandud näiteks kettaga telefon, elektrilised lokirullid, pesulaud ja vändaga kohviveski.

Nii said lapsed aimu sellest, milline oli nende vanaemade ja vanaisade lapsepõlv ning milliseid asju tollal kodudes kasutati.

Väljapanek pakkus täiskasvanutele palju äratundmisrõõmu ning oli lastele põnev avastusretk minevikku. Vanu esemeid uudistades ja lugusid kuulates kohtusid eri põlvkonnad ning jagati mälestusi, teadmisi ja kogemusi.

Täname kõiki, kes panustasid näituse ettevalmistamisse oma aja, teadmiste ja hoolega!

Ääsmäe pensionäride ühendus Sügis alustas tegevust 18. septembril 1994. Esialgu käidi koos lasteaia ruumides, kuid 1996. aastal saadi vallalt päris oma kodu – neljatoaline korter aadressil Kasesalu 6–4, kus ühendus tegutseb tänaseni.

Algab võistlussarja „Kernu Terasmees & Terasnaine“ uus hooaeg

Võistlussarja eesmärk on selgitada välja Saue valla mitmekülgsemad sportlased. Sari pakub võimalust panna end proovile väga erinevatel spordialadel.

Osalema on oodatud igal tasemel spordihuvilised, kes elavad, õpivad või töötavad Saue vallas või on mõne siin tegutseva spordiklubi liikmed.

Vanuserühmad

1. Poisid, sündinud 2011. aastal või hiljem
2. Mehed, sündinud 1988.–2010. aastal
3. Mehed, sündinud 1978.–1987. aastal
4. Mehed, sündinud 1977. aastal või varem
5. Naised, sündinud 1983. aastal või hiljem
6. Naised, sündinud 1982. aastal või varem

Vastavalt huvile saab korraldaja teha vanuseklassides ka muudatusi. Osalemissoovist anna teada e-posti aadressil kpoldaru@gmail.com või telefonil 521 4206. Registreerimise **tähtaeg on 4. november 2026.**

Osalustasu kogu hooaja eest

- Täiskasvanud ja noored (sündinud 2010. aastal või varem) – 50 eurot
- Poisid ja tüdrukud (sündinud 2011. aastal või hiljem) – 10 eurot

Kogu info leiad skaneerides plakatil olevat QR-koodi.

SAUE SPORDIKESKUS

Sündmuste kalender

kalender.sauevald.ee

AEG	ÜRITUS	KOHT JA AEG	KONTAKTID
02.05-31.10	Lev Vassiljevi loomingu näitus	Riisipere kultuurieskuses	FB: Riisipere kultuurimaja tel 5333 9217, nissi@sauekultuur.ee
10.08-02.11	Rein Mägara akvarellide näitus "Mered ja maastikud"	Hüüru mõisas	FB: Hüüru küla tel 523 8261, info@huuru.e
03.09-31.10	Marianna Ostrogljadi maalinäitus	Saue vallamaja akendel	www.sauekultuur.ee FB: Saue kultuuri- ja huvikeskus
01.09.-30.10	Käsitöönäitus "Igaühel oma lugu"	Laagri raamatukogus	FB: Laagri Raamatukogu laagri@saueraamatukogud, tel 679 6869
püha-päeviti	Laagri kristliku koguduse jumalateenistus	kell 11 Laagri kultuurikeskuses"	www.laagrikogudus.ee
püha-päeviti	EELK Nissi Maarja koguduse jumalateenistus"	kell 12 Nissi Maarja kirikus	FB: EELK Nissi Maarja kogudus, tel 5665 6738, nissi@eelk.ee
püha-päeviti	EELK Saue Pauluse koguduse jumalateenistus	kell 13 Tule 7 Saue sotsiaalkeskuse saalis	tel 5694 3660, saue@eelk.ee
püha-päeviti	Saue kristliku vabakoguduse jumalateenistus	kell 13 Saue vabakirikus	www.sauekristlikvabakogudus.ee
kolma-päeviti	EELK Saue Pauluse koguduse hingetund	kell 10.30 Tule 7 Saue sotsiaalkeskuse saalis	tel 5694 3660, saue@eelk.ee
nelja-päeviti	EEVK Vennastekoguduse piibliõhtu	kell 18 Vennastekoguduse Nissi palvemajas	tel 521 8467, krallpeeter@gmail.com
26.10.	Film "Musta pori näkku"	kell 12.30 ja 18.00 Laagri kultuurikeskuses	FB: Laagri kultuurikeskus tel 679 6765, laagri@sauekultuur.ee
26.10.	Lastefilm "Mamma Muu leiab tee koju"	kell 16 Laagri kultuurikeskuses	FB: Laagri kultuurikeskus tel 679 6765, laagri@sauekultuur.ee
26.10.	Kohtumine Indrek Harglaga	kell 18 Riisipere raamatukogus	FB: Riisipere Raamatukogu, tel 5323 9183, riisipere@saueraamatukogud.ee
29.10.	Film "Seatapp"	kell 19 Hüüru mõisas	FB: Hüüru küla tel 523 8261, info@huuru.ee
30.10.	Halloweeni pidu	kell 17 Turba kooli saalis	www.sauenoortekeskus.ee www.kalender.sauevald.ee
31.10.	Porikuu festivali lõpusündmus	kell 12 Riiisipere kultuurikeskuses	FB: Riisipere kultuurimaja tel 5333 9217, nissi@sauekultuur.ee
31.10.	Raamatuesitlus "Täiega kahtlane lugu"	kell 16 Riisipere raamatukogus	FB: Riisipere Raamatukogu, tel 5323 9183, riisipere@saueraamatukogud.ee
01.11.	Etendus "Lilled Algeronile"	kell 17 Laitse Graniitvillas	www.graniitvilla.ee
03.11.	Haiba mälumängusarja 2026/27 hooaja avamäng	kell 19 Haiba rahvamajas	FB: Haiba rahvamaja, tel 505 2463, kuldar.paju@sauekultuur.ee
06.11.	Võistlussari Kernu Terasmees & Terasnaine 2027. Vibulaskmine	kell 17 Saue spordihoones	kpoldaru@gmail.com, tel 521 4206 www.sauespordikeskus.ee
06.11.	Film "Musta pori näkku"	kell 19 Riisipere kultuurimajas	FB: Riisipere kultuurimaja tel 5333 9217, nissi@sauekultuur.ee
05.11.	Kontsert "Päästjate auks!"	kell 19 Saue vabatahtlikus päästekomandos	www.kalender.sauevald.ee
07.11.	Etendus "Naine, kes ei mahu kaadrisse"	kell 18 Laitse Graniitvillas	www.graniitvilla.ee
07.11.	Movembri pidu	kell 19 Vanamõisa vabaõhukeskuses	"www.kodukyla.ee, tel 514 0761 FB: Vanamõisa vabaõhukeskus"
10.11.	Etendus "Duetid"	kell 19 Laagri kultuurikeskuses	FB: Laagri kultuurikeskus tel 679 6765, laagri@sauekultuur.ee
17.11.	Võistlussari Kernu Terasmees & Terasnaine 2027. sõudeergomeeter	Haiba rahvamajas	kpoldaru@gmail.com, tel 521 4206 www.sauespordikeskus.ee
10.11.	"Saue Kontserdisügis 2026. Aleksander Paal Trio"	kell 18.30 Saue kontserdisaal	www.improviis.ee
10.11.	Saue valla spordimängud 2027. Korvpalli vabavisked	kell 18.30 Haiba rahvamajas	kpoldaru@gmail.com, tel 521 4206 www.sauespordikeskus.ee
11.11.	Puhkpillimuusika kolmapäev Sauel	kell 18 Saue kontserdisaalis	www.pritusuorkester www.kalender.sauevald.ee
11.11.	Kohtumine Piret Jaaksiga	kell 18 Turba raamatukogus	FB: Turba Raamatukogu, tel 5560 0352, turba@saueraamatukogud.ee
12.11.	Muusikaõhtu vallamajas. Marko Matvere ja Martin Trudnikov	kell 19 Saue vallamaja aatriumis	www.sauekultuur.ee FB: Saue kultuuri- ja huvikeskus
19.11.	Vestlusõhtu kohvik 50plus- mitte vanus, vaid vabadus	kell 18 Äämäe külaplatsi kohvikus	FB: Äämäe, tel 556 60875
20.11.	Jan Uuspõld "Kuidas huumor meid elus edasi kannab"	kell 19 Maidla külakeskuses	FB: MTÜ Maidla külaselts, juhatus@maidlakyla.ee
21.11.	Etendus "Duetid"	kell 19 Riisipere kultuurimajas	FB: Riisipere kultuurimaja tel 5333 9217, nissi@sauekultuur.ee
21.11.	Meestepäeva tähistamine komöödiaõhtu ja tantsuga	kell 19 Jõgisoo seltsimajas	info@jogisooseltsimaja.ee, tel 5012033
22.11.	Etendus "Paisu tagant"	kell 16 Hüüru mõisas	www.tammsaareteater.ee
27.11.	Ligipääsetav stand-up	kell 19 Riisipere kultuurimajas	FB: Riisipere kultuurimaja tel 5333 9217, nissi@sauekultuur.ee
27.11.	Naised köögis kontset	kell 19 ÄKKKis	FB: Äämäe, tel 556 60875
23.10.	Saue valla sünnipäevapidu Haibas	kell 20 Haiba rahvamajas	FB: Haiba rahvamaja, tel 505 2463, kuldar.paju@sauekultuur.ee
24.10.	Lastehommiku etendus “Jälle need lumejänesed”	kell 12 Laagri kultuurikeskuses	FB: Laagri kultuurikeskus tel 679 6765, laagri@sauekultuur.ee
24.10.	Ukuleleorkestrite kontsert "Alguses oli meloodia"	kell 16 Laagri kultuurikeskuses	FB: Laagri kultuurikeskus tel 679 6765, laagri@sauekultuur.ee

13.00 Kernu mõisas
Mõnuste paemurru õpperaja lugu - InimRuum disainerid, Remo Savisaar, Rein Einasto

Meeleolu loob Robert Jürjendal
päeva juhib Remi Mattias Bürkland

15.00 Mõnuste küla keskuses
Paemurru õpperaja avamine
Mõnustes ja matk ca 2,5 km

1. NOVEMBRIL 2026
KERNU MÕISAS

KERNU MÕISA SÜNNIPÄEV
porikuu FESTIVAL 2026
03. OKTOOBER - 01. NOVEMBER
Lisainfo: Mõnuste Külaarendamise Selts, merle.beljaev@gmail.com

LÄÄNE-HARJU KOOSTÖÖKOGU · LEADER EESTI · Kaasrahastanud Euroopa Liit · KESKKONNA-INVESTEERINGUTE KESKUS · Saue vald · EESTI KULTUURKAPITAL

Mõnuste küla ja Ristema talu muuseum pälvisid riikliku tunnustuse

Saue vallas Mõnuste külas oleva Ristema talu muuseumi eestvedaja Merle Beljäev pälvis riikliku tunnustuse kodupaiga lugude ja kultuuripärandi hoidmise eest.

SAUE VALDUR
leht@sauevald.ee

Tunnustus anti üle 16. oktoobril Haapsalu kultuurikeskuses toimunud rahvakultuuri valdkonna tänusündmusel.

Merle Beljäev sai tunnustuse kogukondliku algatuse kategoorias kodupaiga lugude talletamise, Ristema talu muuseumi eest hoolitsemise ning Mõnuste paemurru ajaloo jäädvustamise eest.

Ristema talu muuseum hoiab alles väikese küla ajalugu ning lugusid inimestest, kes on siin elanud ja tegutsenud. Vanad esemed, fotod ja mälestused aitavad mõista möödunud aegade eluolu ning annavad võimaluse seda pärandit ka järgmistele põlvkondadele edasi anda.

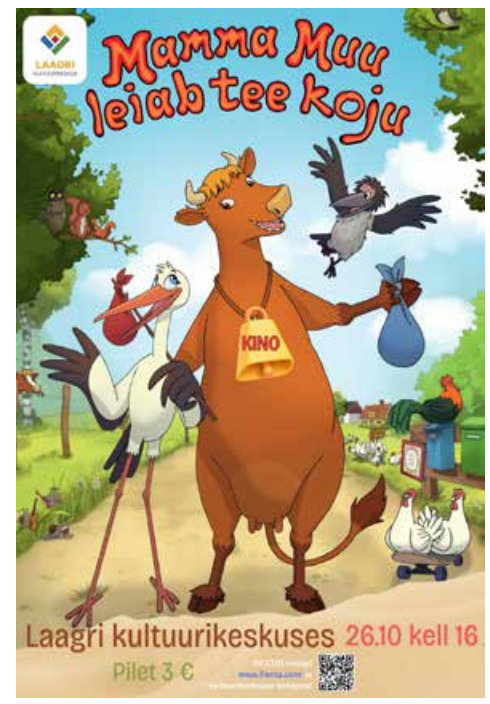
Oluline osa Mõnuste kogukonna tegevusest on ka vana paemurru ajaloo ja pärandi hoidmine. Kohalikud inimesed on aastaid panustanud paemurru ala korrastamisse ja matkaraja arendamisse. Nii on kunagisest tööstusmaastikust kujunemas paik, kus saab tutvuda piirkonna ajaloo, looduse ja inimeste lugudega.

Mõnuste ettevõtmised näitavad, kuidas ühe väikese kogukonna ühine tegutsemine aitab hoida elus kodukoha mälu ning anda vanadele paikadele ja lugudele uue tähenduse.

Eesti Rahvakultuuri Keskus andis tänavu riiklikud tunnustused üle kümnes rahvakultuuri valdkonnas. Tunnustamise keskmes olid inimesed ja kogukonnad, kelle pühendumus aitab hoida elavana meie keelt, kombeid, oskusi ja traditsioone.

KINO LAAGRIS
26. OKTOOBER 2026
12.30 Musta pori näkku
16.00 Mamma Muu leiab tee koju
18.00 Musta pori näkku
Piletid
www.fienta.com ja kultuurikeskuses kohapeal
LAAGRI KULTUURIKESKUS
musta pori näkku
Laagri kultuurikeskuses 26.10 kell 12.30 ja 18.00
Mamma Muu leiab tee koju

Eesti Ukuleleorkester
Viimsi Ukuleleorkester
Tallinna Noorte Ukuleleorkester
Alguses oli meloodia
Kaunid viisid popist klassikani
24. oktoobril kl 16
Laagri kultuurikeskuses
Tasuta!

Mamma Muu leiab tee koju
KINO
Laagri kultuurikeskuses 26.10 kell 16
Pilet 3 €

PETER QUILTER
KOMÖÖDIATEATER
Duetid
2 NAITLEJAT
4 LUGU
8 ROLLI
MERLE PALMISTE
RAIVO E. TAMM
Laagri kultuurikeskuses
10. novembril kell 19
Pilet 25/22€
PILETID müügil www.fienta.com ja kultuurikeskuses kohapeal

ET Teater
Eesti Teater SOOMES
24. oktoobril 2026
kell 12
LAAGRI KULTUURIKESKUSES
Lumejäneste parve seiklused!
ANDRES NOORMETS
JÄLLE NEED LUMEJÄNESED
Kahes vaatuses ühe vaheajaga
Naerda saab nii suur kui väike!
LAVASTAJA ANA LEPIK HELI MARKUS M. LEPIK
LAULUD MIKKO OLKINUÓRA, ANA LEPIK, ANDRES NOORMETS, PEETER KONOVALOV
OSADES: PIRET JAUP, ANDRA ROOG, KATI TSIRK-VAINIKA, MERIKE MIKK, ARGO PÕVVAT,MAIT LEPIK, BIRJO PAJUMETS, JAN LILLEBERG, BEATE MATTILA
Pilet 5 €
www.fienta.com

MIHKEL RAUA ROMAANI AINETEL
musta pori näkku
Jaak Kilmi film
Laagri kultuurikeskuses
26.10 kell 12.30 ja 18.00
Pilet 6/5 €
PILETID müügil www.fienta.com ja kultuurikeskuses kohapeal

ET Teater
Eesti Teater SOOMES
TAEVAREDEL
See on kaunis ja karge armastuslugu...
23. oktoobril 2026
kell 19
Laagri kultuurikeskuses
Lavastaja Ana Lepik
Heli Markus M. Lepik
Osades Mait Lepik,
Kati Tsirk-Vainika, Jan Lilleberg,
Birjo Pajumets, Andra Roog
Piret Jaup, Georg Jõesaar,
Anu Lepik, Argo Põvval.
Pilet 10 €
PILETID müügil
kultuurikeskuses kohapeal

Huvitegevus Laagri kultuurikeskuses 2026/2027 hooajal
E, kell 10.15 ja 11.00 | Pönnikool „Nissi Trollid“ beebide/väikelaste muusikaring, 6 kuu – 2,5 aastased. | nissitrollid.ee/ponnikool ponnikool@nissitrollid.ee, tel.: +372 5308 9518
E, kell 11 | „Pihlamari“ eakate võimlemine | UrveRuut, tel.: +372 5662 1786
E, 18 ja T, 13 | Shindo venitustund | tel.: +372 5665 2350
E, 17.50 ja N, 11.00 | Üldfüüsiline rühmatreening (alates 29. oktoober) | Ketrin Salumaa, ketrinsalumaa@gmail.com
E, 19.00 ja N, 19.15 | Pilates, keha-vaimu-meelte treening; NBI Tasuta proovitreening | www.pilatespluss.ee, info@pilatespluss.ee
T, K, N kokkuleppel | Muusikastuudio „Vikerkaar“, klahvpilli õpe | sirje.muusika@gmail.com, tel.: 6796 765
T, K, N kell 10-13 | „Väike päike“ võimlemine, loovus, muusika beebidele ja väikelastele | lasteklubi.ee/teenused/huvikool huvikool@lasteklubi.ee, tel.: +372 5554 7909
T, kell 17.15 | Laste liikumistrenn, vanusele 6- 12 a. | mari@peotantsud.ee tel.: +372 5648 2568
T, kell 18.30 ja 19.45 | Seltskonnatants, algajatele ja edasijõudnutele | mari@peotantsud.ee tel.: +372 5648 2568
T, kell 18 | TotalBody, üldfüüsiline rühmatreening | treener.eda@gmail.com FB: Treener Eda rühmatreeningud
T, kell 20 | Stepptants | treener.eda@gmail.com FB: Treener Eda rühmatreeningud
K, kell 17.20-18.05 | Kogupere tantsutrenn, MER Stuudio (grupi täitumisel alustab novembrist) | www.merstuudio.ee, merike@merstuudio.ee tel.:+372 5120 994
K, kell 18 | Segakoor „Wannamoisa“ | sille.freiman@gmail.com, tel.: +372 5276 967
N, kell 19 | Rahvatants „Laagri Leegid“ | tel.: +372 5557 8788 FB: Laagri.Leegid
N, kell 17; P, kell 15 | Eakate rühmatreening | treener.eda@gmail.com FB: Treener Eda rühmatreeningud
N, kell 19 | Rasedate võimlemine | treener.eda@gmail.com FB: Treener Eda rühmatreeningud
P, kell 11 | Laagri Kristlik Kogudus, jumalateenistus | www.laagrikogudus.ee, tel.: +372 5695 5602
P, kell 16.30 | AbsExpress rühmatreening | treener.eda@gmail.com FB: Treener Eda rühmatreeningud
P, kell 17 | Seltskonnatants | Treener Käthe Kobin, tel.: +372 5133 038 kathekobin887@hotmail.com
INFO: www.sauekultuur.ee/laagri

MIKK SAAR
AKUSTIKA
ALBUMI ESITLUSKONTSERT
19.12
Laitse Graniitvilla
Laitse, Harjumaa
Laupäev · kell 18.00
PILETID piletilevi

PÕLVEST PÕLVE
ADVENDILAAT
6.DETSEMBER
SAUE NOORTEKESKUSES
12.00-16.00
Registreeri end müüjaks QR koodiga või helistades E-R 10.00 - 16.00 numbril 5341 0757
REGISTREERUMINE KUNI KOHTADE TÄITUMISENI
Saue sotsiaalkeskus

Äsmäe Külaplatsi kohvik
Tule kuulama, naerma ja kaasa mõtlema!
50Pluss
MITTE VANUS, VAID VABADUS
Urme & Kirsti
Elu50pluss podcast
„Elu on õpetanud meile juba nii mõndagi, aga mida vanemaks saame, seda vähem viitsime teeselda. Elu 50+ ongi koht, kus kaks naist – Urme ja Kirsti – räägivad päris elust peale viiekümnendaid – ausalt, lihtsalt ja ilma filtrita.“
19.11.2026
algus kell 18:00
Äsmäe Külaplatsi kohvik
KOHVIK AVATUD
VESTLUSÕHTU PÄRIS ELUST PEALE 50.
AUSALT. LIHTSALT. ILMA FILTRITA.
ÜRITUSELE VAJALIK EELREGISTREERIMINE
EELREGISTREERIMINE – Tere tulemast Äsmäe ja Tagametsa küladesse!
Üritusele osalemine on kõigile TASUTA!
Äsmäe Külaplatsi kohvik
Äsmäe

MÜSTILISE
MUSTA REEDE
õhtusöök
Kas oled valmis õhtuks, kus miski pole päris nii, nagu esmapilgul tundub?
13.11.2026
kell 19.00
Äsmäe Külaplatsi kohvikus
Müstilised külalised
Šamaani trummide salapärane rütm
Kolmekäiguline õhtusöök
Õhtusöögiga sobivad joogid
Küünlavalgus, saladused ja müstiline atmosfäär
Maksumus
50 €
inimesele
Piletid müügil
Fientas Fienta
ÄSMÄE KÜLAPLATS
Kohti on piiratud arv!

KONTSERT ETTEVÕTE „SOLIARIS“ (SOOME-TAANI-LEEDU)
TSIRKUSEETENDUS (“LOOMADE TEATER”)
“FANTASTILINE PLANEET”
PROGRAMMIS: “VÄIKESED KODULOOMAD”
MÄNGUSAADE 3D KOGU PERELE
POPCORN
ÄÄSMÄE KÜLAKESKUS
8 novembril kell 16:00
Pileteid müüakse tund enne etenduse algust kassas

Naised Köögis
27.nov Äsmäe külakeskuses kl 19.00
Sügiskontsert
PILETID Sviby

Saue
Kontserdisügis
2026
T 10.11 kell 18.30
Saue Kontserdisaalis
ALEKSANDER PAAL TRIO
Joel-Rasmus Remmel – klaver
Aleksander Paal – saksofon, flööt
Heikko Remmel – kontrabass
Sissepääs 2/5€: Õpilastele ja õpetajatele tasuta
www.improviis.ee

Saue
Kontserdisügis
2026
T 1.12 kell 18.30
Saue Kontserdisaalis
HOLGER MARJAMAA KLAVERIÕHTU
Kavas jazzstandardid, gospelhümnid ja originaalmuusika
Sissepääs 2/5€: Õpilastele ja õpetajatele tasuta
www.improviis.ee

VANAMÕISA SELTSIMAJA
November – jõulukingituste meisterdamise kuu
Kingime sel aastal rohkem isetehtud rõõmu! ♡
Tule loo midagi erilist oma kätega ja naudi mõnusat aega loomingulises seltskonnas!
Kunsti ja käsitöö kolmapäevad
Neljal kolmapäeval ootavad erinevad loomingulised töötoad. Tule ja valmista kingitus lähedasele, kaunistus koju või lihtsalt midagi ilusat iseendale!
4.11 Maalimise töötuba teema: kosmos
11.11 Heegeldamise töötuba
18.11 Maalimise töötuba teema: mandala (ümmarguse lõuendil)
25.11 Krepp-paberist jõulutähe töötuba
Keraamikaringid
Savis peitub võimalus luua midagi ainulaadset ja südamlikku. Ootame nii suuri kui ka väikesed keraamikahuvilisi!
Täiskasvanutele
2.11 | 9.11 | 16.11 | 23.11 | 30.11 (esmaspäeviti)
Lastele
8.11 | 22.11 (pühapäeviti)
Töötoad toimuvad Vanamõisa seltsimajas.
Täpsem info ja registreerimine: info@kodukyla.ee, tel. 514 0761

MAIDLA KÜLAKESKUSES
20. NOVEMBER | 19:00
JAN UUSPÕLD
"Kuidas huumor meid elus edasi kannab"
Erikülaline
ZORRO
PILET:
15 € (eelmüügist kuni 19.11)
20 € (kohapeal sularahas)
10 € (Maidla Külaseltsi liikmetele)
Avatud kohvik!
Alates 18:30
Korraldaja: MTÜ Maidla Külaselts
Info/ eelmüük: kynnukas@gmail.com
KOHTADE ARV ON PIIRATUD!

RAHVATANTS
Rahvatantsuselts Laagri Leegid, juhendaja Mari Tomp
TEISIPÄEVITI Mõldre koolis 19.00-21:00
NELJAPÄEVITI Laagri kultuurikeskuses 19:00-21:00
Tulemas on VI eestirootslaste tantsupidu ja XXII üldtantsupidu
LIITU KOHE, sest teekond tantsupididudele on alanud!
Lisainfo:
tel. 5557 8788
annreedik@hotmail.com
https://www.facebook.com/groups/LaagriLeegid
instagram: laagrileegid

7. NOVEMBRIL 19:00
VANAMÕISA VABAÕHUKESKUSE PALKSAALIS
MOVEMBRI
AVATUD BAAR
PIDU
ESINEB:
ANSAMBEL
TRIUMF
WWW.VABAÕHUKESKUS.EE

Muusika Jõulumaa tuleb taas!
05.12
kell 16–21
Kohtumiseni Muusika küla kiigeplatsil!
Saue vald

TÄHISTAME
MEESTEPÄEVA
JÕGISOO SELTSIMAJAS
21. NOVEMBRIL 2026 KELL 19
TORT
PUHVET
TANTSUMUUSIKA MAIT MALTISELT
ning
PILET 20 €
Komoodiaõhtu
kahes vaatuses
"LOLL ON RASKE OLLA IKKA"
Gaute Kivistik,
Margo Mitt,
Rohke Debelak
&
ansambel
Minu Isa Oli Ausus Ise

TALLINNA TULETÕRJEÜHING
PRITSU BRASS
Dirigent: Karl Abro
PÄÄSTJATE AUKS!
Kontsert Õhtu kooriga
5. NOVEMBER 19.00
Saue vabatahtlikus päästekomandos
(Tule 29, Saue linn)
MEIEGA KOOS ESINEB:
Tallinna Tuletõrjeühingu segakoor Sõprus
Dirigendid: Jevgeni Suits
Viktor Kostjuk
SISSEPÄÄS TASUTA!
WWW.PRITSUBRASS.EU

Registreeri rännakule
porikuu FESTIVAL 2026
03. OKTOOBER – 01. NOVEMBER
LÕPUSÜNDMUS
RIISIPERE KULTUURIKESKUSES
31. OKTOOBER 2026
12–15 PORIKUU SÜGISLAAT
12.00 Talisuplushooaja avamine Nissi tiigi juures
14.00 Nissi Trollide noorteorkestri kontsert-näidend "Ma tahtsin nii harjutada, aga…"
15.00 Ajaloolise tantsu töötuba Kristine Esko juhendamisel
15.00 Noorte kirjanike Evelin Alliksaare ja Silja Kerge raamatuesitlus Riisipere raamatukogus
16.00–20.00 on avatud Noortekeskus vaba tegevusega
16.00 Halloweeni teemaline meisterdamine
18.00 Õuduka vaatamine noortele
16.30 Hingedepäeva rännak Riisipere kalmistul (registreeri).
18.00 HEDVIG HANSONI TRIO "Kõik muutub lauluks"
KIRIKUKONTSERT Nissi Maarja kirikus (vabatahtlik annetus).
LÄÄNE-HARJU VALD
KEILA
Saue vald
LÄÄNE-HARJU KOOSTÖÖKOGU
LEADER
Kaasarahastanud Euroopa Liit

Tühjenda meel.
Vabasta keha pingetest.
Panusta oma tervisesse.
Rahulik ja tasakaalustav joogatund, mis aitab sul leida rohkem energiat, liikuvust ja sisemist rahu igasse päeva.
Anne Rändva
Joogakool Lakshmi
LIIGUME JA TUGEVDAME KEHA
HINGAME TEADLIKUMALT
VABASTAME KOGUNENUD PINGED
LÕPETAME MÕNUSA LÕDVESTUSEGA
Jooga
Vanamõisa Seltsimajas
Teisipäeviti 18.30 – 19.30
Vanamõisa seltsimaja
(Allika tee 10, Allika küla, Saue vald)
Esimene tund 27. oktoobril kell 18.30 TASUTA
Eelregistreerimine on vajalik.
info@kodukyla.ee
Võta kaasa oma joogamatt või väike vaip.
Joogakool Lakshmi
Tule seenda heaks!

EAKATE SÜNNIPÄEVAPIDU
IV KVARTAL
OKTOOBER • NOVEMBER • DETSEMBER
19. november 2026
kell 11.00
Saue Noortekeskuses
Tule veeda meeldiv hommik heas seltskonnas, tähista sünnipäevi ning naudi ühist koosviibimist.
Osalemine eelneva registreerimisega:
jane.poldmae@sauevald.ee
või telefonil 523 6638

SILMADE KONTROLL JA PRILLIDE MÜÜK

6. NOVEMBER
SAUE SOTSIAAL-KESKUSES

13. NOVEMBER
HAIBA HALDUSKESKUSES

Alates 10.00
- kuivasilmatest
- silmarõhu mõõtmine

Registreerimine
(kell 9-16) 5323 2454

Silmade kontroll 25€, prilliostjale TASUTA

EESTI PUISTEVILL SOOVITAB

NATURHELD TUULETÕKKE-JA SOOJUSTUSPLAADID!
Naturheld puitkiudplaadid, ühendavad taskukohase hinna ja Saksa kvaliteedi. Tagage oma hoone tuule- ja soojakindlus.

TERMEX TSELLUVILL: KVALITEETNE JA NÄRILISTELE VASTUMEELNE SOOJUSTUS!
Tselluvill - parim valik soojustamiseks! Soojust pidav, hingav, niiskust reguleeriv ja keskkonnasõbralik isolatsioonimaterjal. Vähendab igakuist kulu kütmisele ja tagab hoones ühtlase sisekliima.

PAIGALDUSTEENUS: USALDA OMA KODU SOOJUSTAMINE MEIE HOOLDE!
Paigaldame erinevaid puistevillasid üle eesti! Meie professionaalne paigaldustiim tagab kiire ja kvaliteetse tulemuse.

PAIGALDUSSEADME RENT: SÄÄSTA AEGA JA RAHA!
Rendi erineva tootlikusega paigaldusseadmeid koos järelhaagise, B-kategooria furgooni või C-kategooria veoautoga ja vii töö kiiremini lõpule. Mugav, lihtne ja soodne lahendus teie vajadustele!

VÕTA ÜHENDUST!
INFO@EESTIPUISTEVILL.EE
+372 5080814

EELK Saue Pauluse koguduse teated

28. okt. 10.30	Hingetund Saue Sotsiaalkeskuses (Tule 7).
01. nov. 13.00	Kõikide pühakute päev, jumalateenistus armulauaga. Jutlusetekst: Ilm 21:1-4
04. nov. 10.30	Hingetund Saue Sotsiaalkeskuses (Tule 7).
08. nov. 13.00	24. pühapäev pärast nelipüha, jumalateenistus armulauaga Jutlusetekst: 1Tm 2:1-4
11. nov. 10.30	Hingetund Saue Sotsiaalkeskuses (Tule 7)
15. nov. 13.00	Valvamispühapäev, PEREJUMALATEENISTUS Jutlusetekst: Hb 3:12-15. Toimub pühapäevakool
18. nov. 10.30	Hingetund Saue Sotsiaalkeskuses (Tule 7)
22. nov. 13.00	Igavikupühapäev, jumalateenistus armulauaga Jutlusetekst: 1Kr 15:22-28
25. nov. 10.30	Hingetund Saue Sotsiaalkeskuses (Tule 7).
29. nov. 13.00	Advendiaja 1. pühapäev, jumalateenistus armulauaga Jutlusetekst: Lk 19:28-40

Koguduse õpetaja ootab JAGAMA OMA RÕÕME JA MURESID.
Võta julgelt ühendust ja saame kokku. Tel: 55698093 või e-mail: merle.prass-siim@eelk.ee
sauepauluse.voog.com

KUULUTUSED

TEENUS

SAUE LOOMAKLIINIK. Avatud E-R 15.00-19.00. L, P suletud. Telefon 6003382, info@sauekliinik.ee. Vältimaks asjatut ootamist, palume kliiniku telefonil aeg ette registreerida! Koduvisiidid.

Väljaõppinud puulangetajad lõikavad parima hinnaga ohtlikke puid, teostame kändude freesimist. Puude üldseisundi hindamine ja konsultatsioon on tasuta. Tel 51 33 458, info@ohtlikpuu.ee, www.ohtlikpuu.ee

ELEKTRITÖÖD: projekteerimine,paigaldamine ja hooldus. Energiakulude audit ja nõustamine,sise ja välielektritööd,elektriautode laadijad,valgustuslahendused. Tel.53152851; e-post: elektritood@gmail.com

Korstnapühkija ja pottsepa teenused; ohtlike puude langetamine; viljapuude lõikamine; trimmerdamine; heki lõikus ja pügamine. Tel. +372 5348 7318, e-post igor@inkteenused.ee

Eterniit, plekkprofiil katusetööd. Puitfassaadide soojustamine ja viimistlus. Kortermaja trepikodade renoveerimine. www.miltongrupp.ee 5352 9476

Kogenud puuhooldajad teostavad ohtlike puude raiet ja puude hoolduslõikust. Teostame puude tervisliku seisundi hindamist. SOODSAD HINNAD. Telefon 5220321, www.arbormen.ee

Hekkide pügamine, muru niitmine, trimmerdamine, okste jt aiajäätmete äravedu, tänavakivide puhastus, hekkide likvideerimine parklate ja vihmaveerennide puhastus 589 77 133 trimhek@gmail.com

Bituumenkatuste remont SBS-rullmaterjaliga. Hüdroisolatsiooni,- ja plekitööd. Tel. 58 197 445

Kutsetunnistusega korstnapühkija 4. tase. Töötan kiirustamata, töö puhas ja korralik, tehtud töö registreerin Päästeametis. Redelite kasutamise võimalus. Tel.: 56 890 125, e-post: kuldnoop@gmail.com

KORSTNAPÜHKIJA TEENUS, nõuetekohane akti vormistamine. Tel 5040875

VANARAUA TASUTA, ÄRAVEDU: plekk, torud, vinklid, postid, aiavõrk, mahutid, boilerid, pliidid, pesumasinad, vannid, kraanid, mootorid, akud, kaablid, autoosad jne. Külmikud, telerid äravedu alates 15€. Tel. 55505017.

ELEKTRITÖÖD: projekteerimine ja ehitamine. Sise ja välielektritööd, elektriautode laadimislahendused, elektrikilbid, välisvalgustus. Korter ja eramajad, ärihooned. Tel.5315 2851, elektritood@gmail.com

Korstnapühkimise teenus kutsetunnistusega korstnapühkijalt. Väljastan nõuetekohase akti. e-post:-korstnavanem@gmail.com Tel. 52 81 968

Puujuuksur Laur: hekkide pügamine, viljapuude lõikus, ohtlike puude hooldus ja raie, kändude freesimine ning konsultatsioon kutsetunnistusega arboristilt. Tel 56 999 884, puujuuksur.ee

EHITUSPUUSEPP / üldehituse ja remondi lahendused. Ka kogu elamise värskendamine nii seest kui väljast. Kurda muret tel 55949781 Andre

Pakun MURUNIITMISE ja TRIMMERDAMISE teenust. Kevadel ja sügisel ka LEHEKORISTUST äraveoga. Helista ja küsi lisa – 5399 3595.

Pakun HEKKIDE, PÕÕSASTE ja ÕUNAPUUDE hoolduslõikuse teenust. Soovi korral ka lillepeenarde hooldust. Helista ja küsi lisa - 5397 7347

Aiad, garaažid, keldrid, kuurid korda! Viin tasuta ära vanametalli, mis on jalgu jäänud (vanad elektripliidid, pesumasinad, akud, kaablid jne). Tulen ise järele. Tel 5621 1762.

Viime tasuta ära teie katkised ja vanad kodumasinad, komplektse elektroonika ja vanaraua, Vanaraua kolu. Helistage tel 5651156

Prügikonteinerite rent (12-30m³) ja lammutustööd. Väljastame jäätmeõiendi! Tel 55570040, info@prugiveod.ee

Ehitusmees teostab sise- kui ka välistöid ja pisiremonttöid. Viimistlus, ehitus, plaatimine, torutööd. Kui teil ehitustöödega mure siis tel nr 58246149. Eero

Remondin klassikaliste TULIKIVI ahjude küttekoldeid. Lisaks pakun TULIKIVI ahjude paigalduse ja lahtivõtmise teenust. Tel 56924130

MÜÜK/OST

Ostan kokku autosid. Sobivad igas seisukorras. Autode arvelt kustutamine. Järgi tulemine puksiiriga. Telefon 53451955, e-mail autosober@gmail.com. Kuulutus ei aegu.

Müüa lõhutud kuivad ja toored küttepuud kohaletoomisega. Uus! Kuivad küttepuud 50l võrkkotis 30cm.(lepp, sanglepp, kask, saar). Info ja tellimine kodulehelt www.pakhalupuu.ee või tel. 5099598. Email: pakhalupuu@gmail.com

Ostan retroesemeid ja kolimisjääke: nostalgilisi nõusid, serviise, keraamikat, pokaale, nahast karpe, seinapilte, kujusid, merevaigust ehteid, kellasid, prosse, sõlgi jne. Tulen ise kohale! 53560761 Liina

Ostan vanu fotoaparaate, fotosid, aumärke, vimpleid, rahasid, hambakulda jpm. Kõik vana huvitab! 58725458

Ostan retroesemeid ja kolimisjääke: nostalgilisi nõusid, keraamikat, nahast karpe, seinapilte, kujusid, suhkrulusikaid, ehteid, kellasid, prosse, sõlgi jne. Tulen ise kohale! 53560761 Liina.

Ostan autosid, seisukord ei ole oluline. 5531989

Ostan kasutuseta jäänud sõiduauto, kaubiku või maasturi. Võib olla remonti vajav. Kohapeal kiire tehing ja vormistamine ning arvelt maha võtmine. Tel 53654085, skampus@online.ee

Ostan absoluutselt igas seisukorras vanaaegseid sääreväristajaid, tsikleid (RIGA, URAL, JAWA, DNEPR, IŽ, DELTA, MINI, STELLA, VJATKA, jne). Ka nende varuosi. Pakkuda võib kõike. Tel. 5820 3030

Ostan sõidukeid igas seisukorras - autod, kaubikuid, maastureid, kerghaagised, vana-auto mototehnika. Arveldamine ja dokumentide vormistamine kohapeal. Järgi tulemine puksiiriga. Tel : 58 20 30 30

Müüa puitbrikett, pellet, kaminapuud (tamm, saar), kütteklots. Tel. 5170257

Kartulid, köögiviljad ja mesi otse koju! Telli mugavalt telefonil 58652190 või e-poest PÕLLULTKOJU.EE. Juba üle 10 aasta toome kvaliteetsed talutooted Teile koju. Vajadusel aitame kauba paigutamisega.

Müüme müüme sõelutud mulda 10eur/t ja betoonkillustikku fr 16-32 hinnaga 8 eur/t. Tel 5069602 info@prugiveod.ee

Müüa eestimaist toidukartulit. Sordid Laura, Lea, Princess, Lilly (muredam). Kohaletoomine Tallinnas ja Tallinna lähiümbruses. Hind 30 kg kott 20 eur. Täpsem info telefonil 5246035.

Müüa silikaattellised, kogus 5000 tk, tükihind 0.30 €. Asukoht Saue linn, Harjumaa. Kontakt Rain Lehes, mob 56560034 e-mail lehes.rain@mail.ee

Müüa kanasõnnikut. Ühe koti hind 5€ ca 40 l. Sauele transport tasuta. Tel. 5027710

KINNISVARA

Tere! Soovin osta maja või majaosa Saue vallas. Kõik pakkumised oodatud. Nikolai 53003330

MUU

KUNDALINI JOOGA tunnid ootavad uusi ja endisi huvilisi igal kolmapäeval kell 17.30 hubases Saue joogasaalis! ALGAJATE KURSUS on tulemas novembris. Täpsem info: www.simran.ee ja raili@simran.ee.

TÖÖ

Soovime võtta tööle eelneva töökogemusega õmble- ja universaalmasinale ja õmbleja overlockmasinale. Saada CV protten@protten.ee. Lisainfo 53310767

OÜ SINITIIVIK GRUPP

Teostame vaipade puhastust villa, sünteetiliste, kaltsu ja narmasvaipadele.

Transport uksest ukseni tasuta!
55 917 562

Turbas Pargi 1-34
Jumalateenistus
TURBA Kogudus EKNK
Pühapäeval
kell 11:30
EKNK Turba Kogudus

METSAKÜLA PIIM AS OTSIB FARMI TÖÖTAJAID
Pakume tööd:
• lüpsiroboti operaatorile
• poegimislauda lüpsjale
Töökoht: Kumna küla, Harku vald
Lisainfo telefonil 502 3434

Saue vald

Kui Sa oled avatud, abivalmis ja Sinu sisemine soov on aidata kaasa erivajadustega laste elukvaliteedi paranemisele, siis Saue Vallavalitsus pakub Sulle tööd

tugiisikuna

Tugiisik toetab last õppeprotsessi ajal, aitab lapsel luua sotsiaalseid suhteid ning neid ka hoida.

Pakume vastavalt lapse vajadusele, osalise koormusega lepingulise töö võimalust.

Tööle asumise aeg
on kokkuleppel.
Töö tegemise koht on
Saue vald ja Tallinn.

Lisainfo: erivajadustega laste spetsialist Helen Veensalu
E-post:
thelen.veensalu@sauevald.ee
Telefon: +372 5340 4313

Kandideerimiseks palume esitada kaaskiri, CV, haridust ja koolitust tõendava dokumendi koopia läbi portaali või e-posti aadressile helen.veensalu@sauevald.ee.

HETKEL OOTAB OMA TUGIISIKUT:
- **13-aastane poiss** – tugi on vajalik **Tondi Koolis** koolipäeva jooksul.

Ootame just Sind kandideerima, kui Sul on
- vähemalt keskharidus;
- läbitud tugiisiku koolitus või muu kursus erivajadustega lastega töötamiseks või Sul on tugev sisemine soov läbi oma panuse lapsi aidata;
- hea suhtlemisoskus ja pingetaluvus;
- rõõmus meel ja positiivne ellusuhtumine;
- vajalik tervisetõend.

Kaugtöö TEGIJA smartwork.ee
Aasta õppijasõbralik tööandja 2023 HARJUMAA

Kui tunned, et suudad palju enamat, kui Sinult seni on oodatud, siis ära oota vaid kandideeri!

SAAME TUTTAVAKS:
sauevald.ee/sudamelahedane-tookoht/saame-tuttavaks

Hei armas
eripedagoog
Meie lapsed ootavad sind

Saue vald

Ootame Sind kaasa tooma uusi mõtteid ja kaasa rääkima töökorralduses – meil ei ole suuri juhte, meil on oma valdkonna suurepärased spetsialistid.

Sinu roll
meie juures on panustada oma teadmistega väikeste ja ka natuke suuremate sauevallakate arengusse, aidates kaasa eakaaslastest eristuva Saue vallas elava lasteaia- või koolielalise lapse arengu toetamisele ja suunamisele.

Meie ootame Sinult lisaks suurepärastele eripedagoogilistele teadmistele enesejuhtimise ja empaatia võimet.

Tööaeg: osaline tööaeg (0,5 koormus)
Tööasukoht: Tervise 2, Laagri ja teatud Saue valla haridusasutused
Tööle asumise aeg: esimesel võimalusel
Küsi julgelt lisa: haridusosakonna juhatajalt Birgit Tammjõe-Tulbilt +372 5860 7677

Pakutavale ametikohale kandideerimiseks esita CV, motivatsioonikiri ja palgasoov läbi portaali või e-posti aadressile personal@ auevald.ee.

Sind ootab tõesti igati sümpaatne, ühtehoidev ja professionaalne tiim – meie hariduse tugipersonali hulgas on lisaks logopeedidele, eripedagoogid, psühholoogid ja sotsiaalpedagoogid.
Meie väärtuspakett sisaldab võimalusi enese arendamiseks, lõõgastavateks ja lõbusateks ettevõtmisteks ning nii füüsise kui ka vaimse tervise hoidmiseks.
Pakume Sulle kaasaegseid töövahendeid – Sina ütled, mida Sul tööks on vaja.
Paindlikkust oma tööaja korraldamises – me usaldame! Meil on kombeks kohtuda regulaarselt.

Kaugtöö TEGIJA smartwork.ee
Aasta õppijasõbralik tööandja 2023 HARJUMAA

„See on see sära laste, lapsevanemate ja õpetajate silmis, mis iga päev motiveerib tööle minema ja endast 100% andma. Töö on vaheldusrikas ja väljakutseid pakkuv, mis paneb kastist välja mõtlema ning end proovile panema – ideaalne koht avastamaks oma tõelisi võimeid. Mind ümbritseb väga professionaalne, ühtehoidev ja toetav tiim.
Hasel, eripedagoog

Ruila Kooli pere avaldab
sügavat kaastunnet

ENN KARU
perele ja lähedastele.

Mälestame tänutunde ja lugupidamisega kauaaegset kogukonna eestvedajat, kelle pühendumus ja panus kohalikku ellu jäävad kestma.

Helge mälestus temast jääb meiega.

Ruila Kooli pere

Mälestame pikaaegset kohaliku elu edendajat ja endist Kernu vallavanemat

ENN KARU

Enn Karu juhtis valda aastatel 1993–2017. Kernu valla kujunemisele pühendunult kaasa aidanud Enn jääb meelde hooliva, empaatilise ja toreda inimesena, kes oli alati oma kogukonna jaoks olemas.

Avaldame sügavat kaastunnet
perele ja lähedastele.

Saue vallavalitsus
Saue vallavolikogu

Mälestame sügava kurbusega

ENN KARU

Südamlik kaastunne abikaasale ja lastele

Haiba Rahvamaja

Laiub surm nagu lävi
läbi hommikuao.
Aga olnu ei hävi,
sest et mälu ei kao.
(A. Alliksaar)

Mälestame unustamatut
koostööpartnerit

ENN KARU

Avaldame lähedastele
kaastunnet.

Saue Vallavarahaldus

On inimesi, kelle headus, hoolimine ja teod jäävad meiega ka siis, kui neid enam meie kõrval ei ole...

Sügava kurbuse ja siira tänutundega mälestame Kernu valla kauaaegset vallavanemat

ENN KARU

Tema hoolimine, pühendumus ja suur panus Kernu kooli püsimisse ning arengusse jäävad alatiseks osaks Kernu kooli loost.

Südamlik kaastunne perele ja lähedastele.

Kernu lasteaia- ja koolipere

Aeg annab, aeg võtab, aeg
mälestused meile jätab.

Mälestame kogu südamest kallist

ENN KARU
parimat töökaaslast ja ülihead sõpra.

Avaldame kaastunnet abikaasale,
lastele ja lastelastele.

Haiba halduskeskuse kollektiiv

ENN KARU mälestuseks!

Lahkunud on tõeline Kernu patrioot, kelle pühendumus kodukandile jääb tänuga meelde.
Südamlik kaastunne lähedastele.

Mälestavad Jaanus Karilaid ja Sulev Kurg
Mõnuste külast.

Lahkunud on JK Kernu Kadakas asutaja ja president

ENN KARU

avaldame kaastunnet abikaasale ja lastele perekondadega.

JK Kernu Kadakas jalgpallurid

Avaldame sügavat kaastunnet
Epp Teekivile ja tema perele, kalli isa

ENN KARU
surma puhul

Riisipere Lasteaed

Need, kes on olnud osa meie elust,
ei kao kunagi päriselt.
Nad jäävad meie mälestustesse
ja südamesse.

Avaldame südamlikku kaastunnet
perele ja lähedastele

ENN KARU
lahkumise puhul.

Mõnuste küla elanikud

Veskitammi 11 majaelanikud ja korteriühistu mälestavad kauaaegset elanikku

AINO ISKÜL
07.09.1943–12.09.2026

Aino oli Veskitammi 11 maja ja kogukonnaga seotud aastakümneid, kuuludes samuti KÜ Veskitammi 11 juhatusse aastatel 2004–2008.

Täname Sind, Aino, aastate ja panuse eest meie majaellu.

Avaldame siirast kaastunnet lähedastele.

Veskitammi 11 KÜ ja majaelanikud

Mälestame tänutunde ja armastusega kauaaegset õpetajat

LEILI ORUMÄED

Tema elutöö, soojus ja tarkus jäävad elama sadade õpilaste ja kolleegide mälestustes.

Ärasaatmine toimub 28. oktoobril kell 14.00 Kernu koolis.

Palume pärgi ja lilli mitte tuua.

Süütame üheskoos küünla ja meenutame hetki, mis ei unune...

Seal, kus sulgub eluraamat,
algab mälestuste tee...

Südamlik kaastunne Ivar Ruisole kalli

LEILI ORUMÄE
lahkumise puhul.

Leili oli Kernu kooli kauaaegne ja armastatud õpetaja, kelle pühendumus, hoolivus ja tehtud töö jäävad alatiseks Kernu koolipere mälestustesse.

Sügava tänutunde ja austusega
Kernu koolipere

Sinu kodu nüüd seal, kus on linnutee,
see helendav rada kui sädelev kee...

Mälestame head kolleegi

MARVE REKAND´it

avaldame kaastunnet perele ja kõigile lähedastele

Endised töökaaslased Remondi Tehnoloogia Büroost.

Mälestame pikaaegset
endist vallavanemat, külaelu
edendamise toetajat ja meie
küla muhedat hinge

ENN KARU

Südamlik kaastunne
abikaasale Viktoria,
lastele Epp ja Ott peredega

Külaelanike nimel,
MTÜ Muusika Külaselts

Seal, kus sulgub eluraamat,
algab mälestuste tee...

Südamlik kaastunne Annele ja Annikale peredega kalli

VENNA JA ONU
kaotuse puhul.

Kernu lasteaia- ja koolipere

Lahkus kaugele linnuteele

REIN LALL

01.12.1941-26.09.2026

Oleme mõtetes pere ja sinuga Gaili kui saadad viimsele teele kalli isa.

Reisikaaslased Saue linnast

Avaldame sügavat kaastunnet
Tõnis Lokkile

ABIKAASA
kaotuse puhul.

Keila malevkond

Mälestame leinas

MARVE REKANDIT

ja avaldame sügavat kaastunnet
Jaanisele ja Laurile peredega
ema ja vanaema kaotuse puhul.

Lapsepõlvekaaslased ja naabrid
Aila külast.

Sügava kurbusega mälestame
head kolleegi

MARVE REKANDIT

Jääme Sind meenutama sooja ja südamliku inimesena.
Südamlik kaastunne lähedastele.

Saue Kooli tugimeeskond

Mälestame kurbusega oma kallist kolleegi

MARVE REKANDIT

Sügav kaastunne perele ja lähedastele.

Töökaaslased Saue Kooli sööklast

Surm on vaid maanteekäänd

Teatame kurbusega, et lahkus kallis abikaasa, isa, vanaisa

TARVO PLOOM

23.8 1950-12.10.2026

Perekond

Südamlik kaastunne lähedastele
armsa vallavanema

ENN KARU
lahkumise puhul

Laitse külaelanikud

SOOVID MÜÜA, OSTA VÕI ÜÜRIDA KINNISVARA?
Olen Sulle rõõmuga abiks. Olles elanud Sauel juba 18 aastat, tunnen meie toredat valda väga hästi ja oskan selle võlusid huvilistele parimal moel tutvustada.
TASUTA
kinnisvaranõu ootab Sind alati kui seda vajad.
KUTSELINE
Kinnisvaramaakler
Kutsetunnistus
234591
MARGIT TOIGER
margit@casaestonia.com
+372 5686 9646
SINU KOHALIK KINNISVARAMAAKLER

TEHNIKAKESKUS.EE
müük • hooldus • remont • rent
Toome Sinu muruniiduki, murutraktori ja trimmeri ise hooldusesse!
HOOLDUS-KAMPAANIA
Saue vallas edasi-tagasi transport alates 20 EUR
Kampaaniainfo: tel: 51 900 402
www.tehnikakeskus.ee

TALLINNA KREMATOORIUM
PAKUME KÕIKI MATUSETEENUSEID
HAUA-, URNI- JA TUHASTAMISMATUSED
MATUSE VORMISTAMISE VÕIMALUS INTERNETIS
KORRALDAME MATUSEID ÜLE EESTI
ÖÖPÄEVARINGNE TRANSPORT
KAKS KABELIT
www.krematoorium.ee
telefon 623 8808 (24h)
Pärnamäe tee 36
Tallinn

AKNAKATE
www.aknakate.ee
Sinu müügispetsialist
Saue vallas
Virko Raagmets
GSM: +(372) 56 633 883
virko@aknakate.ee
Fassaadikardinad
Tekstiilkardinad
Kassettrulood
Voldikkardinad
Lamellkardinad
Terrassimarkiisid
Turvakardinad
Sääsevõrgud
Allusion
Rulood

ARVUTIABI
SAUE - SAKU - LAAGRI
TEL: 52 55 363
www.seccam.eu

ulevara
otsib Sauele
MAJAHOIDJAT
Sinu ülesanded:
- territooriumi korrashoid
- lippude heiskamine ja langetamine lipupäevadel
- väiksemad remondi- ja avariitööd
Ootame B-kategooria juhiluba
Pakume käsunduslepingut
Küsi lisa +372 5420 0731 või saada CV personal@sami.ee

EURO APTEEK
60+
Esmaspäeviti ja pensionipäeval kogu ostukorv*
-15%
Pääsküla Euroapteek
Pärnu mnt 534b, Tallinn
E-R 9-19 • L 10-17
Saue Ladva Apteek
Kuuseheki 2, Saue
E-R 10-18
* va retseptiravimid ja kinkekaardid.
Pakkumine kehtib üle 60-aastastele Euroapteegi püsiklientidele igal esmaspäeval ja pensionipäeval 5. kuupäeval Pääsküla Euroapteegis ja Saue Ladva Apteegis.
aitäh

Lõhutud
TOORES JA KUIV LEHTPUU, METSAKUIV OKASPUU
HIND AL 60€/RM
LAOTUD PUUDE TARNE 10 JA 15 RM KAUPA
tel 521 1377
3-meetrine LEHTPUU
TARNE 30 TM
HIND KOKKULEPPEL
tel 502 4895
www.pajakapuit.ee

PUHAS KOLLE
Hooldatud küttekolded tagavad Teie kodu tuleohutuse!
Kontrolliks ja teeninduseks
tel: +372 587 71665
e-mail: info@puhaskolle.ee
www.puhaskolle.ee

PAKUME LUMELÜKKAMISTEENUST
VÕTA ÜHENDUST
55631692
prenar.pl

KATUSTE PESU JA VÄRVIMINE
Hooldus nii kivi-, plekk- kui eterniitkatustele
Katus säilib kauem ja maja saab värske välisilme
Katusehooldus.ee
KATUSED KORDA
Küsi hinnapakkumist!
5550 9476
info@katusehooldus.ee
katusehooldus.ee